श्रीः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

श्रीवेङ्कटाध्वरि विरचितं

श्रीलक्ष्मीसहस्रम्

This book has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुजमहादेशिकन्

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using LaTeX and the **skt** font. Our sincere thanks to Sriman P. Ramanujan of CDAC for proofreading the entire document.

विषयसूची

१	आरम्भस्तबकः	५
२	प्रादुर्भावस्तबकः	११
३	वक्षःस्थलावस्थानस्तबकः	१५
४	कारुण्यस्तबकः	१९
५	कटाक्षस्तबकः	२३
६	प्रयत्नस्तबकः	३१
७	मङ्गळस्तबकः	३७
८	सौन्दर्यस्तबकः	३९
९	शृङ्गारस्तबकः	६५
१०	ऐश्वर्यस्तबकः	७३
११	क्षान्तिस्तबकः	७७
१२	उत्सवस्तबकः	८३
१३	औदार्यस्तबकः	८९
१४	यमकस्तबकः	९३
१५	नक्षत्रमालास्तबकः	९९
१६	विचित्रस्तबकः	१०३
१७	नामवैभवस्तबकः	१०५
१८	सद्मवैभवस्तबकः	१११
१९	अभीतिस्तबकः	११७
२०	परिसङ्ख्यास्तबकः	१२३
२१	दशावतारस्तबकः	१२९
२२	चित्रस्तबकः	१३५
२३	सङ्कीर्णस्तबकः	१४१

२४ निर्वेदस्तबकः १४५
२५ फलस्तबकः १४७

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ आरम्भस्तबकः ॥

लक्ष्मीचरणराजीवलाक्षालक्षितवक्षसे।
विश्वसर्गादिलीलाय वेङ्कटब्रह्मणे नमः॥ १ ॥

असदृशमरुणाब्जदृशं प्रस्विन्नपयोधर स्फुरन्मूर्त्तिम्।
मनसि दधीमहि सततं मातारं मातरं च लोकानाम्॥ २ ॥

प्रातरम्बुजविडम्बिलोचनां मातरं त्रिजगतामुपास्महे।
शीतरम्यकरुणावलोकनैर्या तरङ्गयति मङ्गलानि नः॥ ३ ॥

आचक्रायुधमा च मामकगुरोराचार्यवर्गं भजे
मध्यस्थैरिह नाथयामुनमुखैर्मान्यैः सनाथीकृतम्।
क्षीराम्भोधिसुतापयोधरपयःपूरा इवोदित्वरा
यद्वाचां विसरा जगन्ति नितरामुज्जीवयन्ति स्वयम्॥ ४ ॥

जलधिदुहितुः स्तुत्या सत्या सती मम भारती
रचयतु नमो वाचे प्राचेतसाननजन्मने।
भवदवभवं तापं लोपं नयन्त्यनया यया
भुवि सुलभतां नीता सीताचरित्रसुधाझरी॥ ५ ॥

पराशरमुनीशितुः प्रणतिकर्म कुर्मस्तराम्
अहीन गुण शोभितैरमृतसाधनोत्कण्ठिभिः।
यदीयकृतिसिन्धुना विमथितेन यत्नाद्बुधैः
प्रकाशमिह नीयते परम पूरुष प्रेयसी॥ ६ ॥

दद्यादद्य कुदृष्टिसर्पगरुडस्त्रय्यन्तविद्यागुरुः
श्रीमान् वेङ्कटनाथदेशिकमणिः श्रेयांसि भूयांसि मे।
दत्से दृष्टिलवेन देवि भजतां या त्वं विभुत्वं रमे
तस्या हन्त तवापि येन विभुता सुष्ठु प्रतिष्ठापिता॥ ७ ॥

शीतज्योतिः शिखरिनगरीसागराम्भोधरादेः
जल्पं जल्पं जलजनिलये हन्त मिथ्यासमृद्धिम्।
निर्विण्णा मे ननु भगवती भारतीयं त्वदीयं
स्तोत्रं चित्रं स्फुरति जननि स्वैरमारब्धुकामा॥ ८॥

मदान्ध क्षोणीपत्यपसद मनः प्रीणन कृते
नमस्कारं ब्रूमो भगवति चमत्कारवचसे।
विधात्रीमानन्दं विपुलमिह चामुत्र च तव
स्तुतिं प्रस्तौत्वंहोभरनिरसनायाद्य रसना॥ ९॥

तत्तादृग्रचनाविदग्धरसनाकण्डूतिनिर्धूतये
केचिन्नीचविचारगोचरगिरो ग्रथ्नन्तु मिथ्याकृतीः।
स्वं वाग्ब्रह्म पुराणजिह्मगशिरः कम्पावहं पावनी
कर्तुं देवि वयं पुनस्तव कथारम्भाय जृम्भामहे॥ १०॥

शय्याशब्द गणानुशासन चणा छन्दोमयं वाहनं
सोदर्यस्तु कलानिधिस्तव रमे सूनुश्च वाणीपतिः।
तस्यास्ते पुरतः स्तवं मितमतिः प्रोज्जृम्भितं श्रावयन्
गुञ्जाविक्रयिणः श्रयामि पदवीं माणिक्यपुञ्जापणे॥ ११॥

कवीनां प्रत्नानां कबळित सुधास्वादिममदैः
अनूचानैः स्तोत्रैः श्रुतिजडिमभाजो जननि ते।
अजामित्वायैव स्तवमिममकूपारतनये
वियाता ग्रथ्नीमो विहसनपदैः कैरपि पदैः॥ १२॥

विद्वद्भ्यः स्वदमानयात्मकृतया विश्वाम्ब नाधीयते
स्तुत्या ते सुखमज्ञचेतसि दृषत्प्राये न दूये ततः।
गान्धर्वी हि पुरन्दरादिशिरसामान्दोलयित्री चिरं
गीतिः सा बधिरान्न नन्दयति चेत्किं छिन्नमेतावता॥ १३॥

वक्तुं नैव चतुर्विधा श्रुतिरसावीष्टे न चाष्टश्रुतिः
नो चक्षुः श्रुतिरप्यहो तव गुणान् नारायणप्रेयसि।

स्तोतुं त्वामपि तामहं व्यवसितो दूरं हनूमन्मुखैः
दुर्लङ्घ्यं जलधिं तरीतुमनसः पङ्गोर्दधे चापलम्॥ १४॥

गर्वद्दुर्वसुधापतिस्तुतिपरव्याहारकूपान्धता
निर्विण्णाशय एष वेङ्कटकविः पङ्केरुहावासिनि।
अद्य त्वद्गुणवर्णनामृतरसैरानन्दितुं जृम्भते
चिञ्चापर्णरसावसन्नरसनः पुण्ड्रेक्षुसारैरिव॥ १५॥

नाहं जाने नवरसगतीर्नार्थमुक्षुण्णमन्यैः
नालङ्कारानपि न च वचोगुम्फगम्भीरिमाणम्।
स्तोतुं मातस्तदपि भवतीं त्यक्तलज्जो यतेऽहं
मन्तुं किं तु प्रथितकरुणा क्षन्तुमर्हस्यमुं त्वम्॥ १६॥

चक्षुष्मन्तश्चरणकमले चक्षुषा श्रोत्रवन्तः
श्रोत्रे भूमेर्जलधितनये जन्मवन्तोऽपि न स्मः।
वक्त्राण्यासन् भगवति न षट् पञ्च चत्वारि वा नः
कस्मादस्मान्न हसतु जनः स्तोष्यतस्त्वद्गुणौघम्॥ १७॥

अभूमिस्त्वद्भूमा जननि जरतीनामपि गिरां
असौ कस्मान्मादृक्कृशजनमनीषोक्तिविषयः।
अशक्यानामौर्वाग्निभिरपि निपीतुं निधिमपाम्
अपारं तं पातुं मशकशिशुकः किं प्रभवति॥ १८॥

प्रकृष्यन्तामस्मत्परमितरकाले विधिमुखा
वयं मातस्ते वा तव नुतिदशायां समधियः।
निकर्षोत्कर्षौ स्तां निशि तु शशिखद्योतमहसोः
दिवा को वा भेदो दिनकरकरव्रातजटिले॥ १९॥

वाग्भिः कोरकितानि ते रचयतः स्तोत्राणि वाणीपतेः
अस्माकं सुमितां स्तुतिं कलयतामप्यम्ब तुल्यं फलम्।
कौबेरीं श्रियमानशे बहुतरैः कश्चित्तपोभिश्चिरात्
एनामाशु कुचेल एव जगृहे धानाप्रदानादपि॥ २०॥

आसन् धन्यतमा गुणांस्तव बहूनास्वाद्य शक्रादयो
गृह्णन्तोऽपि गुणार्णवामृतकणान्मातः कृतार्था वयम्।
आचामन्ति सुधाझरान्सुमनसो द्वित्रांश्चकोराः कणा-
नेणाङ्कादविशेषमार्तिशमनं तत्रोभयेषामपि॥ २१ ॥

देवि श्रीवृषशैलदेवदयिते दाक्षिण्यपण्यक्षिते
मातः साहसतस्तव स्तवमिमं कर्तुं प्रवृत्तस्य मे।
उन्मीलन्तु परं गिरस्तव करालङ्कारपङ्केरुहात्
प्रेङ्खत्तुङ्ग षडङ्घ्रि सङ्घ विसरज्झङ्कारशङ्काकृतः॥ २२ ॥

पद्यानां दशभिर्यदस्तुत शतैस्त्वत्प्रेयसः पादुकां
त्रय्यन्तार्यकविः परो हयमुखस्तत्राम्ब! को विस्मयः।
स्तोकप्रज्ञमतीव मूकमपि मां श्लोकैः सहस्रेण ते
स्तोतारं समवेक्ष्य सूक्ष्ममतिभिः कस्मान्न विस्मीयते॥ २३ ॥

मन्ये सत्स्वपि वाङ्मयेषु विदुषामन्येषु धन्यैर्बुधैः
उक्तिर्मे भुवि देवि तावकगुणस्पर्शादुपादीयते।
भद्रे त्वद्रमणप्रशस्तचरणद्वन्द्वैकसंसर्गतो
भर्गः स्वर्गधुनीं बिभर्ति शिरसा भूयस्सु सत्स्वम्बुषु॥ २४ ॥

तव स्तोत्रे मन्दाः कतिचिदतिचित्रेऽपि कमले
न विन्दन्त्यानन्दं यदि तदपि न म्लायति मनः।
सृजेदेव स्रष्टा स किल विपुलेऽस्मिन् क्षितितले
चमत्कारानन्दानुभवचतुरान् द्वित्रिचतुरान्॥ २५ ॥

सुचारुमधुमोचिकारसमुचो वचोदेवता
कुचामृतकचाकचिप्रचुरचातुरीमेदुराः।
नराः सततमिन्दिरागुणकथासुधादोहिनीः
उपाध्वमिह वेङ्कटाध्वरिकवेरुदारा गिराः॥ २६ ॥

स्वैरं प्ररोहयतु पद्यसहस्रमाशु
दासस्य मे वदनसीम्नि तवावलोकः।

यः क्वापि हन्त सकृदञ्जलिबन्धभाजि
जन्तौ जगज्जननि सौति सहस्रमक्ष्णाम्॥ २७ ॥

पङ्कजनिलये स्तोत्रं वेङ्कटकविगीतमेतदविगीतम्।
किङ्करकृतमिति कृपया त्वं कलयितुमर्हसि प्रसीदन्ती॥ २८ ॥

रसिकालिभिरास्वाद्यं रम्यं श्रीकरविलसदलङ्करणम्।
विकसतु सूर्यालोकात्पद्यसहस्रं सहस्रपत्रमिव॥ २९ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे आरम्भस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ प्रादुर्भावस्तबकः ॥

भजे दुग्धाम्बुधिं यत्र परिष्कर्तुं हरेरुरः।
कठिनं सुकुमारं च रत्नं प्रादुरभूद् द्विधा॥ १॥

चतुर्मुखादीन् जगदम्ब डिम्भान् दुग्धैर्बहून् वर्धयितुं समृद्धैः।
पयः पयोधौ भवती दयालुः सत्यं प्रजज्ञे सह कामधेन्वा॥ २॥

त्वयोज्ज्वलं दुग्धपयोधिमध्ये महोद्वयं देवि सहोदियाय।
हरेरुरोभूषणमेकमासीदन्यच्छिरोभूषणमष्टमूर्तेः॥ ३॥

जीवं जीवं प्रत्युदारां समृद्धिं कर्तुं हर्तुं कञ्जवासे तमांसि।
सर्वं त्रातुं सत्कदम्बं पुराब्धेः चान्द्री मूर्तिर्जायते तावकी च॥ ४॥

विश्वासेचनकं मुखं तव पयः सिन्धोरुदञ्चत्तदा
    शङ्कित्वा विगलत्कलङ्कमपरं चन्द्राङ्कुरं शङ्करः।
न्यस्तं मस्तपदे विधुं प्रथमतो नूनं भृशं न्यूनमि-
    त्यम्ब भ्रंशयितुं स्तुवन्निव शिरःकम्पं रमे निर्ममे॥ ५॥

दातुं त्वां पुरुषोत्तमाय तनयां पद्मे गृहीतव्रतः
    प्रादात् कामगवीं मुदे सुमनसां पानीयमप्यम्बुभिः।
कञ्चित्सप्तिमनुत्तमं मघवते कल्पद्रुमं चेष्टदं
    सर्वज्ञाय सितांशुकं धृतजटावर्गाय दिग्वाससे॥ ६॥

हर्षादब्धेरमृतकलशं त्वाददे देवसङ्घः
    श्रीमानुच्चैःश्रवसममरक्ष्मापतिश्चन्द्रमीशः।
तेषामेकं किल न जगृहे त्वां शुभामेव शार्ङ्गी
    पद्मे सारग्रहणनिपुणः पारिशेष्याद् ग्रहीतुम्॥ ७॥

छाया मुखे जननि चान्द्रमसी तवास्मिन् कल्पद्रुपल्लवरुचिः करयोः पदोश्च।
सौधो रसो वचसि तद्वचनं न मिथ्या भ्रातृश्रियं सहभुवः परिबिभ्रतीति॥ ८॥

सुधादयः सन्तु तथापि तोयधिः ध्रुवं भवत्यैव भवत्यपत्यवान्।
गुणा रमे जाग्रतु विक्रमादयो गुणी महोदारतयैव भूपतिः॥ ९॥

भ्राम्यत्पन्नगवक्रकोटरमरुन्नुन्नोर्मिसङ्घट्टनाद्
झाटित्योर्ध्वविसारिदुग्धकणिकानिष्पन्नपुष्पाञ्जलिः।
सिन्धुर्मुग्धवसुन्धराभृदुदयद्धुन्धुध्वनिच्छद्मना
स्तुत्वा माधवमद्भुतामलभत त्वामम्ब कन्यामणिम्॥ १०॥

सिन्धोरोधः स्थपुटविलुठन्मन्थलब्धावतारैः
धुन्धुङ्कारैस्त्वदुदयमहे दुन्दुभिश्रीमति श्रीः।
प्राञ्चो झञ्झानिलपटुनटोन्नाटितप्रौढवीची
वल्ली हल्लीसक मकलयन्नन्तरुल्लीढहर्षाः॥ ११॥

बर्हं भ्रान्त्वा चिकुरमुदधेरुद्भवन्त्या भवत्या
बद्धा मन्थक्षितिभृति सुरैः पन्नगाः खिन्नगात्राः।
तत्कालैकोचितमतिजुषस्त्रासतस्तस्य चेष्टां
राजीवाक्षप्रणयिनि भृशं रज्जुतामभ्यनैषुः॥ १२॥

आलोक्य तत्रभवतीमवतीर्णरूपां वृष्टा मुदा सुमनसः सुमनः प्रधानैः।
पिण्डीभवद्भिरखिलाम्ब पयः पयोधौ डिण्डीरखण्डनिवहैः सममप्लवन्त॥ १३॥

अम्ब स्वयं त्वयि चिरादवतीर्णवत्यां
मन्थश्रमव्यपनयाय मखाशनानाम्।
श्रान्ताहिरज्जुकबलीकृतिचिन्तयेव
क्षीरोदरोधसि शनैरनिलश्चचार॥ १४॥

सान्द्रोत्कण्ठामसृणमधुजित्सादरापाङ्गधारा
सध्रीचीभिः श्वसनविसरद्दुग्धवीचीभिरब्धिः।
उद्वाहाख्यं कमपि भवतीमुत्सवं लप्स्यमानां
मातस्तातो मधुरमनयन्मङ्गलस्नानकर्म॥ १५॥

सुधोदधिसमुल्लसत्सुरतरुच्छटान्तर्गते
    मनोज्ञमणिमण्डपे महति रत्नसिंहासने।
स्थितं मणिसरोरुहे त्रिदशसुन्दरीसेवितां
    जयाय भवतीमहं जननि सन्ततं चिन्तये॥ १६ ॥

अभ्यर्णस्फुरदप्सरः करधृतैरुद्दामदुग्धाम्बुधिः
    स्वैरोत्सृत्वरवीचिकासहचरैः संवीजितां चामरैः।
हस्तालङ्कृतपङ्कजामभिनवाकल्पैरनल्पैः शुभाम्
    अम्ब त्वामुषसि स्मरामि जगतामातङ्ककुलङ्कषाम्॥ १७ ॥

भूयासुस्ते त्वदीया मयि हरिदयिते स्थूललक्ष्याः कटाक्षा
    यल्लिप्साव्यग्रभर्गाद्यमरविरचितैरञ्जलीनां प्रपञ्चैः।
मन्थाद्रिक्षोभदुःस्थं कलशजलनिधेर्मध्यमुत्सृज्य वेलां
    प्राप्तै रेजे सरोजैरिव नवरजनीनायकालोकमूकैः॥ १८ ॥

अग्रे मुरारेरविन्दपीठे हरित्करीन्द्रैरभिषिच्यमानाम्।
अवेक्ष्य पुत्रीमखिलेश्वरीं त्वां आनन्दसिन्धौ निममज्ज सिन्धुः॥ १९ ॥

प्रसभमुदधिकन्ये पश्यतां देवतानां
    परमपुरुषवक्षः पीठमाढौकथास्त्वम्।
सह दयिततमेन स्वैरकेलौ सतीनां
    न खलु निजशिशूनां सन्निधिर्व्रीडहेतुः॥ २० ॥

कलितकलशसागरोर्मिगङ्गं कमपि मुकुन्दमहः कलिन्दजौघम्।
कनकसुहृदभूषयत्तवाभा विततिरतीव रमे सरस्वतीव॥ २१ ॥

द्युनदीशिशिरं शिरः पुरारेः भजतीन्दुर्भवती दयारसार्द्रम्।
हृदयं मुरहन्तुरब्धिजे वां उचितैव स्थितिरुद्भवानुरूपा॥ २२ ॥

कमले तोषयितुं त्वां कान्तभुजान्तरनिशान्तमुपयान्तीम्।
प्रायच्छत्तमथास्मै प्रत्नं रत्नगणमम्बुधिर्हरणम्॥ २३ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे प्रादुर्भावस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ वक्षःस्थलावस्थानस्तबकः ॥

श्रये शेषाचलमणेः शार्ङ्गिणो हृदयङ्गमाम्।
अनुकम्पामिवाकम्पामम्बामम्बुजवासिनीम्॥ १ ॥

कल्याणि दिव्यकरुणादिगुणाम्बुराशे काङ्क्षाधिकाभ्युदयदायिकटाक्षलेशे।
भद्राय दैत्यजिदुरःकृतनित्यवासे भक्तिस्थिरेण मनसा भवतीमुपासे॥ २ ॥

नालीकसम्भवभवादिसुराभिवन्द्ये नानाविधाकृतक वाङ्मय मौळिवेद्ये।
पाथोधिपुत्रि पतिवक्षसि नित्यहृद्ये भान्तीमनन्यशरणो भवतीं प्रपद्ये॥ ३ ॥

शय्यागृहं तव पिता जगतां नियन्तुः भ्राता मृगाङ्क इतरः पुनरङ्ग भूषा।
वक्षस्यमुष्य वरदे त्वमवस्थिता तत् वाल्लभ्यमम्ब भवदीयमनन्यलभ्यम्॥ ४ ॥

भ्रातुर्विधोर्वसुसमृद्ध्यसहेषु पद्मेषु आस्ते रमेत्यपयशः प्रशमाय नूनम्।
सोदर्यकौस्तुभशुभावहमब्धिकन्ये वक्षस्त्वमावससि वेङ्कटनायकस्य॥ ५ ॥

भगवतः प्रतिघो हृदि मा स्म भूत् समुदयद्वृजिनेषु जनेष्विति।
अवहिता जगदम्ब हिताय नो हृदयमेव हरेरधितिष्ठसि॥ ६ ॥

फणिशैलपतेस्त्वमिन्दिरे भवसि प्राणसमेति साम्प्रतम्।
अमुना भवती यतः स्वयं हृदये प्राणपदे निवेशिता॥ ७ ॥

उरगाद्रि पतेरुरः स्थले भवती तद्गलशङ्खगर्भमुक्तैः।
शुचिहारमहः सुरस्रवन्ती सलिलैरम्ब सदाभिषिच्यसे त्वम्॥ ८ ॥

कुमारि क्षीराब्धेः कुसुमसुकुमाराङ्गि भवती
नवं पद्मं सद्म म्रदिम रमणीयं विजहती।
शरण्ये त्रातुं नः शराकिणघनं कौस्तुभशिला
कठोरं गाढोरः श्रयसि कृपया कैटभरिपोः॥ ९ ॥

श्रीवत्साङ्कं चिरतरमुरः सीमगोष्ठं मुरारेः
अध्यासीनामनघहरितोदारकान्त्याभिरामम्।
कल्याणि त्वामतुलममृतं संश्रितानां दुहानां
क्षीराम्भोधेः समुदितवतीं ब्रूमहे कामधेनुम्॥ १० ॥

विश्वातीतो जयति वृजिनह्रासदो वासुदेवः
पद्मे तस्याप्युपरि महिमा भासते तावकीनः।
क्षेत्रज्ञानां हृदयमनिशं कञ्जनाभोऽधिशेते
तस्यापि त्वं हृदि हृततमोराजसे राजसे या॥ ११ ॥

वीक्षन्ते ये वेङ्कटक्ष्माभृदिन्दोः सुरस्थाने शोभमानामिह त्वाम्।
दुग्धोदन्वत्पुत्रि दिव्यं पदं ते सुरस्थानं हन्त भित्वा विशन्ति॥ १२ ॥

बलिवसुमुषः प्रहर्षादुच्चोरस्थलमुपेत्य कमले त्वम्।
अस्माकमपथगानां हरसे चिरकालसञ्चितानर्थान्॥ १३ ॥

शशिलेखा भवती च श्रीरब्धेर्निर्गते तयोराद्या।
धारयति कृष्णमन्तः कृष्णेनान्तस्तु धार्यते चरमा॥ १४ ॥

वनमालया प्रमुषितां विश्वविभोर्भुजलतैकविटपान्तः।
कामपि कनकलतां त्वां कलशाकूपारकन्यके मन्ये॥ १५ ॥

परमतुलशीतमनघे वनमालाप्तं सुलक्ष्मणाकलितम्।
कलयसि सद्रूपयुतं वक्षोदेशं हरेर्महारामम्॥ १६ ॥

दृष्टात्मप्रतिबिम्बकेषु मणिषु द्रागिन्दिरे मा स्मभूत्
अन्तस्थेष्वबलान्तरस्थितिधिया कोपस्तवेत्यच्युतः।
शङ्कोन्मेषकथापथातिपतितं सन्त्यक्तरत्नान्तरः
तं त्वत्सोदरमेव कौस्तुभमणिं धत्ते भुजाभ्यन्तरे॥ १७ ॥

सस्नेहपूर्तिरुदितत्रिदशोपजीवी दीपो हरेरुरसि देवि तवेष्टगेहे।
अस्माकमान्तरतमः प्रशमय्य मुक्तेः मार्गं प्रकाशयतु कौस्तुभरत्नदीपः॥ १८ ॥

सरसिजनिलयापि वैभवेन स्फुरसि निरेनसि मानसे मुनीनाम्।
उरसि मुररिपोरुपोढहारे शिरसि च देवि गिरां पुरातनीनाम्॥ १९ ॥

शुभश्रीवत्साङ्कं शुचिरुचिरहारं मुररिपोः
तमालाभं वक्षस्तरलवनमालासुरभिलम्।
परिष्कुर्वाणां त्वां भवजलधिशोषाय कलये
जगन्मातः प्रातस्तनजलजदायादवदनाम्॥ २० ॥

प्राचीनवाक्परिषदां परतत्त्वचिन्तां
व्यालेन्द्रभूधरपतिर्व्यपनेतुकामः।
कान्तो बिभर्ति भवतीं कलशाब्धिकन्ये
भूषाविशेषमिव देवि भुजान्तराले॥ २१ ॥

स्वभावादुन्मीलद्बकुलसुमनः कोमलतनोः
तव क्लेशाशङ्काकुलितहृदयेनापि हरिणा।
त्वदाक्रान्ते हन्त व्युदसितुमुरस्यम्ब पुलका
न शक्यन्ते पद्मे न खलु सुलभः कण्टक जयः॥ २२ ॥

निरत्ययं नीलमहोनिधानं कान्तं मुकुन्दाभिधमिन्दिरे त्वम्।
निरञ्जनैरेव जनैर्गृहीतं वीक्ष्य स्थिता वक्षसि रक्षितुं किम्॥ २३ ॥

जननि पुष्यसि तामरसं पदं वितनुषे च नतामरसंपदम्।
परमुरस्फुरणप्रतिरोधिनः परमुरः स्फुरणं नयसेऽद्भुतम्॥ २४ ॥

यदि नाम विष्णुवक्षः क्षणमत्यक्षः क्षमामयि रमे त्वम्।
आगस्विनस्तदा नो नैवारक्षिष्यदूष्मलो नाथः॥ २५ ॥

हृदये कमलदलाक्षि त्वत्पदलाक्षीयलक्ष्म भवतीं च।
दधदूष्मलोऽपि कृष्णो ऽप्यधिकारुण्यं वहत्यहिगिरीशः॥ २६ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे वक्षःस्थलावस्थानस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ कारुण्यस्तबकः ॥

भजे भुजङ्गशैलेशभुजान्तरपरिष्क्रियाम्।
तनयां दुग्धजलधेर्दयामिव कृतोदयाम्॥ १ ॥

जननि जीवयितुं जगदर्दितं दशमुखप्रमुखैस्त्रिदशारिभिः।
जनकयज्ञमहीजठरे जनिं कृतवती भवती कृपया रमे॥ २ ॥

अकरुणा करुणा ध्रुवमम्ब ते क्षितितले भवतीमवतार्य या।
अहह यातुपुरस्थितिवेदनां अयमदाज्जगदार्तिनिवृत्तये॥ ३ ॥

अविरतविविधापराधकारिण्यपि मयि देवि दयां करिष्यसीति।
जननि मम भयातुरस्य धैर्यं जनयति वायसदानवापदानम्॥ ४ ॥

राघवस्य हृदयं स्थिराघवद्वायसं प्रति नवायसक्रमम्।
देवि जानकि दयारसात्त्वया पादयोजनकृता द्रवीकृतम्॥ ५ ॥

अब्धेः कन्ये जननि महतामागसां जन्मगेहेषु
    अस्मादृक्षेष्वपि च करुणामादधासि ध्रुवं त्वम्।
साक्षी तस्मिन् युधि दशमुखे सारसाक्षि व्यपेते
    यातुस्त्रीणां कबलनविधिं याचमानो हनूमान्॥ ६ ॥

रामस्तिष्ठतु नाम यो न विमृधे जिह्रेति निर्हेतुकं
    सुग्रीवैकविरोधिनं क्षितिसुते संहृत्य तं वालिनम्।
कारुण्याम्बुनिधिस्त्वमेव नियतं क्लृप्तार्द्रपीडं यतो
    रक्षःस्त्रीनिकरं ररक्षिथ तमप्यार्द्रागसं वायसम्॥ ७ ॥

गुरुणा प्लवेन करुणात्मना विना हरिणाङ्कसोदरि गुणाम्बुधे तव।
जननाधिरोगमरणादिवेदना वरुणालयस्य तरणाय का गतिः॥ ८ ॥

त्वय्येवायतते कृपा रघुपतेर्देवस्य सत्यं यतो
वैदेहि त्वदसन्निधौ भगवता वाली निरागा हतः।
निन्ये कापि वधूर्वधं तव तु सान्निध्ये त्वदङ्गव्यथां
कुर्वाणोऽप्यवितः पतन्नशरणः काको विवेकोज्झितः॥ ९ ॥

द्विपञ्चग्रीवाज्ञा चकित समुदञ्चन्निशिचर-
प्रपञ्चप्रक्षिप्तः पवनसुतवाले हुतवहः।
यतो जातः शीतस्तमिह भवसन्तापविवशे
कृपापूरं स्वैरं किरतु मयि लोकाम्ब भवती॥ १० ॥

विष्णावुष्णांशुवंशं गतवति विबुधद्वेषिशोषाय रोषात्
एष्यत्तत्तद्योषिदागः शतमपि कृपया क्षन्तुकामैव नूनम्।
धत्ते कन्या जनन्या गुणमिति निपुणं किंवदन्तीं विदन्ती
पूर्वं सर्वं सहायामुदयमकुरुथा भोगिशैलेन्द्रकान्ते॥ ११ ॥

अवितुमिह दया ते देवि मार्गत्यशक्तान्
अहमपि शरणार्थी हन्त मज्जन् भवाब्धौ।
घटनमुचितमासीदावयोर्दैवयोगात्
कलशजलधिकन्ये हातुमेनं न युक्तम्॥ १२ ॥

कार्येषु कारणगुणा नियतं भवन्तीति
उक्तिं सतामवितथामवधारयामः।
चान्द्री कला च भवती च पयोधिमध्यात्
जाते यदम्ब सुधया दयया च शीते॥ १३ ॥

आसादितोन्नतपदेषु गिरीशमुख्येषु आरोढुमब्जनिलये शिथिलाभिलाषा।
नीचे तु मादृशि दयारसनिम्नगा ते प्राप्तादरा प्रवहतीत्यनुरूपमेतत्॥ १४ ॥

शौरिश्चकास्ति हृदयेषु शरीरभाजां तस्यापि देवि हृदयं त्वमनुप्रविष्टा।
पद्मे तवापि हृदये प्रथिता दयेयं तामेव जाग्रदखिलातिशयां श्रयामः॥ १५ ॥

नित्यं विश्वं वशयति हरिर्निग्रहानुग्रहाभ्याम्
आद्ये शक्तिं विघटयति ते हन्त कारुण्यपूरः।

ईषन्न्यूनं तदिह दयितादीशितृत्वं भवत्याः
तच्छेषत्वं कथमितरथा देवि तुल्येऽपि भूम्नि॥ १६ ॥

विहितं जहतं विवेकहाना दहितं कर्म च नित्यमाचरन्तम्।
अपयातगुणं हरिप्रिये मां कृपया केवलयैव पालयेथाः॥ १७ ॥

क्षणमप्यनवस्थितौ जनागः कमिता न क्षमितेति सानुकम्पा।
अवतारदशासु देवि रूपैः अनुरूपैरनुगाहसे मुकुन्दम्॥ १८ ॥

चलति कलितायासे श्वासे कफार्गलिते गले
भ्रमति नयने भ्रान्ते स्वान्ते यियासुषु चासुषु।
त्वरयति दया जन्तोर्हन्तोत्क्रमे भवतीं रमे
त्वमपि कृपणत्राणे प्राणेश्वरं च पराङ्मुखम्॥ १९ ॥

दुःखाक्रान्तं भवजलनिधिं दुस्तरं योगिवर्यैः
पापानां नस्तरितुमधुना का कथा लोकधात्रि।
एवं यद्यप्युदयति मतिस्तावकीमब्धिकन्ये
धन्ये दृष्ट्वा तदपि करुणां धैर्यमेत्यन्तरात्मा॥ २० ॥

तपोभिरिह योगिनस्तव दयामविन्दन्त याम्
अकिञ्चनतयापिताममृतसोदरि प्राप्नुमः।
समाधिपटवः श्रमादनुभवन्ति यद्दैवतं
तदेव यमुनातटीतरुगणः सुखेनान्वभूत्॥ २१ ॥

अपारपरितापकृद्भवतपातपान्धा वयं
प्रपामिव सुपावनीं तव कृपामुपासीमहि।
उदञ्चितधनञ्जयः प्रभुरुदारहेतिर्यया
ययावुदधिकन्यके तपनमध्यगः शीतताम्॥ २२ ॥

कंसारातिप्रेयसि संसाराब्धौ भ्रमन्ननाथोऽहम्।
अम्ब तव साध्वकम्पामनुकम्पान्नावमवलम्बे॥ २३ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे कारुण्यस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ कटाक्षस्तबकः ॥

लक्ष्मीवदनलावण्यसुधोदधिकृतोदयः।
कल्पवृक्षः कटाक्षात्मा काङ्क्षितानि करोतु नः॥ १ ॥

क्षमाकुमारि क्षणमीक्षणं त्वं यदृच्छया न्यस्यसि यत्र जन्तौ।
स ईक्षणानां त्रयमष्टकं वा सहस्रकं वा सहसा दधाति॥ २ ॥

अम्ब स्तोकालोकसुधाशीकरलेशैः
अङ्गं जन्तोरार्द्रयसे यस्य स एषः।
हस्तात् स्वीयाद्वारणमस्ताच्च गलद्भिः
दानाम्भोभिः पङ्किलगेहाङ्गणभूः स्यात्॥ ३ ॥

त्वद्वीक्षणामृतकणोऽपि न येषु तेषां
सद्मानि जीर्णशिथिलच्छदिराप्तिरक्तैः।
अभ्रच्युतैः सलिलबिन्दुभिरश्रुमिश्रैः
जम्बालितानि जगदम्ब चिरं भवन्ति॥ ४ ॥

कनकशिबिकारूढाः प्रौढाधिराज्यपदे स्थिताः
कतिचिदतुलं मन्या धन्याश्चरन्ति यदिन्दिरे।
यदपि च वहन्त्येनां दीनाः परे फलमम्ब तद्
द्वयमपि तव स्तोकालोकान्वयव्यतिरेकयोः॥ ५ ॥

जडं मामप्यार्तं जननि शिशिरापाङ्गविसरैः
कृपापूरस्मेरैः क्षणमपि कृतार्थीकुरु मुदा।
ततः को वा दोषस्तव भवति कंसारिदयिते
मरौ वा मेरौ वा भगवति समं वर्षति घनः॥ ६ ॥

द्वारि द्वारि दुरीशकिङ्करकृतैरातङ्कदैर्हुङ्कृतैः
अप्युच्चैरतिमात्रवेत्रपरुषाघातैरनुच्चाटितः।

दुर्दारिद्र्यदशापिशाचनिचयो दूरात्समुत्सार्यते
देवि त्वत्करुणाकटाक्षतटिनीस्नानाज्जवेनाधुना॥ ७ ॥

शुचौ वंशे जन्म श्रुतिनयमतिर्मातरतुला
विकम्पा संपत्तिर्विशदमविगीता च कविता।
प्रसक्तिर्दैत्यारौ हितपरमपत्यं शुभयशो
विवर्त्ताः सप्तामी ध्रुवमसदृशां तावकदृशाम्॥ ८ ॥

अलमलमनुसृत्य स्वामिनि ज्ञानहीनान्
अकलित बुधमानानन्वहं किंपचानान्।
शरणमुपगतं मां चारुकारुण्यतुङ्गैः
स्नपय जननि संपन्नृत्तरङ्गैरपाङ्गैः॥ ९ ॥

कृती वसुमतीपतीन् कृतचटुस्तवः सेवतां
दिशः स्फुटमटाट्यतां दिशतु धातुवादे दृशम्।
जपत्वपि बहून् मनून् जलनिधेः सुते यस्तु ते
दृशामिह दयास्पृशामविषयो दरिद्राति सः॥ १० ॥

कृपणदशापिशाचगणमोचनवेत्रलता
मधुरिपुभक्तिवल्लिपरिषिक्तिसुधाम्बुधराः।
हृदयतमोविमोक्षहिमधामकराः कमले
भगवति नः पुनन्तु भवदीयकटाक्षलवाः॥ ११ ॥

उदीता दुग्धाब्धेः कुवलयपरीतापशमनी
पदे विष्णोर्भान्ती रजनिचरचक्रव्यसनदा।
भजन्ती सार्वज्ञ्यं भगवति शिरः क्वापि कमले
शुभालोकैः शोकं हरतु शशिलेखेव भवती॥ १२ ॥

दूराजावसथाभिधाननिरयद्वाराग्रजाग्रन्नर-
क्रूरालापशराहतिव्यतिकरं दूरान्निराकुर्वतीः।
पारावारसुते तरङ्गय मयि स्मेराम्बुजस्पर्धिनीः
घोरापारसमस्तदुष्कृतपरीहाराय धीरा दृशः॥ १३ ॥

अघटितघटनापटीयसी ते हरिगृहिणि प्रकटा कटाक्षरेखा।
स्थिरवसुमवनीपकं विधत्ते जननि वनीपकमेव हन्त जन्तुम्॥ १४ ॥

नयने फणीन्द्रशयनेष्टनायके यदि नादधासि सुदिनाब्जशोभने।
बलभेदनोऽपि न लभेत संपदं मरुतामयेत मरुतामपि स्थली॥ १५ ॥

करुणारसेन वरुणालयात्मजे म्रदिमानमेत्य यदि मामवेक्षसे।
मलिनात्मनापि कलिना क्रियेत किं मम किं करोतु यमकिङ्करोऽपि वा॥ १६ ॥

मामपाङ्गलहरी गरीयसी तावकी स्पृशतु देवकीस्नुषे।
अन्तकस्य तु रुषा कषायिता मा पतन्तु मयि दुष्टदृष्टयः॥ १७ ॥

बन्धुरगुणे कृपणबन्धुमनपायं सिन्धुतनये तव कटाक्षमकरन्दम्।
इन्दुकरवृन्दजडचन्दनमहीभृत् कन्दरमरुच्छिशिरसुन्दरमुपासे॥ १८ ॥

आर्तिं लुम्पत्वम्ब तवापाङ्ग सुधात्मा गङ्गा सैषा चित्रगतिर्वर्जितभङ्गा।
नेत्री शोषं प्रत्युत भवमेवमजस्रं प्राज्ञानां या भासितरूपं च विधत्ते॥ १९ ॥

उच्चकोरकनवाभ्युदयं ते वीक्षितं मनुमहे मकरन्दम्।
यत्र तल्लगति षट्पदमन्त्रः तत्र भाति शतपत्रगृहे यत्॥ २० ॥

यक्षश्रीजननचणैस्तवावलोकैः लक्ष्मि श्रीक्षयपिशुना निरस्यमाना।
नालीकासनलिपिरप्यलीकलग्ना नालीका भवति नृणां प्रतीपगत्या॥ २१ ॥

दुग्धाब्धिकन्ये त्वदपाङ्गभृत्या वित्ताधिपत्यादिपदाभिषिक्ताः।
हृत्तापयुक्तास्तव देव्यभक्ता मर्त्या जगत्यां विलपन्ति रिक्ताः॥ २२ ॥

वीक्षितानि तव वारिधिकन्ये यत्र पालितजगन्ति लगन्ति।
चित्रमत्र स परत्र च देही देहिशब्दमपहाय चकास्ति॥ २३ ॥

तव देवि पटुर्नटः कटाक्षो गुणवत्तालसदुच्छ्रयः स नूनम्।
ननु नर्तयते सरस्वतीं यः सततं संश्रितमञ्जुलास्यरङ्गे॥ २४ ॥

भावत्कैर्भगवति कज्जलानुविद्धैः कृष्णो यैर्भवति विधुः कटाक्षलेशैः।
तत्पूरैरधिकतमश्रियां निदानैः मालिन्यं हरसि विचित्रमान्तरं नः॥ २५ ॥

विकस्वरामोदभरं वितन्वती पुरोवसन्तं प्रथितागमाञ्चिता।
कटाक्षवल्ली तव माधवप्रिये प्रसौत्यनन्तं सुमिताप्यसौ फलम्॥ २६ ॥

न विप्रयोगि व्यसनाय कल्पते न मार्गणानां सहते च पञ्चताम्।
भवं जवात् प्रत्युत दन्दहीत्ययं जयत्यपाङ्गस्तव चित्रमिन्दिरे॥ २७ ॥

विकचकमलशोभाविभ्रमोद्भूतिसीमा
विधुमिह सदुपास्यं तन्वती सुप्रसन्नम्।
शरदिव तव वीक्षा शार्ङ्गिणः प्राणकान्ते
शमयतु किल मेघाटोपमुज्जृम्भितापम्॥ २८ ॥

नित्यामेव विभूतिमम्ब दिशतो निर्व्याजबन्धोर्भवत्
दिव्यापाङ्गलवस्य वर्णनविधौ को लब्धवर्णो भुवि।
जुष्टो दृष्टिभिरष्टिभिश्च तिसृभिः प्रायः सहस्रेण वा
देवि द्वादशभिश्च दैवतगणो यस्मै चिरं तिष्ठते॥ २९ ॥

त्वत्तादृक्षकटाक्षकङ्कटधरः श्रीवेङ्कटाधीशितुः
प्राणप्रेयसि भूयसीं प्रभजते शौर्याभिमुख्यश्रियम्।
सत्कीर्त्या सहसामरोत्तमजयं प्राप्तः स चोपाश्रितो
वाग्बाणैर्न विहन्यते क्षितिभुजां निर्जित्य नित्यं द्विषः॥ ३० ॥

यावद्भावत्कवीक्षा चरति तनुभृतामिन्दिरे मन्दिरेषु
व्यक्तं नृत्तं विधत्ते धनपतिविभवादुत्तरा वित्तराजिः।
द्वारे तारेशगौरास्तुरगपरिबृढाः सिन्धुरा बन्धुराङ्गाः
गर्वात्पुष्यन्त्यखर्वाभ्युदयमभिमुखं राजते राजतेजः॥ ३१ ॥

धन्यः कश्चिज्जगति विषयस्तावकालोकितानाम्
अत्रामुत्राप्यखिलजननि प्राप्य गोत्राधिकृत्त्वम्।
सत्सन्तानप्रभवसुमनः सेवयामोदशाली
जैत्रस्थानं किमपि भजति श्रीमदुच्चामरं च॥ ३२ ॥

शय्योत्थायं जननि धनिनां वासमासायमित्थं
गत्वा गत्वाप्यनुदिनमनुच्छिन्नतृष्णोद्गमोऽहम्।

हृद्यापाङ्गामिव भवदवप्लोषशान्त्यै रमे त्वां
हृद्यापाङ्गां मधुरिपुवशीकारविद्यां प्रपद्ये॥ ३३ ॥

वितन्वन्त्यामिष्टं विविधमचिरादीक्षितलवैः
भवत्यां जाग्रत्यां भगवति नरान् सेवितुमनाः।
क्षरन्तीमभ्यर्णे कमलसुरभिस्वादुसलिलां
स्रवन्तीमुल्लङ्घ्य श्रयति मृगतृष्णामतितृषा॥ ३४ ॥

अजीर्यदघनाशनं दृढगदाकरं देवि यत्
पुराणमपि पूरुषं पुनरलङ्घनं पुष्यति।
तदेतदिह पातु नस्तव कटाक्षदिव्यौषधं
फणीन्द्रशयजीविके भवविपन्मयादामयात्॥ ३५ ॥

दुर्लङ्घ्यसंसृतिदुरर्णवकर्णधाराः संपद्वधूसततनर्तनसूत्र धाराः।
अज्ञानकाननविदारकुठारधाराः पद्मे जयन्ति भवदीयकटाक्ष धाराः॥ ३६ ॥

स्वादुशीतलदयारसपूर्णं सेवितं द्विजवरैरमृतोत्कैः।
देवि तावककटाक्षतटाकं विश्वतापविगमाय विगाहे॥ ३७ ॥

करुणया कलशोदधिकन्यके नतजनेष्ववलोकमघापहम्।
वितनुषे सकृदेष पुनस्तनोत्यनवलोकमधन्यदुरासदम्॥ ३८ ॥

देवि कटाक्षलवस्तव रिक्ते संपदमाधिपदेऽपि निधत्ते।
सिन्धुकुमारि तथाप्यतमस्के सिध्यति तत्र समाधिरतृप्ते॥ ३९ ॥

प्रागेव स्यात् प्रार्थितार्थस्य सिद्धिः पश्चादम्ब त्वत्कटाक्षोपलम्भः।
दृष्टान्तो नस्तत्र ते दृष्टिपातात् प्रागम्भोधिं लङ्घयन् पावमानिः॥ ४० ॥

वक्षोरक्षे शार्ङ्गिणः स्थूललक्षे तत्तादृक्षे जाग्रति त्वत्कटाक्षे।
सूनश्रीभिः सान्द्रगन्धे परोक्षे कुर्यादास्थामल्पधीः कल्पवृक्षे॥ ४१ ॥

रचयति तववीक्षा नूनमज्ञेऽपि रक्षां दुरितचरितभेदी देशिको मन्त्रवादी।
तदिह गलितमोहे द्रागयं पद्मगेहे विषयरुचिपिशाचीविक्रियाभिर्व्यमोचि॥ ४२ ॥

जगदम्ब तवापाङ्गो जलजातशरः प्रकृष्टमधुकालः।
कमले कथय कथं वा करोत्यसौ सर्वमङ्गलेनाप्तिम्॥ ४३ ॥

तिष्ठन्त्वष्टम एव भूसुतशनिप्रष्ठाश्च दुष्टा ग्रहा
फाले काममपि लेलिखीतु जगतः स्रष्टापि कष्टां दशाम्।
ते किं कुर्युरपाङ्गतो मयि सकृद्देवि त्वयाङ्गीकृतं
नीहारो न करस्थमम्बरमणेर्लीलाम्बुजं बाधते॥ ४४ ॥

विजयापजयौ रमे भवेतां त्वदपाङ्गान्वयतद्विपर्ययाभ्याम्।
अजयत्तव वीक्षया हनूमान् अधिलङ्कं विकटाक्षराक्षसौघम्॥ ४५ ॥

प्रतिघोष्णमधीशितुर्न पद्मे भवदीक्षाविषयं प्रवेष्टुमीष्टे।
त्वदपाङ्गसुधार्द्रितस्तुषारीभवदग्निर्हनुमानिह प्रमाणम्॥ ४६ ॥

कटाक्षप्रत्यूषे तव मिषति कंसारिदयिते
तमः शाम्यत्यन्तर्गतमपि च सूर्याकलनतः।
स्वयं दोषोन्मेषो विरमति पुनस्सारसवन-
श्रियः सम्पद्यन्ते दिवि च भविता भासनमपि॥ ४७ ॥

सुरभिस्तनुते तवावलोकः सुमनः संपदमम्ब भूमिजानाम्।
अविपल्लवतां विधाय पुष्णात्यपि चामोदमदीप्तिकाननानाम्॥ ४८ ॥

कमले गभीरकरुणाजलधौ त्वयि मन्दरक्षणविकासहृदि।
कलितोदया मृदुकटाक्षसुधा प्रथयत्यसौ सुमनसां प्रमदम्॥ ४९ ॥

प्रतिघानलं भुजगशैलपतेः प्रशमं नयन्त्यतितरां शिशिरा।
कमलालये तव कटाक्षझरी विधुनोतु नो वृजिनतापभरम्॥ ५० ॥

दृशो लेशं देयास्त्रियुगसखि देयं कियदिदं
महोदारायास्ते मम तु सुमहानेष विभवः।
कणानत्र द्वित्रान् गणयति न वारां जलधरः
प्रपद्यन्ते शुक्तौ परिणतिममी मौक्तिकतया॥ ५१ ॥

बिलेशयकुलेशभूधरपतिप्रिये त्वद्दया
    तरङ्गमघभङ्गदं धृतवतश्चिरं दृश्यते।
विकस्वर पिकस्वर व्यतिकर स्फुरन्निष्कुटं
    नटद्युवति नूपुर क्वणित सुन्दरं मन्दिरम्॥ ५२ ॥

नारायणप्रणयिनि त्वमपाङ्गदुग्ध
    धाराभिराभिरभिषिञ्च दयाम्बुधे माम्।
स्मेरानवद्यनिरुपाख्यसुखं यतो मे
    स्वाराज्यभाग्यमपि सेत्स्यति शाश्वतं तत्॥ ५३ ॥

भो भूपभूमौ भ्रम भीमपाप भूमेति मे मूर्ध्नि लिपिं विधातुः।
पवर्गगर्भां परिमृज्य पद्मे करोत्यपाङ्गो ह्यपवर्गगर्भाम्॥ ५४ ॥

यं त्वं देवि निरीक्षसे यदुपतेः कान्ते दृशा तादृशा
    तत्र स्तोत्रगिरश्चरन्ति विदुषां तत्रैव चित्रा गुणाः।
तेनैव व्यपदेशमर्हति कुलं तस्मिन् मतिस्तिष्ठते
    द्रष्टा पृष्ठमरेस्स एव न पुनर्धन्यं तदन्यं विदुः॥ ५५ ॥

अपारसंसारतपातपार्ति व्यपायदच्छायमपास्तदोषम्।
कृपामरन्दैः शिशिरं रमे त्वदपाङ्गकल्पद्रुमुपाश्रयामः॥ ५६ ॥

भावत्कमार्तिशमनं विरजातरङ्गं
    पश्याम्यपाङ्गमखिलाम्ब यदाप्लुताङ्गः।
पीताम्बराकलितदीप्ति पदं परार्ध्यं
    मुक्तादिभूषितमुपेत्य मुदं दधाति॥ ५७ ॥

दुर्वर्णमर्णवसुते नमता ललाटे
    लोकाम्ब लुम्पति कटाक्षझरस्त्वदीयः।
ते राजताभ्युदयिनः पुनरुल्लसन्ती-
    त्येतत् करोति हृदि विस्मयमस्मदीये॥ ५८ ॥

देवि दुर्गतमरौ तव वीक्षा कालिका दिशति काञ्चनवृष्टिम्।
तस्य सिद्ध्यति सुकीर्तिरुदञ्चद्धीरसस्यविभवश्च ततः स्यात्॥ ५९ ॥

वरुणालयसार्वभौमकन्ये करुणापाङ्गमधुव्रतस्त्वदीयः।
मधुनाशनमेत्य वृद्धिमिच्छन्नधुना कुत्र स सङ्गतीर्विधत्ताम्॥ ६० ॥

निद्राजुषां भवविषादमये निशीथे स्वापाङ्गमर्पयसि शोभनमौषधं नः।
चित्रं ततोऽपि जगदम्ब चिरं विनिद्रं वेत्स्यामहे विगतदुःखपथं प्रबोधम्॥ ६१ ॥

स्वालोकं शिशिरं चिराय नयसे यं जायमानं जनं
संपश्येन्मधुकाल एव सुमनः सत्त्वावहस्तं ततः।
पाथोजायतने रजांसि जनयन् वेधोदृगूष्मागमो
रौद्रालोकघनागमश्च तमसां कर्ता न तत्रास्पदी॥ ६२ ॥

प्रायः कञ्चिददृष्टवन्तमवनौ पद्मे दृशा स्वीयया
संयोज्य प्रसभं क्षणेन तनुषे जन्तुं सहस्रेक्षणम्।
आधित्सस्यसदृक्पदे त्रिदशनेत्राकारभाजं तम-
प्येणाङ्कस्वसरीदृशं घटयितुं द्रागीशिषे दुर्घटम्॥ ६३ ॥

मुखरुचिसरित्तरङ्गाः स्मितसितशतपत्रलोलकलभृङ्गाः।
संपन्नर्तनरङ्गा जयन्ति जगदम्ब तावकापाङ्गाः॥ ६४ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे कटाक्षस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ प्रयत्नस्तबकः ॥

श्रीनिवासस्य महिषीं श्रेयसे तामुपास्महे।
यदर्थमेव विदधे यत्नं भूयांसमच्युतः॥ १ ॥

कमले कमलेक्षणस्त्वदर्थे कठिनं कर्म करोत्यसौ न किं वा।
कलशोदधिमन्थनप्रयासादपरं किं श्रमदायि कर्म लोके॥ २ ॥

तव गुरुस्तनशैलभरं सदा जननि वोढुमना जगतां पिता।
गुरुभरोद्वहनाभ्यसनाय किं तमपि मन्दरमम्बुनिधौ दधौ॥ ३ ॥

नादत्तमध्यवनि सिध्यति किञ्चनेति
    निश्चिन्वता भगवतापि विवक्षता त्वाम्।
वैदेहि कामपि शिलामबलां विधाय
    कन्याप्रदानविधिरक्षपदाय चक्रे॥ ४ ॥

विद्यां बलां रघुपतिः पथि गाधिपुत्रात्
    सम्प्राप्य निह्नुतसमस्ततनुक्लमोऽपि।
अम्बातनुक्लमहरामबलामिह त्वां
    स्वस्य ध्रुवं घटयितुं तमुपास्त भूयः॥ ५ ॥

शंसन्ति पङ्क्तिरथयागविधेः फलं किं
    सोऽयं मखावनिभवां जनकात्मजे त्वाम्।
प्राप्तुं व्यधात् कुशिकनन्दनयज्ञरक्षां
    रक्षांसि हन्त दमयन् युधि रामचन्द्रः॥ ६ ॥

भगवति क्षितिपुत्रि भवत्कृते भवहरोऽपि भवन् रघुनन्दनः।
समभवद् भवचापलतान्तधीः स इति विस्मयवन्त इहास्महे॥ ७ ॥

त्वद्भ्रूभटस्य धनुषा विजितः सुमेषो रामस्तमेव नितराममिराद्धुकामः।
तत्प्रीतये जनकनन्दिनि तद्विपक्ष कोदण्डभङ्गमुपहारमिवाजहार॥ ८ ॥

कर्तव्ये जनकेन मैथिलि तवोद्वाहक्रमालोचने
सोऽयं वागुपकारमारचयितेत्यालोच्य भाविस्थितिम्।
तद्वंशैकपुरोहितस्य हि शतानन्दस्य हर्षाय त-
न्मातुर्ग्रावदशां हरन् रघुपतिस्तस्योपकारं व्यधात्॥ ९ ॥

सुन्दस्त्रीतनुभूसुबाहुकुहनोपज्ञं तु यज्ञक्रिया
प्रत्यूहं शमयन् प्रहर्षघटकं शुश्रूषयन् कौशिकम्।
दुर्दर्शं शशिखण्डमण्डनमहादोर्दण्डकोदण्डम-
प्युर्वीनन्दिनि खण्डयन्नुदवहत्त्वामम्ब रामः श्रमात्॥ १० ॥

त्वां मार्गमाणस्त्वदुदन्तशंसिने वृद्धाय गृध्राय रमे रघूद्वहः।
योग्येकयोग्यानि पदान्यहोऽदिशत् सन्तोऽपि वेलामतियन्ति रागतः॥ ११ ॥

अपि सकलशरण्यो मानिनामग्रगण्यो
भगवति भवदर्थे भानुवंशाधिनाथः।
कपिमपि शरणोत्कः कञ्चिदानर्च कष्टं
गणयति न फलार्थी गौरवं लाघवं वा॥ १२ ॥

त्वद्दाने जनकेन मैथिलि पुरा शुल्कीकृतं स्वामिनः
पाण्यङ्गुष्ठकिणं व्यधात् पशुपतेश्चापे गुणारोपणम्।
त्वत्संप्राप्ति सहाय वानरपति प्रत्यायनार्थं त्वभूत्
पादाङ्गुष्ठकिणाय दुन्दुभितनोस्तद् दूरतः क्षेपणम्॥ १३ ॥

निशिचरपतिमन्तं नेष्यता तद्गृहीतां
पुनरवनिसुते त्वां प्रेप्सता राघवेण।
तरणिजमभिराद्धुं तत्र कार्ये सहायं
सपदि निरपराधः सादितो हन्त वाली॥ १४ ॥

परोरजसि धामनि श्रुतिशिरोभुवि च्छान्दसे
महामहसि योगिनां दहरमन्दिरे च स्थितः।

धरादुहितरादरात्तव कृते कपीन्द्रागतिम्
प्रतीक्ष्य दिवसान् बहूनवसदृश्यमूके प्रभुः॥ १५ ॥

रघुकुलपतिना ते लोकनायैव सीते
कृतरविसुतसेवः कोऽपि दत्तानुभावः।
वनशिखरिविहारी वानरब्रह्मचारी
जलधिमपि ललङ्घेऽजातखेदं ललन् खे॥ १६ ॥

द्रष्टुं त्वां ननु हनुमन्तमग्निदाहादि
आतङ्कं बहुमधिलङ्कमाप्तवन्तम्।
सर्वस्वायितपरिरम्भसौख्यदानात्
काकुत्स्थो जननि चकार निर्व्रणं तम्॥ १७ ॥

दरादुपनतं रमे दशशिरोऽनुजं त्वत्कृते
समस्तनयकोविदः सपदि सङ्ग्रहीतुं प्रभुः।
असाधितरिपुस्थलोऽप्यभिषिषेच तं तत्पदे
नरः किल समश्नुते न खलु साहसिक्यादृते॥ १८ ॥

स्त्रीहेतोः प्रथमं निजेन गुरुणा व्युत्पादितं ज्यायसः
साम्राज्यानुभवो भवेदनुज इत्येवं विगीतक्रमम्।
सुग्रीवे च विभीषणे च भगवानाम्रेडयामास तं
भूमेः पुत्रि भवत्कृते पितृगुणः पुत्रे हि धत्ते पदम्॥ १९ ॥

देवि त्वदर्थे दयितं नदीनां सतां शरण्यः शरणं स गच्छन्।
कुशेशयाक्षोऽपि कुशेशयत्वं प्राप त्वदावासपदाशयेव॥ २० ॥

प्रत्यानेतुमुपागताय भवतीमासन्नलङ्कोषितां
वात्सल्यादिव ते वियोगचकितो वारां निधिस्त्वद्गुरुः।
काकुत्स्थाय चिराय मार्गमदिशत् कालाग्निनेवामुना
शोणाक्षेण रुषा शुशोषयिषितः सीते शितैः सायकैः॥ २१ ॥

प्रपात्य महतो गिरीन् प्रसभमन्तरिन्द्रेण यो-
ऽप्यधायि वसुधासुते तदनुजस्त्वदर्थं बुधः।

अमुं बहिरिलाधरैरपिदधन्निधिं यादसां
  कपिव्रजकरार्पितैः किमिह शेषपूर्तिं व्यधात्॥ २२॥

अङ्घ्र्योरक्ष्णोरपि किल फलं वानराणां नराणाम्
  आराद्राशिं तरितुमनसामम्भसामंहसां च।
मानार्हस्त्वामहितभवनान्मानिनीमानिनीषुः
  काकुत्स्थोऽसौ जननि विदधे कौतुकात् सेतुकार्यम्॥ २३॥

अन्तर्यः स्फुटमनलेन वारितोऽप्सु विश्वेषां जननि विधातुमेष सेतुम्।
त्वल्लिप्साकुलरघुनाथचोदनातः पाथोधिर्बहिरपि वारितो नलेन॥ २४॥

सेतुं देवि भवत्कृते रघुपतिः सृष्ट्वा जनांश्चापुनात्
  एतेषां सगरान्ववायजनुषामेष स्वभावो ध्रुवम्।
स्वर्गादेव भगीरथः पितृकृते भर्गाच्च रोषाविलात्
  आनीतैरपुनीत लोकमखिलं गाङ्गैस्तरङ्गैः कृती॥ २५॥

प्रभोरलङ्कोपनिरोधमम्ब कृतापराधेऽपि करिष्यसीति।
लङ्कोपरोधं रघुवीरदासा हन्त त्वदर्थं हरयो वितेनुः॥ २६॥

प्रीतिं निनीषुः प्रियदेवतां त्वां समुद्रतीरे हि चरन् स रामः।
महाहवं मैथिलि वर्धयिष्यन्नयोमुखेन व्यलुनात् पलाशान्॥ २७॥

त्वल्लिप्सयैव धर्मेष्वासक्तो विप्रयोगिवद्व्यसनी ।
काञ्चन दानसमृद्धिं भुवि वरदेविप्रहस्तमनयदिनः॥ २८॥

सदस्युदारेऽप्यतिकायमान महालये सत्यभितो रणाग्रे।
जयश्रिया हन्त बलाद्वृतोऽपि त्वय्येव विन्यस्तमनाः स नाथः॥ २९॥

विष्णुः स्वयं त्वद्विरहासहिष्णुरपांसुले हंसकुलावतंसः।
तपस्वरूपस्य कृतप्रभेदं निनिन्द भूनन्दिनि मेघनादम्॥ ३०॥

उच्चैरावणसहभूः कुम्भस्तव कुम्भिनीतनये।
सद्यस्तनवैरीति क्रोधादेनं जघान रघुनाथः॥ ३१॥

लोकव्रातालम्भकं कुम्भकर्णं लुम्पन्नम्ब त्वत्कृते रामचन्द्रः।
अर्थादेष त्वज्जनन्या धरण्या भारं भूरिं देवि दूरीचकार॥ ३२॥

निर्णीय भूयस्तरपुण्यलभ्यं रामः क्षमापुत्रि समागमं ते।
नीत्वाहवं पुण्यजनाननेकान् अकारयत् स्वर्वनिताविवाहम्॥ ३३॥

धर्मं हि पूर्वमवलम्ब्य कृते जनन्याः कालं निनाय कुतुकादधिकाननं यः।
देवि त्वदर्थमवलम्ब्य तमेव रामः कालं निनाय पुनरप्यधिकाननं सः॥ ३४॥

पापपञ्चकनिरासहेतुना सेतुना तव कृते महीसुते।
एत्य पापदशकं विनाशयन्नीशिता चतुरतामदर्शयत्॥ ३५॥

परमार्थयितुं हुताशनाच्छ्रियमिच्छेदिति साधुभाषितम्।
भवतीं श्रियमम्ब पावकाज्जगृहे जानकि लक्ष्मणाग्रजः॥ ३६॥

प्राणव्ययं कृतवतः प्लवगांस्त्वदर्थे
भूयोऽपि जानकि जिजीवयिषुः स रामः।
वव्रे वरं त्रिजगतां वरदोऽपि देवात्
कार्यार्थिनो हि पुरुषस्य कुतोऽवलेपः॥ ३७॥

काकुत्स्थः कमनीयभूषणमणिक्षौमाग्र्यहेमादिभिः
तोषं देवि निनाय वानरभटांस्त्वत्कार्यधुर्यान् प्रभुः।
एतद् युक्तमिदं तु विस्मयकरं यत् सर्वनिर्वाहिणे
रङ्गं हन्त विभीषणाय दिदिशे रत्नादियोग्याय सः॥ ३८॥

अवतारान् दश भगवानपत्यभूतं जगत् समस्तं ते।
त्रातुं मातरकार्षीत्त्वदिष्टकरणादृते न तस्य फलम्॥ ३९॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे प्रयत्नस्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ मङ्गळस्तबकः ॥

भागधेयं भजेयं तत् फणिशैलकुटुम्बिनः।
मनीषिणो यदेवाहुर्मङ्गलानां च मङ्गलम्॥ १ ॥

तनोति सिन्धोस्तनये कथञ्चित् तवांशलेशो यदि सन्निधानम्।
तृणोऽपि माङ्गल्यमुपैत्यखर्वं दूर्वादिरेवात्र निदर्शनं नः॥ २ ॥

गरुडध्वजवल्लभे शुभे गणवर्णादिजदोषशान्तये।
वरदे तव वाचकं पदं कवयः काव्यमुखे प्रयुञ्जते॥ ३ ॥

विदुः पदाब्जं तव विश्वमङ्गलं हरिप्रिये यत्परिवारवैभवात्।
समाश्रिता स्थाणुमपि श्मशानगं जगत्यपर्णाजनि सर्वमङ्गला॥ ४ ॥

तातो दुग्धपयोनिधिः सहभुवस्ते कौस्तुभाद्याः शुभा
देवस्त्वव्ययदिव्यमङ्गलवपुः श्रीवत्सलक्ष्मा पतिः।
नाम श्रीरिति धाम पद्ममखिलक्षेमङ्करः पक्षिराड्
वाहः को हरिवल्लभे कथयितुं माङ्गल्यमीष्टे तव॥ ५ ॥

यस्तु श्रीर्न पुरस्करोत्यविनयाद्वस्तु त्वदीयं शुभं
तस्मिन् नृत्यति दुर्गतिश्चिरतरं तत्र प्रमाणं तु नः।
दुर्वासः प्रतिघोद्गमादधिगतः स्वर्वासवत्त्वच्युतिं
दिव्यं माल्यमहो मदादगणयन् देवः शचीवल्लभः॥ ६ ॥

दृष्टिः शिवोदयकरी करुणाभिरार्द्रा
युक्तं तवाम्ब भजते भवतारकत्वम्।
ज्येष्ठाश्रयोऽपि मघवा स्तुतिभिस्तवाहो
प्राप्यातुलोऽजनि पुनर्वसुवर्गमुच्यम्॥ ७ ॥

फणिशयदयिते तव स्तुतिर्भगवति पावनरीतिमाश्रिता।
अवितथमत एव तद्बलाच्छुभमगतोऽपि सुमङ्गलत्यहो॥ ८ ॥

त्वद्भ्रातुरिन्दोरनुचारयोगात् प्रायेण मूढोऽप्यशुभः कुजन्मा।
स्वभूविभूषे स बुधाग्रगण्यो बभूव जग्राह च मङ्गलाख्याम्॥ ९ ॥

जगृहे क्वचिदच्युतोऽवतारे जगतां मातरिनान्वयं पुरा यः।
तमजस्रमिनान्वयं नयन्ती शिवतातं शिवतातिमातनोषि॥ १० ॥

कुत्पत्तिमूलमपि केशवपादपद्मं
    कल्याणि ते शुभकरान्वयमेलनेन।
त्रैलोक्यमङ्गलमजीजनदब्धिकन्ये
    तीर्थं शिवत्वपरिदायि कपालिनोऽपि॥ ११ ॥

कन्ये दुग्धोदन्वतस्तावकीनं मन्ये रूपं मङ्गलं मङ्गलानाम्।
यत्सावर्ण्यप्राप्तभद्रा हरिद्रा सौमङ्गल्यं संविधत्ते वधूनाम्॥ १२ ॥

यस्ते रूपमुपास्ते शुभं प्रपन्नं श्रियं हरिद्राजाम्।
तत्क्रतुनयेन स वहेदमुत्र जननि श्रियं हरिद्राजाम्॥ १३ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे मङ्गळस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ सौन्दर्यस्तबकः ॥

वन्दे सौन्दर्यपर्याप्तिभूमिं कामपि देवताम्।
अब्जं सहोदरं यस्याः शंसन्त्यब्जशरं सुतम्॥ १ ॥

अद्वैतमक्षिभिरिह श्रवसां यदि स्याद्
    द्वैतं पृथग्यदि पुना रसनासु च स्यात्।
ईशीय वर्णयितुमर्णवराजकन्ये
    तत्तादृशं किल तवावयवाभिरूप्यम्॥ २ ॥

मौलौ त्वयापि विधृतो मधुपौघमैत्रीं
    चित्रं करोति कमले चिकुरप्रपञ्चः।
माने कृतेऽपि भजते मलिनैकसख्यं
    प्रायेण हन्त कुटिलप्रकृतिः स्वभावात्॥ ३ ॥

न त्वं दधासि नवचम्पकमाल्यमम्ब
    कर्तुं निसर्गसुरभौ कबरे सुगन्धम्।
किं तर्हि कुन्तळपरीमलसारलाभ
    लोभभ्रमद्भ्रमरलोकनिवारणाय॥ ४ ॥

रुचं रचयितुं कचे रुचिरपुष्पवर्गैः समं
    सदा वहसि भूषणं सह सुधांशुना पूषणम्।
उभावभवतामतो जननि पुष्पवन्ताविमौ
    तयोर्घटनयोत्तमश्रियमुपैषि तत्रार्थिकीम्॥ ५ ॥

सुमनोवरवासवासनाध्युषिताः कृष्णघनाप्तिशालिनः।
वरदेविजयन्ति कुन्तला भवदीयाः सकलापभृज्जयाः॥ ६ ॥

जलभृद्रुचिभाजि सिन्धुकन्ये शिखिषु द्वेषमुपेयुषि प्रकामम्।
तमसाकलिते तवोपपन्नः कुटिले कुन्तलमण्डलेऽहिबन्धः॥ ७ ॥

अलकाकृतिरग्र्यपुष्पकान्ता प्रबलश्रीदतया तव प्रसिद्धा।
नवनीलरुचोज्ज्वला मुरारेर्वनिते भाति मुकुन्दलालितश्रीः॥ ८ ॥

भुवनोत्तरसिन्धुभूषितो घनशैवालकवत् कचो ध्रुवम्।
सुरुचा महितो हिमालयोदितयोद्भासितमीनलक्षणः॥ ९ ॥

हन्त लक्ष्मि तव कुन्तलव्रजं चामरं वदति पामरोऽपि कः।
प्राक्तनस्तु हरिणोपलालितः पश्चिमं यदपुरस्कृतं मृगैः॥ १० ॥

सिन्दूरकान्तां जगदम्ब मल्ली सराभिरामां चिकुरावलिं ते।
मन्यामहे देवि कलिन्दकन्यां गङ्गासरस्वत्युदितानुषङ्गाम्॥ ११ ॥

सुतरामलकव्रजः प्रसूनान्यलमम्लानिविरोचितानि बिभ्रत्।
सुरभिस्फुरितः सुपुत्रि धात्र्याः सुमहारामविभूषितो विभाति॥ १२ ॥

आपीडयन्ति कुसुमेषुशरा निकामम्
आत्मानमित्यखिलधात्रि रुषेव देवः।
आपीडयत्यनुदिनं तव कुन्तलात्मनि
अन्धे तमस्यहह सूनकुलं मुकुन्दः॥ १३ ॥

बध्नासि हन्त सुरभौ सुमनोभिरम्ब
साकं हरेरपि मनो निजकेशपाशे।
आमोदमग्र्यमत एव तदेत्यनन्त
किं न क्षमं गुणवदाश्रयणं गुणाय॥ १४ ॥

त्रैलोक्यमातरजहन्निजशाखमेव
दृष्टं कुलं सुमनसां फलवद्धि लोके।
अप्याहृतं बहिरहो सफलं प्रसूनं
काल्पद्रुमं तु भवतीकचमण्डलेन॥ १५ ॥

सुमैर्दिव्यैराम्रेडितसहजसौरभ्यसुभगं
कचं ते कल्याणि भ्रमति परितो भृङ्गनिचयः।
ध्रुवं तत्सारूप्यं स्वयमभिलषन् झङ्कृतिमिषात्
स्तुवन् प्रादक्षिण्यक्रममखिलमातः कलयति॥ १६ ॥

प्रभोर्नाभीपद्मं भ्रमरततिरुत्सृज्य पतति
    स्थिरामोदालम्बे चिकुरनिकुरम्बे जननि ते।
मनागब्धेः कन्ये मधुरिपुसमीपे परिचयो
    न रोचेत प्रायो ननु मधुपवर्गस्य मनसे॥ १७॥

क्षममिदं कलशोदधिकन्यके तव कचस्थिरसौरभलोभतः।
विकचसूनविशेषपरीमलं जहदिह भ्रमति भ्रमरव्रजः॥ १८॥

निहितास्तव कुन्तलान्धकारे निबिडेमारजनिस्थिरप्रकर्षे।
कलयन्ति नवस्रजो विचित्रं कमले कामपि सौरभानुवृत्तिम्॥ १९॥

कुन्तलो नियमितोऽपि भवत्या चञ्चलो भवति तामसरुच्या।
न्यक्करोति परिशोभितमालोत्कर्षमम्ब परिपुष्यति चैनम्॥ २०॥

कञ्जालये कमपि तावकफालभागं
    सञ्जातशोभमलकावलिमेलनेन।
उत्प्रेक्षते भुवि न कस्तरुणेन्दुमब्धेः
    उत्थानकालभवशैवलभारयोगम्॥ २१॥

चिरं ते वक्त्रेण श्रितचिकुरवर्गेण कमले
    तुलां चेदारोढुं तुहिनकिरणोऽयं स्पृहयते।
तदा गाढं सख्यं तिमिरनिकरैर्विन्दतु जवात्
    अवाप्नोतु प्रावृड्जलमुगविनाभावमपि वा॥ २२॥

पुरुषनयनयुग्मं पुष्पवन्तात्मकं ते
    सह निवसति हर्षात् सन्ततं वक्त्रबिम्बे।
तदिह जलधिकन्ये तन्महादर्शलीलां
    भजत इति कवीनां भारती सूनृतैव॥ २३॥

आदर्शे प्रतिबिम्बमेव धृतवत्यारोप्य मुग्धा जना
    मातस्त्वन्मुखकान्तिचौर्यमनघे मृद्नन्ति तं पाणिभिः।
हा सङ्क्रामति साधु तन्मलिनिमा हस्तेषु तेषां स्वयं
    दद्ध्यान्नूनमनेनसां हि कलुषं मिथ्याभिशंसन् जनः॥ २४॥

विकचस्य कचोज्ज्वलेन पद्मे विकलङ्केन कथं नु पङ्कभाजः।
सरसेन गतस्य नीरसत्त्वं जलजातस्य भवन्मुखेन सख्यम्॥ २५॥

विजिते सति ते मुखेन राजन्यपि दुर्गेश्वरमौलिपूज्यपादे।
वनवासितयातपस्पृहाणां विजये को विशयः कुशेशयानाम्॥ २६॥

मदवनजमहो महातपश्री कृतरुचि ते मुखजन्म लिप्समानम्।
अपि यदि तदधःशिरस्तपस्येज्जनवदनं कमले भवेत्तथापि॥ २७॥

तदब्जमब्जश्च तवाननद्विषौ मुरारिपत्नि व्रजतः पराभवम्।
द्विषा सहैकेन मिथो विरोधिनोर्न योद्धुमस्ति प्रभुता द्वयोरपि॥ २८॥

त्वदास्यवसुतस्करं ध्रुवमवैमि जैवातृकं
पयोजनिलये यतः पिहितमन्दिरायां त्वयि।
असौ निशि विजृम्भते पुनरपावृते धाम्नि ते
पराचलवने रवेर्घृणिषु वा दिवा लीयते॥ २९॥

जन्ममन्दिरमशोकसम्पदः सालकालि नवकान्तिकन्दलम्।
आननं मदनकेलिकाननं मन्यते जननि माधवस्तव॥ ३०॥

स्वरूपतस्त्वद्वदनात्मना तथा द्विधा सुधांशुर्जलधावजायत।
तदेष राजा द्विजराज इत्यदः पदं दधात्यर्थवदच्युतप्रिये॥ ३१॥

मातः सरोजसदने वदने त्वदीये
संफुल्लमुत्पलमिवाच्छसरोविशेषे।
चन्द्रे कलङ्क इव भृङ्ग इवारविन्दे
मन्देतरद्युतिरसौ तिलकः समिन्धे॥ ३२॥

उपाश्रितानवयवमुद्गतश्रियं प्रियङ्गुणाधिकमणुमध्यमाशुभम्।
त्वमेयुषी वरतिलकानना रमे सुधान्यभूरुचिरसुधाधराप्यसि॥ ३३॥

नलिनशशिनौ सिन्धोः कन्ये सरोगनभोगता
त्यजनकुतुकादेतौ जातौ त्वदक्षिमुखात्मना।

सह निवसतः सेतूकृत्य भ्रुवोर्युगमन्तरे
सहजरिपुताभाजोर्जन्मान्तरेऽपि न सङ्गतिः॥ ३४॥

नयनयुगळाक्रान्तं कर्णान्तयुग्ममधोक्षज
प्रणयिनि तव स्रष्टा दृष्ट्वा भयाकुलमानसः।
अहह मुखमप्याभ्यां मा क्रम्यशेषमिति व्यधात्
किमुपरितयोर्धीमान् सीमाविभागशिले भ्रुवौ॥ ३५॥

यत्किङ्कराः सरसिजासनशङ्कराद्या देवाः स एष दनुजारिरपि भ्रुवोस्ते।
जागर्ति किङ्करतया जगदम्ब नित्यं छन्दानुवर्तनकृतः कुटिलस्य सर्वे॥ ३६॥

श्रुत्यन्तजुष्टममलोत्तमकान्तियोगा-
दत्यन्तसुन्दरमनङ्गजनेर्निदानम्।
उद्भासितामरसभामहितं मदम्ब
को न स्तुवीत नयनं तव कृष्णरूपम्॥ ३७॥

दुग्धाम्भोधिसुते त्वदक्षिविजितो राजानमेणो गतः
त्यक्त्वासावपि मण्डलं मुखजितो दुर्गेशमेणान्वितः।
स त्वेकं करतः परं च शिरसा धृत्वा दृगास्यद्विषोः
दुर्गेशः स्वयमीश्वरोऽप्ययमटत्यद्यापि भिक्षामहो॥ ३८॥

नयनं तव देवि वर्णरीतेर्विपरीतेऽपि विपर्ययं न याति।
कमलं तु समेति कञ्जगेहे कथमाहुः समतां तयोः कवीन्द्राः॥ ३९॥

निशायामम्ब त्वन्नयनसुषमामोषकमिति
क्रुधा राज्ञा नूनं कुवलयमिहाकारि विकचम्।
चकोरास्तच्चोराश्चकितमनसः प्रेक्ष्य तदिदं
सुतप्तास्तत्पादग्रहणमभितन्वन्त्यशरणाः॥ ४०॥

अमर्षाल्लोकाम्ब स्ववसुहरनीलोत्पलभृतोः
अपि श्रुत्योः सीमां कबलयति ते नेत्रयुगलम्।
कृतः कल्पेष्वार्तैरपरमपराधः फलति तत्
विपक्षाणां पक्ष्यीकृतिरपि विषादाय भवति॥ ४१॥

चक्षुः प्रमाणेन समुद्रकन्ये सीमा श्रुतेः सङ्कुचिता तवाभूत्।
न तत्र कैमुत्यनयात् कथञ्चित् उन्मेषमृच्छत्युपमानवार्ता॥ ४२ ॥

त्रैलोक्यसन्त्रायिणि तावकीनो ध्रुवं कटाक्षो धृतराष्ट्रजातः।
कल्याणि कर्णप्रणयी कथं वा पुष्णाति कृष्णार्जुनदीप्तियोगम्॥ ४३ ॥

आकर्णदेशादुदितप्रकर्षं तवाक्षि मन्येऽतनुबाणरूपम्।
यत्कङ्कटं वेङ्कटनायकस्य धैर्यात्मकं कृन्तति सिन्धुकन्ये॥ ४४ ॥

गुप्ता वनेषु विहरन्ति सुहृद्यमीनाः
    कस्यापि नो कुवलयेषु दिवा प्रकाशः।
राज्ञो बिभेति जगदम्ब कुशेशयालिः
    कर्णेजपे जयति नेत्रयुगे भवत्याः॥ ४५ ॥

आस्वादने कृतरसौ मुखसौरभस्य मातस्त्वदक्षिमधुपौ बत मार्गमध्ये।
नासाख्यचम्पकमवेक्ष्य निवृत्तयत्नौ दृष्टेप्सिताग्रहणतस्तरलौ सदा स्तः॥ ४६ ॥

जातोन्मेषौ मुखरुचिसुधासागरे तावकीनौ
    नेत्रात्मानौ जननि भुवनोज्जीवनौ दिव्यमीनौ।
न्यूनाकारौ भगवति निजापेक्षया राक्षसारेः
    चक्षुर्मीनौ कबलयत इत्येष जातिस्वभावः॥ ४७ ॥

सौवर्णं ते सिन्धुकन्ये निरुन्ध्यात् आतङ्कं नः कर्णताटङ्कयुग्मम्।
नृत्यन्तीनां यत्र नेत्रद्युतीनां जालं नीलग्रावभावं बिभर्ति॥ ४८ ॥

पूषा कर्णे स्वर्णताटङ्कभूषा वेषादिन्धे पुत्रनामादरेण।
तत्सामीप्यादेव देवि प्रसादं नित्यं धत्ते नेत्रपङ्केरुहं ते॥ ४९ ॥

त्रैलोक्याम्ब त्वद्वतंसोत्पलान्ते गुञ्जं गुञ्जं सञ्चरन् चञ्चरीकः।
किं व्याचष्टे कान्तसन्देशहारी कर्णाभ्यर्णे काममन्त्रार्थतत्त्वम्॥ ५० ॥

काचिद्भाति वतंसकोत्पलमयी कल्याणताटङ्कसत्
    प्राकाराश्रितकर्णधिष्ण्यनिहिता प्रायः शतघ्नी रमे।

तद्रत्नाग्निरुचारुणः स्मृतिभुवा तस्या मुखात् प्रेर्यते
    लोलम्बायसगोळकः प्रणयिनो दुर्मानवर्मार्दनः॥ ५१ ॥

कंसारातेश्चाटुमाध्वीझरैस्ते कर्णौ पूर्णावर्णवेन्द्रस्य कन्ये।
जानन्तस्तत्सन्निधौ चञ्चरीकाश्चञ्चूर्यन्ते नोत्पलं तत्र हेतुः॥ ५२ ॥

ग्रस्तवतंसकुवलयं दृग्युगमुपकूजदलिरवमिषात्ते।
मद्वसुचोर इहेति प्रवदति किल कर्णपत्रमित्राय॥ ५३ ॥

इमामवामां श्रुतिमिन्दिरे तव स्तुवन्ति सन्तः स्मृतिजन्मकारणम्।
शिरस्यमुष्याः सुमनोभिरञ्चिते चकास्ति दृष्टिर्जगतामधीशितुः॥ ५४ ॥

तव द्वितीया श्रुतिरुच्चकैरसावनङ्गभावानुगुणा गुणाम्बुधे।
वशे निधायैतमशेषशेषिणं करोति मातस्तव कर्मकारकम्॥ ५५ ॥

दीप्यत्कर्णसुवर्णकुण्डलमये दीप्ताग्निकुण्डे ज्वलत्
    रत्नाङ्गारघने हरेर्धृतिमयीं हुत्वाहुतिं तावके।
भृङ्गाध्वर्युरनङ्गदीक्षितवृतो झङ्कारमन्त्रान् जपन्
    वाराशेर्दुहितः प्रदक्षिणविधिं वारान् विधत्ते बहून्॥ ५६ ॥

देवानां मधुरं स्वतः स्तुतिवचो देवि स्वतोऽसुन्दरं
    मादृग्बालकजल्पितं च जगतीमातः श्रुती याति ते।
तत्राद्यं तदवस्थमेव चरमं तत्तुल्यतां गाहते
    मुक्तं शुक्तिषु मौक्तिकं घनपयो मुक्ता तु नैवान्यथा॥ ५७ ॥

स्फुरन्मुक्ताकान्तिस्फुरसलिलमग्र्यारुणमणि
    प्रभाकल्हाराढ्यं प्रियनयनमीनैकशरणम्।
हताशेषक्लान्तिं हरिदुपलनीलोत्पलघनं
    तटाकं ताटङ्कान्तरमुषसि सेवे तव रमे॥ ५८ ॥

सुवर्णताटङ्कमुनिः श्रुतौ स्थिरः प्रपन्नमुक्ताभ्युदयो दयोदधे।
प्रकाशितार्चिः सरणिः प्रिये हरेश्चकास्ति ते चक्रधराभिनन्दितः॥ ५९ ॥

तिलप्रसूनं तुलयत्यसौ जगत् सवित्रि नासा तव सारसालये।
तदञ्चलोदञ्चितुषारविप्रुषा समानतामेति तदग्रमौक्तिकम्॥ ६० ॥

नासा तवासौ नववंशवल्ली कासारजावासिनि कात्र शङ्का।
प्रलम्बते तत्र यदम्ब मुक्ता फलं बतेदं गलितं हि तस्याः॥ ६१ ॥

श्रीरास्यकान्तिजलधौ स विभाति नासा
सेतुस्तवाद्भुतगतिः कलनेन यस्य।
नाथः समेति न विदेहजयान्वयं हा
लङ्केशपाशकलनादपयातधैर्यः॥ ६२ ॥

भ्रूसूत्राभ्यामूर्ध्वमाबध्य मिन्वन् नासावंशस्तम्भमम्भोधिजे ते।
तत्र स्थित्वा ताण्डवं संविधत्ते चित्रं क्रीडंश्चित्तभूर्नाट्यजीवी॥ ६३ ॥

दिव्यं ददाति नवचम्पकमम्ब गन्धं
त्वद्घ्राणजन्मनि तदेव सुधाब्धिकन्ये।
गृह्णाति ते बहुविधं कृतिनो ददाना
जन्मान्तरे समधिकं विभवं लभन्ते॥ ६४ ॥

मदनजननि नासामौक्तिकं वेद्मि मल्ली
मुकुळमिति सुगन्धिश्वासमन्दानिलेन।
तदुपरि यदजस्रं तद्विकासप्रतीक्षं
दृगलियुगलमेतद् दृश्यते सावधानम्॥ ६५ ॥

हसितरुचिसितांशुकं वसाना श्वसितसमीरनटेन नाट्यमाना।
जनयति जननि त्वदीयनासा मणिगणिका मधुसूदनस्य मोदम्॥ ६६ ॥

मुखविधुमधुराधरोष्ठसन्ध्या परिसरसीम्नि हरिप्रिये भवत्याः।
भजति जननि नासिकाग्रमुक्ता फलमिह तारमुदारतारलीलाम्॥ ६७ ॥

स्वरिपुरदभिया विविक्षु नासा बिलमिव मौक्तिकमेतदग्रलग्नम्।
सरसिजभवने निजप्रतीप श्वसितनिवारितमम्ब कम्पमेति॥ ६८ ॥

भवती स्मितचन्द्रिकाम्ब ते भवती सुन्दरदन्तरश्मिभिः।
भवतीयमकिञ्चनस्य मे भवतीव्रातपखेदशान्तये॥ ६९ ॥

हसितं भवदीयमाद्यवर्णं जहदेतज्जननि स्वरूपगत्या।
विदधे विधुपादजातमैत्री मतिमन्दस्य किलोचिताधराप्तिः॥ ७० ॥

मनोजमातस्तव मन्दहासं मन्ये मधुध्वंसनकीर्तिभासम्।
किं वा लसत्त्वद्रसनाग्रवृत्तेः वाग्देवताया वपुरंशुपूरम्॥ ७१ ॥

नासोरुमौक्तिकघृणिद्विगुणीकृतेन हासोदयेन हसता सुषमां हिमांशोः।
हा हन्त सुन्दरि तवाधरबन्धुजीवः पद्मे परिस्फुटमटीकत पाटलत्वम्॥ ७२ ॥

बालेन्दुकान्तिरिव पश्चिमसान्ध्यरागे पद्मालये स्फटिकभा इव पद्मरागे।
प्रत्यग्रपुष्पसुषमेव च पल्लवाग्रे भाति स्मितद्युतिरसावधरे भवत्याः॥ ७३ ॥

स्वाद्वी सुधा स्मितमिषेण सुधाब्धिकन्ये
प्रत्यक्षतस्त्वदधरे परिदृश्यतेऽसौ।
सिक्ता यया तव सदा स्वदते चटूक्तिः
मातः शुभाय मनसे मधुवैरिणोऽपि॥ ७४ ॥

मृद्वीकेयं न खलु भजते मृद्विकाराद्विशेषं
मन्ये पूरं मलिनमलिनामाकरं माकरन्दम्।
मातर्नैवाकलयति सुधामाधुरी साधुरीतिं
हन्ताहन्तां तव सुवचने भाति मोचा मुमोच॥ ७५ ॥

हृत्वा वाचां रसमसदृशं हन्त पुण्ड्रेक्षवस्ते
मूढं मध्येजठरकुहरं पाटवादूढवन्तः।
तं कृच्छ्रात्ते ददति च पुनर्दारिता दारुयन्त्रे
मातर्देयं स्वयमददतां मर्दनं मार्दवाय॥ ७६ ॥

अभ्यातञ्च्य क्षीरधिमिन्दोरमृतौघैः आमथ्यैनं देवि मथा चेक्षुमयेन।
तस्माद्देवैर्यद्युपनीतं नवनीतं तिक्तीकुर्यादुक्तिरियं ते तदपि श्रीः॥ ७७ ॥

मातः समस्तजगतामसि माधवी त्वं
मन्ये तवाधरदलं मृदुलं प्रवालम्।
दन्तावलिं सुमनसां ततिमुल्लिखामि
स्वादूनि वेद्मि च मधूनि सुभाषितानि॥ ७८ ॥

मातर्भवन्मुखमयूखसुधाब्धिमध्ये बिम्बाधरामृतमभूद्वचनामृतं च।
आद्यं तयोः पिबति सादरमाननेन श्रोत्रद्वयेन चरमं परमः पुमान् सः॥ ७९ ॥

परिहृतभवशब्दा भारती तावकीना
परिहसतु निकामं कालकण्ठाभिलापम्।
श्रुतिपथमधुरेयं सिन्धुकन्ये कथं वा
शुकमुखफणितीनां दोषमाविष्करोति॥ ८० ॥

असङ्कोचां मोचामधुरिममदोन्मोचनविधा-
वनीचां ते वाचामहमहरहर्नौमि लहरीम्।
उदूहे यां श्रोतुं कुतुकमुदधेः पुत्रि दधती
श्रुतीभावं चक्षुःश्रुतिपतिदृशां विंशतिशती॥ ८१ ॥

पर्यायः शर्करायाः प्रतिकृतिरमृतस्रोतसां तादृशानां
साक्षी गोक्षीरभूम्नां सुरतरुसुमनोमाक्षिकाणां विकारः।
पुण्ड्रेक्षूणां प्रणाली परिणतिरतुला नारिकेलोदकानां
सोऽयं नालीकगेहे जयति तव वचः संपदां संप्रदायः॥ ८२ ॥

सुता सुधाब्धेः सहजा हिमांशोः मातः प्रिया त्वं मधुराधिपस्य।
तथाविधायास्तव के नु वीचीं आचान्तमोचां न वदन्ति वाचाम्॥ ८३ ॥

द्राक्षालिरादौ किल रूपयुक्ता मध्येऽधिकेक्षुप्रभवा सिता च।
हास्या सुधाप्यग्रजनाभियुक्ता स्वादौ रमे जाग्रति वाग्रसे ते॥ ८४ ॥

निःसारवंशजठरे न्यविशन्त हन्त दन्तद्युतिप्रतिभटास्तव मौक्तिकौघाः।
मातर्द्विजव्रजविरोधितया स्थितानां मातङ्गमौलिकलनाप्युचितैव तेषाम्॥ ८५ ॥

रमे रसज्ञाञ्चलशारदाया रदावली ते रमणीयरूपा।
मधुप्रतिक्षेपिमनोऽनुकूले मन्दारमालेव शुभा विभाति॥ ८६ ॥

प्रकाशते सज्जघनागमे त्वयि प्रगल्भशोभोदयिनीरदावलिः।
रमे मुकुन्देन किलामुनादृता द्युतिर्यदीया सहसोन्मिषन्मुदा॥ ८७ ॥

आप्तीकृतानाममुकेन विन्दन्मुदा मुकुन्देन सदादृतानाम्।
शुचिद्विजानां ननु तावकानां मुक्ताकृतिर्विश्वसवित्रि युक्ता॥ ८८ ॥

हन्तारस्तमसां दिशन्तु कमले दन्ता मुदं तावका
येषूद्दामजपासपक्षरसनाच्छायोपरक्तांशुषु।
उच्चैः पक्त्रिमदाडिमभ्रमवशादुत्पित्सुकेलीशुक-
प्रत्यावर्तनखेदनिःसहतया पाणिर्विशेषारुणः॥ ८९ ॥

कन्ये सिन्धोः कापि मृद्वी सुहृद्यां दद्याद्विद्यां त्वद्रसज्ञा मनोज्ञा।
यत्र व्यक्तो रक्तिमा वक्ति मातः वाचां देव्या नित्यनृत्ताभिघातम्॥ ९० ॥

प्रह्वा जिह्वां तव तु शरणीकुर्महे शर्महेतुं
रागादागांस्युपचितवतो रक्षितुं या रमे नः।
वारं वारं वृषगिरिपतेः कोपलोपानुरूपाः
सूक्तीरुक्त्वा नियतमयते शोणिमानं श्रमेण॥ ९१ ॥

कंसद्विषो महिषि काननचन्द्रिकेति दोषाप्ययाय रसनामवनात्मिकां ते।
प्राप्तापि पद्मजवधूर्वनजौकसस्ते सङ्गादिवाधिकवनस्थितिमेति भूयः॥ ९२ ॥

अभ्यर्चतामनघवाङ्मयपारदाया रूपं रुचा तुलितशारदनीरदायाः।
वन्दीभवत्प्रथित तुम्बुरुनारदाया वन्दे तवाम्ब रसनाञ्चलशारदायाः॥ ९३ ॥

मुकुन्दकान्ते मुखपद्मकान्तेस्तवाधरोऽयं तरुणातपो वा।
आनन्दकल्यावसरे मुरारेः आविर्भवत् प्रागरुणोदयो वा॥ ९४ ॥

बिम्बोष्ठयोः पृथगवस्थितयोः कदाचित् सन्धौ कृते जननि साधुपदे निविष्टैः।
ओष्ठस्तवैष वितरन्निजमुख्यवर्णं बिम्बाय लुम्पति च तस्य जघन्यवर्णम्॥ ९५ ॥

वैकुण्ठकान्ते वचनाधरौ द्वौ वक्त्रे तवास्ताममृतावतारौ।
आद्यो तु वर्णः शुकलालितो भूदन्त्ये पुनः किंशुकलालनीयः॥ ९६ ॥

रागावनेरपि तवाधरजीवकस्य राजीववासिनि निराकृतपल्लवस्य।
अच्छैर्द्विजैः परिचयादमृतस्य रीतिं आरोहतः समुचितोऽरुणबिम्बभेदः॥ ९७॥

तव रदवसने गुणोत्तरेऽस्मिन्नधरपदस्य विरोधिलक्षणैव।
अमृतकृदपि माधवो मुनीनाममृतमुपैतुममुं निषेवते यत्॥ ९८॥

हरिगृहिणि हरिद्रालिप्तया शम्पया ते
तनुमतनुत वेदास्तप्तकार्तरस्वराभाम्।
अधरमथ च तत्राप्यम्ब लिम्पन् सुधौघैः
अनयदनणिमानं शोणिमानं किलैनम्॥ ९९॥

प्रायस्ते जगदम्ब चुम्बनविधौ बिम्बाधरालम्बनं
सङ्क्रान्तं मधु नन्दनन्दनमुखे सङ्गीतकाले पुनः।
तस्माद्वेणुमवाप तद्गतरसास्वादी तदादित्सया
वंशान् कृष्णपुरन्ध्रि रन्ध्रयति किं तद्वंशजातानलिः॥ १००॥

विद्वज्जनै रुचिरविद्रुमपङ्क्तिरेषा
विज्ञायतां मदधरादधरा किलेति।
प्रत्यक्षतःप्रकटनाय पयोधिकन्ये
कण्ठे बिभर्षि किल विद्रुममालिकां त्वम्॥ १०१॥

कपोलौ ते मातः कनकमयताटङ्कसुषमा
झराघातारक्तौ जनजननि यत्रैव निहिताः।
अपि प्रौढेन्द्रद्विट्परिवृढवपुःपाटनखराः
समाख्यामन्वर्था दधति नरसिंहस्य नखराः॥ १०२॥

कान्तौ मातः कपोलौ तव यदुपगतां कर्णमाणिक्यकान्तिं
संप्राप्तं चुम्बनेषु प्रियतमवदनादम्ब ताम्बूलरागम्।
मत्वा हस्ताङ्गुलीभिस्त्वमरुणरुचिभिर्मार्जनैर्द्विस्त्रिरुक्तं
तं दृष्ट्वा दर्पणेह्रीभरनमितमुखी हास्यते प्रातराल्या॥ १०३॥

पाण्डिम्ना हसतेव कैटभरिपुः पाणिस्थशङ्खेन तं
पद्मावासिनि पर्यजीहसदसौ श्यालं हि जैवातृकम्।

हित्वेशं प्रभुरित्यमुं प्रति परीहासाय वक्त्रात्मना
जातेनैवमधः कृतो हिमरुचा त्वत्कन्धरात्मा दरः॥ १०४ ॥

अन्तः स्थोष्मोद्धाराद् गृहीतमखिलाम्ब कंसदमनेन।
पाञ्चशरजन्यमभितः प्रतिगर्जति कन्धरा त्वदीयेयम्॥ १०५ ॥

चक्राङ्कतामुपगतं स्तनमुन्नतं ते
वीक्ष्यातितिक्षुरयमुच्छ्रयवांस्ततोऽपि।
कण्ठत्वमेत्य शिरसा निजभुक्तमुक्ता
हारं च वाहयति तेन तवाम्ब शङ्खः॥ १०६ ॥

जनस्त्रिलोकीजननि स्तनौ ते कथं पयोजे कथयत्यशेषः।
चतुर्मुखाद्यर्भकजीवनाय जातं तयोरेव पयो हि भूयः॥ १०७ ॥

अमृतकलशव्यूहेष्वात्मोद्भवेषु पयोधिना
त्वयि कुचमिषौ निक्षिप्तौ द्वौ विवर्धयितुं जगत्।
अमृतसहजे यद्दुग्धास्वादनोल्बणपाण्डिम
द्रुहिणरसनावासाद्गौरी बभूव सरस्वती॥ १०८ ॥

न जातुचिद्वर्णविपर्ययं गते गुणोत्तरे कन्दुककञ्चुके तयोः।
स्वमित्रमाद्यं कुरुते रमेऽन्तिमं बिभर्ति मूर्ध्ना त्वदुरोजभूमिभृत्॥ १०९ ॥

पुरस्त्वदीयाङ्गपुरप्रवेशे पुराणगोपालभृतावनङ्गः।
उरोरुहक्षीरघटौ च पश्यन् उच्चैस्तरां नन्दति सिन्धुकन्ये॥ ११० ॥

पुष्पेषु पूजाविधिमाचरिष्यन् पुण्याहकुम्भाविव पद्मनाभः।
पयोनिधेः पुत्रि महाक्षतैस्ते पयोधरावम्ब परिष्करोति॥ १११ ॥

परामिमावुन्नतिमश्नुवाते स्मराम्ब सद्यस्तनभूभृतौ ते।
चराचराणामधिपोऽपि चक्री करार्पणं देवि ययोः करोति॥ ११२ ॥

हन्त स्तनौ तव विभागकथानभिज्ञौ कन्दर्पमातरत एव करादिषु त्वम्।
अङ्गान्तरेषु पृथगाभरणं ददाना हारं द्वयोरपि तयोरपृथग् ददासि॥ ११३ ॥

मुष्णाति मेदिनिभृतां श्रियमुन्नतानां सूर्याश्रितं परिहसत्यपि साधुचक्रम्।
ऊर्ध्वं च पश्यति रमे त्वदुरोजयुग्मं ईदृक् चरित्रमविवेकिनि नैव चित्रम्॥ ११४ ॥

उच्चैरतन्वाज्यवतीर्णशक्त्योः भूयांसि पातुं क्षमयोः पयांसि।
मातर्महाहारसमृद्धिभाजोर्युक्तं हि पीनत्वमुरोजयोस्ते॥ ११५ ॥

विवेकवार्ताविरहेऽपि पद्मे गुरुत्वभाजोऽस्य कुचद्वयस्य।
गिर्युत्तमा बिभ्रति शिष्यभावं क्षमाधराणां क्षममेतदेषाम्॥ ११६ ॥

रमे कराभ्यां रचितार्दनस्य त्रैलोक्यभिक्षोरतनुप्रदानम्।
स्तनावुदारौ तनुतस्तवेमौ तृणीकृताष्टापदशैलशृङ्गौ॥ ११७ ॥

कुचौ हिरण्याचलसंपदं ते प्रह्लादहेतू नियतं भजेते।
तनोति मातस्तत एव नूनं नृकेसरी तत्र नखक्षतानि॥ ११८ ॥

उत्तुङ्गयोस्तुल्यमुरोजयोस्ते गदन्ति खर्वं कथमम्ब कुम्भम्।
तत्कार्यभूतः कथयत्यगस्त्यस्तत्र स्वहेतौ परिमाणमेतत्॥ ११९ ॥

रतव्रतारम्भकृते रतीशो हरिद्रया लिप्तमधोक्षजाय।
माता रमे मङ्गलनारिकेल युगं ददौ किं त्वदुरोजयुग्मम्॥ १२० ॥

तवायमम्ब स्तनयोः सखायौ दधाति कुम्भौ शिरसेति नूनम्।
ग्राहग्रहात् त्रातुमहो गजेन्द्रं त्वरा हरेः कापि पुराविरासीत्॥ १२१ ॥

उरोजयुग्मं तव युक्तिभूम्ना करीन्द्रकुम्भौ कथयन्ति मातः।
आभाति तत्रोपरि मौक्तिकश्री रोमालिशुण्डा च लसत्युपान्ते॥ १२२ ॥

चन्द्रेण चक्रमिथुनं कृतविप्रयोगं त्रासादपेक्षिततदीयजनावलम्बम्।
वक्षोरुहद्वयमिषेण विधुस्वसस्ते प्राप्याङ्गमृच्छति निरन्तरसङ्गतिं तत्॥ १२३ ॥

सोढुं कराभिहतिमप्रभवन् वधूनां द्राक् कन्दुकः स्तनतयाम्ब तवावतीर्णः।
तत्राप्यहो भजति शौरिकरोपमर्दं क्षिप्तः सुदृग्भिरयते क्व न मर्दनानि॥ १२४ ॥

नित्योल्लसद्घुसृणधातुनिवेशहृद्यो मातस्तव स्तनगिरिः कठिनो विभाति।
अध्यापितं कठिनतामरविन्दनाभेरालिङ्गनेषु किल येन भुजान्तरालम्॥ १२५ ॥

घटिकाशतकश्रुतोच्छ्रयं धनसाहित्यमदः स्तनद्वयम्।
कुरुते कविचक्रकौतुकं कमले कान्तगुरुप्रभोदयम्॥ १२६ ॥

सुरतरुचिरलीलाशोभितोऽसाविति श्रीः
पृथुलकुचयुगं त्वं प्रेयसे देवि दत्से।
स तु तदपि गृहीत्वा चापलादम्बरं ते
हरति परहिरण्यं हर्तुरेष स्वभावः॥ १२७ ॥

उन्नमत्सरमनुन्नमत्सरं कन्दुके कलशसिन्धुकन्यके।
पीनतोषितमपीनतोषितं भाति ते युगमुरोरुहो रहो॥ १२८ ॥

उदग्रहारं कुचमण्डलं ते जनार्दनो देवि जगत्यधीशः।
निपीडयत्येष करग्रहेण कारुण्यवार्ता क्व हिरण्यहर्तुः॥ १२९ ॥

मदम्ब भोग्यायतमाल्यजुष्टे तव स्तनद्वन्द्वगिरीशमौलौ।
निकाममुद्वृत्ततया निपत्य लुठत्यसौ हारसुरस्रवन्ती॥ १३० ॥

पीतस्तनस्ते कमले शिशुत्वे पद्मासनः सोऽजनि नित्यतृप्तः।
सदा तदास्वादकरस्तु मुक्ता हारो न केनापि तथाभिधानः॥ १३१ ॥

रमे तवोत्तुङ्गकुचाग्रजाग्रत्प्रत्यग्रहारस्फुटमौक्तिकानि।
प्रायः सुमेरुं परितश्चरन्ति पटून्युडूनीव परिस्फुरन्ति॥ १३२ ॥

स्तनयोरनयोस्तवाम्बुराशेस्तनये दीव्यति दिव्यहारयष्टिः।
परितः पृथुलारविन्दकोशौ प्रचलन्ती कलहंसमालिकेव॥ १३३ ॥

अम्भोजबन्धुरयमम्बुरुहाद्दवीयान् तत्सन्निधिं जिगमिषुस्तनये पयोधेः।
अम्भोजमम्ब तव हस्ततयावतीर्णं सौवर्णकङ्कणमिषान्निकषा समिन्धे॥ १३४ ॥

आम्रेडितैस्त्वत्करपद्मरागैरत्युज्ज्वलैः कङ्कणपद्मरागैः।
लीलाशुको दाडिमबीजलुब्धो विश्वम्भरप्रेयसि विप्रलब्धः॥ १३५ ॥

कृताञ्चनौ काञ्चनकङ्कणस्थ सक्रन्दनग्रावमहस्तरङ्गैः।
कल्याणि पाणी कनतस्तरां ते शैवालमालाभिरिवारविन्दे॥ १३६ ॥

इन्धे तावकपाणिशोणितभरः कल्याणि नैसर्गिकः
पद्मे कङ्कणपद्मरागकिरणश्रेणीभिराप्यायितः।
तत्संरूढबिडाललोचनसुहृद्वैदूर्यवीक्षाभयो-
द्यच्छद्विभ्रमकीरवारणघनायासेन चाम्रेडितः॥ १३७॥

काञ्चीकवीन्द्रकवनादपि कोमलं ते कल्याणि पाणितलमम्बुजनाभकान्ते।
अश्रान्तमर्थिषु बहुष्वभितन्यमान दानश्रमादरुणिमानमुपैति नूनम्॥ १३८॥

न केवलं नागनगेशकान्ते हस्तो ननु स्वर्णगतोऽधिकस्ते।
यं संप्रदानीकुरुते स निःस्वं सोऽपि क्षितौ स्वर्णगतोऽधिकः स्यात्॥ १३९॥

असावनष्टापदमर्थिनं द्रागष्टापदावासमहो विधाय।
आपत्कथादूरगमब्धिकन्ये करोति कल्याणि करस्त्वदीयः॥ १४०॥

दीना दानैस्त्वत्कराब्जादुपात्तैः देवि स्थाने स्वर्णवत्त्वं प्रपन्नाः।
आसन्नेते सिन्धुकन्ये नदीनाः चित्रं नित्यं भान्ति लक्ष्मीकुमाराः॥ १४१॥

क्वणत्कनककङ्कणोज्ज्वलमणीघृणिश्रेणिका
महासरिदुदञ्चितं मकरमत्स्यरेखावृतम्।
प्रसह्य मधुनाशनं कृतवतेव कृष्णेन ते
कराम्बुरुहमिन्दिरे कलितपीडनं राजते॥ १४२॥

स्वर्णस्फुरद्बहुविधोर्मिकमब्धिकन्ये रत्नाकरं तव करं निगदन्ति सन्तः।
आक्रान्तसर्वभुवनो हि जनार्दनोऽसौ दुर्धर्षतां व्रजति यस्य परिग्रहेण॥ १४३॥

पालकं सुमनसां तव स्थिरच्छायमब्धितनये समाश्रये।
पञ्चशाखमिह भव्यकल्पकं दानवारिपदपोषणक्षमम्॥ १४४॥

जननि मरकतादिः सार्धमारक्तरत्नैः
विधुमुखि निहितस्ते व्यर्थ एवोर्मिकासु।
प्रसृमरकरदीधित्यङ्कुरैरङ्गुलीनां
परिभजति यतोऽसौ पद्मरागाविशेषम्॥ १४५॥

रागं रमे तव शुभाङ्गुलिसङ्गलब्धं वीटी मुरान्तकमुखे प्रकटीकरोति।
मुक्तासुचूर्णनवपूगगनागवल्ली पर्णात्मना न खलु रागकथान्यथास्याः॥ १४६ ॥

भवान्धकूपे पतिताय मह्यं दुर्मोचकर्मोत्करकर्कशाय।
करावलम्बं कमले ददासि तदञ्चलं ते तत एव रक्तम्॥ १४७ ॥

दधति नखास्तवाम्ब तनुहेमलताभभुजा
　　रुचिरकरारविन्दचलदङ्गुलिकोटिजुषः।
सरयसरस्वतीझरसमापतनोपनत
　　ह्रदतनुवीचिकाञ्चलसमुज्ज्वलफेनतुलाम्॥ १४८ ॥

समाननामा स विधुः समानशे दशेह भावानिति मातरीर्ष्यया।
प्रशस्तयोस्तावकहस्तयोर्विधुः दशावतारान्विदधे नखात्मना॥ १४९ ॥

विभाति वाराशिवरेण्यकन्या प्रशस्तहस्तोल्लसितो नखात्मा।
विधुर्विचित्रागम एव नूनं नासौ तुलामेति यतः कदापि॥ १५० ॥

क्षत्रं तदेव कथयन्ति बुधाः क्षतेभ्यो यत्त्रायते यदुपतेर्दयिते ततोऽहम्।
यत्प्रत्युत क्षतशतं तनुते प्रियाङ्गे नक्षत्रमेव तदवैमि नखं त्वदीयम्॥ १५१ ॥

पाथोजाक्षभुजान्तरालवसतेः पद्मालयायाश्चिरं
　　पाण्योर्दक्षिणवामयोः स्थितिमती पद्मे दिशेतां श्रियम्।
तत्रैकं हरिदृश्ययोर्मुकुलितं खेदाददाक्षिण्यव-
　　द्योगोत्थाद् ध्रुवमन्यदेति हसितं दाक्षिण्यशाल्याश्रयात्॥ १५२ ॥

रोमालिं द्रागुद्गतां नाभिरन्ध्राद्व्यालीं विद्मः पद्मगेहे भवत्याः।
गाढोरोजस्मेरहाराग्रजाग्रद्रत्नं नूनं तच्छिरःस्थं प्रतीमः॥ १५३ ॥

शौरेः सुरात्मनोऽक्ष्णः समजनि यमुनेत्युद्गतेर्ष्येव गङ्गा
　　जाताङ्घ्रौ तस्य गौणी किल तदपि तवापत्यतेऽत्र निन्दाम्।
तस्याः कर्तुं तवासौ किमभवदुदरे भानुजा रोमराजी
　　व्याजाद्विश्वाम्ब पत्न्याविदुरुदरभवं मुख्यवृत्त्या ह्यपत्यम्॥ १५४ ॥

जेतुं कंसारिमुष्टी व्यवसितमधिकामाजि सद्यस्तनक्ष्मा-
भृद्भ्यामभ्याशदेशे तव जयति रमे रोमरूपा शतघ्नी।
दत्ते नाभी रमे सज्जघनधरणिभृन्मण्डले यन्मुखोद्यत्
तप्तायः पिण्डपातस्थलनियमकृते क्लृप्तगर्तप्रतीतिम्॥ १५५॥

अभ्युद्यतास्यसुरभिग्रहणाय रोम रेखाषडङ्घ्रिततिरम्ब पथि प्ररूढम्।
उत्तुङ्गसङ्गतमुरोजगिरीन्द्रयुग्ममुल्लङ्घितं चिरमुपायमुदीक्षते स्म॥ १५६॥

रत्नावली तव रमे वरमेखलायामङ्गारपङ्क्तिरविदूरगता तु तस्याः।
रोमावली तदुपजातविशीर्णमूलधूमाकृतिं वहति शक्रमणीव नीला॥ १५७॥

निःश्रेणिका नाथदृशोरुरोज दुर्गाधिरोहे तव रोमरेखा।
लावण्यलक्ष्मीवरवेणिका वा रतीशभूपालकृपाणिका वा॥ १५८॥

स त्वद्गर्भसमुद्भवोऽपि हि शुचः संदायकैः सायकैः
पञ्चेषुः पितरं च वञ्चयति यत्पञ्चायुधं माधवम्।
लग्ना नूनमतो जगज्जननि ते रोमावलिच्छद्मना
तातद्रोहिसुतप्रसूत्युपनता दुष्कीर्तिरेवोदरे॥ १५९॥

रज्जुं रोमालिरूपां गुरुकुचकलशालम्बिनीं जीवनार्थी
मातस्त्वन्नाभिवापीपरिसरमनयन्मन्मथो जाततृष्णः।
दृष्ट्वा तामत्यगाधामिह न पुनरलं दैर्घ्यमस्या इति श्रीः
तामौज्झत्तत्र रज्जुं न तृष उपरतिः शम्बरध्वंसिनः स्यात्॥ १६०॥

ऋत्विग्रमे रतिमखे ननु यौवनात्मा नाभीबिलावटुयुतो दरवेदिकायाम्।
यूपं तनोति तव लोमलतास्वरूपं शङ्केऽस्य सङ्गतमुरोजयुगं चषालम्॥ १६१॥

रतीशमातस्तव रोमवल्लिका मयी मनोज्ञा यमुना पुनातु माम्।
वलित्रयं यत्र तरङ्गविभ्रमं बिभर्ति हारांशुचयश्च फेनताम्॥ १६२॥

स्तनाद्रिभाजि स्थिरहारशोभा सुधाम्बुधौ रोमलता मुरारिः।
वटच्छदः स्यादुदरं तवाम्ब वलित्रयं चित्रमिहोपधानम्॥ १६३॥

नाभीसरोरोधसि नारिकेल द्रुमभ्रमं रोमलता ददाति।
तदग्रलग्नौ तनुतस्तव श्रीः स्तनौ पुनस्तत्फलयुग्मशङ्काम्॥ १६४॥

नाभीसरश्चिरमगाधतरं विधाय नारायणप्रणयिनि श्रमिणा विधात्रा।
रोमावली तव विभाति तटे तदीये क्षिप्तेव तत्खननहेतुरियं शलाका॥ १६५॥

सरितो गिरितोऽवतीर्य निम्नं प्रविशन्त्यम्ब तवात्र नाभिगर्तात्।
तनुलोमलता कलिन्दजाहो स्तनशैलान्तिकमारुरुक्षतीव॥ १६६॥

दायादः पितुरेष नाभिकमले दामोदरस्यैधते
धातेत्येवमसूययेव जननि प्रेप्सुस्ततोऽप्युच्छ्रयम्।
नाभीकूपसमुत्थरोमलतिकानालाग्रजाग्रद्भव-
त्स्फारोरोज सरोज कोशयुगमध्यास्ते सुतस्ते स्मरः॥ १६७॥

जगत्त्रयीजीवनजन्महेतौ वलित्रयी भाति तवोदरेऽस्मिन्।
नारायणप्रेयसि नाभिरूप निपानसोपानपरम्परेव॥ १६८॥

जित्वा जगन्ति विशिखैर्जगदम्ब जैत्र-
स्तम्भं तवाङ्गभुवि रोमलताच्छलेन।
मिन्वन् मनोजनृपतिर्जितलोकसङ्ख्यां
मूले किमस्य तिसृभिर्व्यलिखद्वलीभिः॥ १६९॥

स्नातस्य नाभिसरसि ध्रुवमब्धिकन्ये
सञ्जग्मुषो रतिपतिव्रतिनः समाधिम्।
आषाढमेव कलये तव रोमराजिम्
अस्या वलित्रितयमस्य च दर्भकूर्चम्॥ १७०॥

नाभीवापीसविधभुवि ते यौवनारामवृद्ध्यै
न्यस्तं रोमावलिमयघटीयन्त्रदारु स्मरेण।
मूले तस्य स्फुरति रचितं पादविन्यासहेतोः
सोपानानां त्रितयमुदधेः पुत्रि वल्यात्मना किम्॥ १७१॥

दीर्घं नाभीविवरसरसो देवि गम्भीरिमाणं
स्पष्टं द्रष्टुं वृषगिरिपतेरक्षमावक्षमीनौ।

गाम्भीर्यैकास्पदमपि रसैः पूरितं मानसं यत्
तस्य स्वैरं पतति जलधेः पुत्रि तत्रैव नित्यम्॥ १७२॥

आश्रित्य सज्जघनहस्तिगिरिस्थितायां
पञ्चायुधो भृशमुदञ्चति देवि काञ्च्याम्।
नाभीमनन्तसरसीं कमले खगेन्द्र-
स्तम्भं च रोमलतिकां वलिधिष्ण्यभाजम्॥ १७३॥

जघनपुलिनवत्यां केशशैवालभाजि
त्रियुगनयनमीनैस्तृष्णया सेवितायाम्।
त्वयि रसभरितायां देवि सौन्दर्यसिन्धौ
नलिनमुखि विधत्ते नाभिरावर्तशोभाम्॥ १७४॥

त्वन्माध्ययष्टिं परिवेष्ट्य शेते नाभीबिलान्ते रशनापृदाकुः।
असावपूर्वः कमले यदीयान्यङ्गानि सर्वाणि च रत्नवन्ति॥ १७५॥

मध्यात्मना जननि शब्दगुणेन योगात्
जग्राह शब्दमतुलं रशनागुणस्ते।
शौरेः श्रवोवियति सौति सुखं स शब्दैः
तुष्ट्यै विशिष्य किल शिष्यगिरो गुरोः स्युः॥ १७६॥

रतितन्त्ररहस्यमम्ब शब्दै रमणीयैर्विशदं प्रकाशयन्ती।
रसनैव रतिप्रियस्य नूनं रशनासाविति लेखकप्रमादः॥ १७७॥

उपाश्रिता मध्यममब्धिकन्यके निजप्रभाभिः शमितोत्तमस्थितिः।
असौ कृतश्रीमदनादरा रमे न मेखला न प्रतिभाति मे खला॥ १७८॥

यदनन्तपाणिनिहितं सुमध्यमे वलते सुवर्णमयसूत्रमम्ब ते।
गुणवृद्धिमान् प्रकृतिशोभनोऽमुना नियतं सुशब्दनिचयोऽभिधीयते॥ १७९॥

श्रुतिमञ्जुनादनिचयैरभिरामा सवलग्ननाभिजघनद्युतिहेतुः।
विलसत्यनन्तसरसाक्षियुगाय स्वदते मुकुन्ददयिते तव काञ्ची॥ १८०॥

काञ्चीं मुक्तिक्षेत्रमाहुर्जगत्यां इन्धे चित्रा तावकी देवि काञ्ची।
अप्यार्याणां योगिनां मुक्तिहेतोः चेतो यस्यां बध्यते तार्क्ष्यकेतोः॥ १८१ ॥

लब्धवासमधिकाञ्चि देवि सत्रत्नजातमभिजातदीप्तिकृत्।
कंसहिंसनकटाक्षपात्रतां विन्दतीति क इवात्र विस्मयः॥ १८२ ॥

अल्पादल्पं त्वद्वलग्नं च लग्नं वासस्तस्मिन्नर्थतः शब्दतश्च।
अम्ब स्नेहादम्बरं वीक्ष्य काञ्चीदम्भाद्विद्युत्तत्र विद्योतते हि॥ १८३ ॥

अक्षपदादणुतस्तव मध्यादम्ब रमे वरमम्बरमेव।
अस्य हि वैभवमस्तविवादं विप्रतिपन्नमनैन्द्रियकत्वम्॥ १८४ ॥

अण्वप्यदस्तव वलग्नमिवाम्ब काञ्ची
मप्यम्बरं स्तनभरं च बिभर्ति युक्तम्।
आहुर्यतो द्व्यणुककारणमप्यणुं तम्
आधारमत्र कतिचिज्जगतोऽखिलस्य॥ १८५ ॥

कार्श्यं दृष्ट्वा कमलनयने नेत्रमेकं भवत्या
दत्तं मध्यं प्रति तव पतिस्तत्र तु स्पर्धयेव।
नेत्रद्वन्द्वं रुचिरमदिशत्तद्विचित्रं त्रिनेत्रो
जातोऽप्येष प्रथयति कथं संपदं शम्बरारेः॥ १८६ ॥

पयोजनाभप्रियपत्नि विष्णु पदारविन्दव्यपदेशमेव।
निरीक्ष्य मध्यं नियमेन तत्र नेत्रं मुदा त्वं निदधासि नूनम्॥ १८७ ॥

नेत्रेण नीरनिधिपुत्रि नितान्तयोगात् मध्यं न चाक्षुषमिति क्षममेव मातः।
आसन्नतापि नितरामतिदूरता वा प्रत्यक्षतां प्रतिरुणद्धि यथाञ्जनादौ॥ १८८ ॥

अत्यल्पभावात्तव देवि मध्यो हरेः कटाक्षाविषयो यतोऽभूत्।
अतुल्यकल्याणगुणाश्रयस्यापि अजस्रबन्धोऽस्य किलानुरूपः॥ १८९ ॥

सुराशनश्रीप्रथने निदानमुपेन्द्रसंतोषकृदब्धिकन्ये।
वलग्नमेतद्रुचिरोरुरम्भा विलग्ननेत्रं कलये बलघ्नम्॥ १९० ॥

परमाणुषु मातरादिमं यदिदं कोशकृदाह मध्यमम्।
अमरः किल पामरस्ततः स बभूव स्वयमेव मध्यमः॥ १९१ ॥

अधिकाञ्चितयाभिवृद्धिमत्याप्यभिजातश्रुतिमञ्जुशब्द पङ्क्त्या।
अतिभङ्गुर एव शून्यवादं न जहौ माध्यमिकक्रमस्त्वदीयः॥ १९२ ॥

जननि स्मृतिजन्ममूलभूतं तनु मध्यं तव सन्ततानुमेयम्।
तदिहोपनतं पुरस्तनाङ्गीकृतसद्गौरवदर्शनानुरोधात्॥ १९३ ॥

न परं तव रम्यसीधुमित्रं वचनं पञ्चमभूतमब्धिकन्ये।
अपि तु स्फुटमेखलाकलाप प्रसरच्छब्दगुणोज्ज्वलं वलग्नम्॥ १९४ ॥

प्रबुद्धदीप्तौ प्रबलागमं ते हसत्यशेषाम्ब गुरौ नितम्बे।
अन्ते वसंस्तस्य तु मध्यमोऽयं स्थाने समातिष्ठत शून्यवादम्॥ १९५ ॥

मकरध्वजराजभद्रपीठं पुलिनं भूषणकान्तिरत्नसिन्धोः।
जलजायतने पृथु त्वदीयं जघनं यौवनहस्तिमस्तकं वा॥ १९६ ॥

कामाङ्कुशेन कलितक्षतमच्युतेन पाथोधिपुत्रि पृथुलं जघनं भवत्याः।
हस्तीन्द्र मस्तकमपूर्वमिदं यदस्य हस्तावुभौ लसत ऊरुमिषादधस्तात्॥ १९७ ॥

करस्थीकर्तुं यां भगवति तवोरुश्रियमसौ
करी नित्यं काङ्क्षत्यभिलषति तामेव कदली।
अतस्तामीर्ष्यातः प्रसभमभिमथ्नाति कलभो
द्वयोरेकत्रेच्छा जनयति मिथो द्वेषमधिकम्॥ १९८ ॥

प्रकाशयत्पद्मगृहे मदोपरमां हरेः स्वां सुरताधिभूमिम्।
शुभोरुरम्भाद्वयशोभितां दिवं जयत्युदारं जघनस्थलं तव॥ १९९ ॥

प्रकृतिः समदर्शिनी मृदूनां नितरामुन्नतिभाजि नीचके च।
इति संशयमुच्छिनत्ति मातस्तव सक्थिद्वितयं मुरद्विषोऽपि॥ २०० ॥

करभः कलभः प्रशस्तहस्तः कदली चाप्युरवः स्युरम्ब कान्त्या।
न तु तत्र च मुख्यवर्णदैर्ध्यात्कथयन्त्यूरुपदं त्वदीयसक्थ्नोः॥ २०१ ॥

तवोरुलक्ष्मीं द्विरदाः करस्थां कर्तुं कृताशा मधुपाय मत्ताः।
दिशन्ति दानं तदभीष्टसिद्धिं नापन्नपात्रार्पणतो हि नार्थः॥ २०२॥

असावसारोऽन्तरतीव कर्कशो मलीमसश्चोपरि कौञ्जरः करः।
इति त्वदूरू हसतो हरिप्रिये करिण्यपास्ते करभस्तु दूरतः॥ २०३॥

विबुधास्तव वर्णयन्ति जङ्घे शरधी दाशरथिप्रिये स्मरस्य।
न वयं बहुमन्महे तदेतन्न हि पृष्ठीकुरुते मनोभवस्ते ॥ २०४॥

प्रमिलन्तु शतानि काहलानां शरधीनां समुदेतु वा सहस्रम्।
कमले तव जङ्घयोस्ततः किं शतमन्धाः किमवेक्षितुं क्षमन्ते॥ २०५॥

काहलः कमलमन्दिरे भवज्जङ्घयोः श्रियमचूचुरद्यतः।
तन्यते बहुमुखप्रभञ्जनक्षोभितेन निनदस्ततोऽमुना॥ २०६॥

तनोति सिन्धोस्तनये मनोज तूणीरशङ्कां तव देवि जङ्घा।
तद्बाणभूतं कमलं तदग्रे पादापदेशेन यदाविरस्ति॥ २०७॥

बृन्देन बृन्दारकसुन्दरीणां नन्देष्टसूनोः सखि वन्दनीये।
मन्देतरानन्दथुमूलकन्दे वन्दे भवत्याश्चरणारविन्दे॥ २०८॥

यौ यस्य पादौ यदुवीरभार्ये तस्यैव दृष्टौ गतिदायिनौ तौ।
चित्रं तदेतच्चरणौ तवेमौ गजेन्द्रयोग्यां दिशतो गतिं नः॥ २०९॥

नलिनायतने मृदु प्रवालं पदयोस्तावकयोर्लवं प्रतीमः।
अत एव बिभर्ति पल्लवाख्यां भजते पादपशब्दमस्य पाता॥ २१०॥

पदयोर्द्वितयं ननु त्वदीयं भजति स्वामिनि बालमित्ररागम्।
अथ पल्लवरूपमश्नुते तत्प्रतिषेधन्ति हि बालसख्यमार्याः॥ २११॥

यद्वस्तु यद्गुणवता कलितानुषङ्गं तत्तद्गुणीति विदितं तव पादपद्मे।
अत्यन्तरागिणि कृतं हृदयं मुनीनां वैराग्यमम्ब वहतीति विचित्रमेतत्॥ २१२॥

पादान् सहस्रमपि बालसरोजबन्धोः
    पादद्वयी जयति ते जगदम्ब दीप्त्या।

बंहीयसामपि न सद्वसुहारकाणां
प्रायो जयः कुवलयार्तिकृतां कृतः स्यात्॥ २१३ ॥

नवप्रवालादपि कोमलं ते न वन्दते कश्चरणारविन्दम्।
शनैरनैषीद् दृषदे यदम्ब स्पृशन् सशङ्कं भगवान् विवाहे॥ २१४ ॥

शुभतरलाक्षमञ्जुसुषमायतनं जगतां
जननि शुचिद्विजैः श्रितमिदं पदमास्यमपि।
परमियती भिदा प्रथममभ्युदयं दधता
त्वहिमरुचा समं हिमरुचा चरमं च रमे॥ २१५ ॥

प्रद्वेष्टि यः पादरुचिं त्वदीयां तमिन्दिरे द्रष्टुमयोग्यमाहुः।
दृष्टान्तमत्र प्रतिषिद्धदृष्टिमुद्यन्तमादित्यमुदाहरामः॥ २१६ ॥

न वर्णतः केवलमीप्सितार्थ दानादपि त्वच्चरणौ सुरागौ।
श्रियैव नेमौ शतपत्रमित्रे बभूवतुः पूज्यतयापि मातः॥ २१७ ॥

सुरेन्द्रभर्गादिसुरव्रजेडिते भजे तव क्षीरधिजे पदाम्बुजे।
व्यनक्ति सक्तं यदलक्तकं हरेरुरस्तटे तत्र वरत्वमुच्चकैः॥ २१८ ॥

उदारसन्देहमुषं वितन्वती मुदा रसं देहभृतां चिदात्मकम्।
सदारविन्देऽप्युदयन्तमिन्दिरे पदारविन्दे हसतः श्रिया तव॥ २१९ ॥

अपि नीरजस्फुरणहार्यहो रजः स्फुरणापहारि पदयोर्द्वयं तव।
अपि हंसकप्रणयि धूतहंसकं गमनेन पद्मभवने विशोभते॥ २२० ॥

कौचिदङ्घ्रिकमले तवाश्रितौ कंसहिंसकपुरन्ध्रि हंसकौ।
मञ्जुलैरखिलरञ्जकौ रुतैर्मानसे विहरतो मधुद्विपः॥ २२१ ॥

राजच्छोभनखाश्रितं शुभकरं राजीवराजीसुहृत्
पद्मे गाढतमोहरं तव पदं बालार्कबिम्बं च तत्।
यद्यप्यम्ब समं तथापि विदितो भेदस्त्वियानेतयोः
अर्घ्यं संस्कृतमुत्तरस्य कलयन्त्याद्यस्य पाद्यं बुधाः॥ २२२ ॥

तव भगवति वन्दे दिव्यपादारविन्दे सदसि यदभिषेकं शम्भुजम्भारिमुख्याः।
स्वमुकुटघटितस्वः शाखिनिष्पन्नपुष्प प्रसृमरमकरन्दैरन्वहं तन्वते ते॥ २२३ ॥

प्रणतिषु तव पुण्यद्वन्द्वमासीत् पुरारेः
प्रणिपतनत एकं लोकमातस्त्वदङ्घ्र्योः।
चिरविरहकृशस्य स्वावतंसामृतांशोः
तव नखमयतारायोजनेन द्वितीयम्॥ २२४ ॥

चरणनलिनयुग्मं संसृतिक्लेशसिन्धोः तव हरिसखि सन्तस्तारकं सङ्गिरन्ते।
इदमुचितमवैमो येन तत्संश्रितानां ततिरपि च नखानां तारकत्वं बिभर्ति॥ २२५ ॥

अनिशं प्रकाशमधिगन्तुमिच्छया तव भाति सिन्धुतनये पदाम्बुजम्।
अधिगम्य नूनमभवन् यतो नखान्यत एव खं च तदभून्नभस्थलम्॥ २२६ ॥

मरालिकेड्याप्यमरालिकेड्या सुरद्रुमश्रीरपि विद्रुमश्रीः।
खरांशुकान्ता नखरांशुकान्ताप्यम्ब द्वयीयं तव चित्रमङ्घ्र्योः॥ २२७ ॥

चरणाविमौ हि करुणानिधे यतः तरुणारुणप्रकिरणानुकारिणौ।
अनुविन्दतस्तदरविन्दबन्धुतां अपि साधुचक्रबहुमान्यतां रमे॥ २२८ ॥

पदमाश्रितस्तव पयोधिकन्यके विपदं न जातु भजतीति साम्प्रतम्।
अपि तत्परागमधिमौलि धारयन् अपरागतां व्रजति जन्तुरद्भुतम्॥ २२९ ॥

श्रितः परागं जरठः शशाङ्को दृष्टो नतत्र्यंबकशीर्षगश्रीः।
स्पृशन्नपि त्वत्पदयोः परागं न जातु तारुण्यमहो जहाति॥ २३० ॥

सुरादिमान्यं विधुतोपसर्गं शुभावहं ते मृदु चारुवर्णम्।
पदं रमे यः प्रणमेज्जपेद्वा दूरादपास्यत्परमापदं सः॥ २३१ ॥

पादं त्रपादं तव पङ्कजानां वन्दे भवं देवि तरीतुकामः।
मस्ते समस्तेऽपि मञ्जुलाक्षा रागं परागं वहते यदीयम्॥ २३२ ॥

पदद्वयं यस्तव देवि सेवते प्रभुः श्रितानां द्विपदो भवत्यसौ।
विधुस्वसस्तद्विमुखस्तु यो नरश्चतुष्पदं हन्त वदन्ति तं बुधाः॥ २३३ ॥

पदयोस्तवाङ्गरागं प्राहुः स्वाभाविकं वयं त्वेनम्।
पुष्कलरागप्रियतमहृदयवसत्युपनतं च जानीमः॥ २३४ ॥

परमकरावलिरम्या बहुरागधराधरोरुविभ्रमभाक्।
असि हंसहारिगतिका पतिवत्पितृवत्पितृप्रसूवच्च॥ २३५ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे सौन्दर्यस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ शृङ्गारस्तबकः ॥

दुर्ज्ञेयमहिमा सा मां क्षीराब्धिदुहितावतात्।
शृङ्गाररससर्वस्वं शेषशैलेश्वरस्य या॥ १ ॥

विहितस्मरसौरभेण पद्मे विविधेनाम्ब विलासचेष्टितेन।
अतिविस्मयमादधाति शौरेरनुभूतापि चिरादपूर्ववत्त्वम्॥ २ ॥

कमले तव हन्त वीक्षितानां कुटिलिम्ना कवलीकृतं सदापि।
फणिशैलपतेर्न जातु चेतः प्रतिघोपज्ञमुपैति वक्रिमाणम्॥ ३ ॥

विषमायुधास्त्रसुषमावहैरहो तव लोकमातरवलोकविभ्रमैः।
भगवानहीन्द्रनगवास्युपाश्नुते तरसा मनोज्ञतरसात्त्विकश्रियम्॥ ४ ॥

कलशाब्धिपुत्रि बलशासनादिभिः निगमैर्नरैर्दिविगमैरपि स्तुतः।
छलहेतुकेषु कलहेषु केशवः स भिया तवैकमभियाचते वचः॥ ५ ॥

स्तम्भतः स्वयमवाप सम्भवं यः पुरा नरहरिर्हरिप्रिये।
शम्बराहितविलासडम्बरैः स्तम्भमम्ब जनयत्ययं त्वयि॥ ६ ॥

अहारि नेत्रं मम पश्यतोऽनया प्रसह्य चोरस्थलसक्तयेति किम्।
प्रतिक्रियायै हरते रतेषु ते हरिर्हठादम्बरमम्ब रंहसा॥ ७ ॥

अम्ब त्वमत्यन्तमुदारतोरुचमत्कृतिं दर्शयितुं प्रियाय।
अभ्यर्थयित्रे भृशमात्मनोऽपि कुचेलमित्राय ददासि चेलम्॥ ८ ॥

बहिस्त्वालीवर्गस्तव नवरतौ देवि हरिणा
    करग्राहोन्मीलद्वलयरवशुश्रूषुरुषितः।
प्रियस्पर्शानन्दोन्मिषित भवतीहासनिभृतैः
    कलध्वानोपेतैः कनकवलयैर्वञ्चित इव॥ ९ ॥

हठात् क्रीडायुद्धे हरिसखि भवत्याः कचभरे
    गृहीते कान्तेन ग्रहिलहृदयः काममदयः।
मनोजन्मा मर्माविधमथ गलत्पुष्पकपटात्
    अवर्षद् बाणौघं प्रसभमुपरिष्टान्मधुरिपोः॥ १० ॥

आख्यया च महसा हरेः करस्पर्शनेन मृदितः पयोधरः।
देवि विक्षिपति ते स्रगुद्गलत्पुष्पमौक्तिकमयान् पयः कणान्॥ ११ ॥

सरभसपरिरिप्सासम्भ्रमोच्छूनपीनस्तनशिथिलितबन्धा मञ्जुला कञ्चुकी ते।
अतनुसमरकेलावप्रयत्नात्प्रियेण द्रुततरमपनीता दुग्धसिन्धोस्तनूजे॥ १२ ॥

हरति तदिदमुच्चैर्हन्त चक्रावलेपं दिशति जननि खेदं मध्यदेशस्य चेति।
मदनयुधि कराभ्यां मर्दितं युग्ममेतत् कुचधरणिभृतोस्ते कुप्यतेवाच्युतेन॥ १३ ॥

कठिननखमुखक्षतानि शौरेः करयुगनिर्दयमर्दनानि चास्य।
भगवति सहमानयोः प्रकामं तव कुचयोरुचितं क्षमाधरत्वम्॥ १४ ॥

भीतं शीतकराद्रथाङ्गमिथुनं नित्यानुषङ्गाशया
    मातर्व्यातत तावकस्तनजनिं मानात् पुनश्चन्द्रमाः।
त्वत्प्राणेशनखात्मना कृतजनिस्तत्र प्रदत्ते क्षतं
    वैरं हन्त विरोधिनोः किल मिथो जन्मान्तरेऽप्यक्षतम्॥ १५ ॥

सन्त्यज्य सुन्दरि सुदर्शनपाञ्चजन्यावेकेन कण्ठमितरेण करद्वयेन।
सङ्गृह्णतस्तव कुचौ च मदम्ब शौरेः नो शङ्खचक्रधरता विरता रतेऽपि॥ १६ ॥

भावत्कमाचरति देवि हरावपूर्वं पाणिग्रहं विजनकेलिगृहं प्रविश्य।
लाजायितं विमृदितस्तनलोलहार व्याकीर्णमौक्तिकचयैर्ज्वलति स्मराग्नौ॥ १७ ॥

पञ्चायुधान्यपि विहाय तवाङ्गकेषु सञ्चारयन् स चतुरश्चतुरः स्वहस्तान्।
कञ्जालये कथमहो मधुकैटभारिः पञ्चायुधाजिमपि हर्षभरादकार्षीत्॥ १८ ॥

क्रीडारणे तव कृतापजयः स्मरेण सन्त्याजितेष्वपि च शार्ङ्गमुखायुधेषु।
कल्याणि कंसदमनः कमले विचित्रं उत्तुङ्गचापलतया ननु योजितोऽभूत्॥ १९ ॥

उपमर्दितयोरुरोजयोस्ते दयिताश्लेषदशासु मौक्तिकानाम्।
नवचन्दनरेणुनिर्विशेषं परिणामं प्रतिपेदिरे परागाः॥ २०॥

मायावादैस्तव तु वशिते देवि मध्वार्तिकारि-
ण्यङ्गाभ्यां वां विघटितमभूद् द्वैतमालिङ्गनेषु।
आभिर्मुक्तावलिभिरचिरादाश्रितं निर्गुणत्वं
व्यक्ता चान्तःकरणहरणात्तादृगानन्दपूर्तिः॥ २१॥

जलजायतने समस्तनागप्रवरप्रौढनिबन्धनश्रमेण।
प्रियपाणिनियन्त्रणोचितायास्तव कण्ठादुदितास्तदा सुशब्दाः॥ २२॥

योगे पयोधितनये युवयोस्तदानीं शम्पालताजलदयोरिव संप्रवृत्ते।
उज्जृम्भितातनुशुभाशुगवेगनीता युक्तं श्रमाम्बुकणिकामयवृष्टिरासीत्॥ २३॥

चलद्गुणेष्वत्र पयोधिजातेष्वत्रासमुक्तावलिषु प्रकम्पः।
रमे सदा राजकराप्तनानाहारेषु युक्तोऽतनुयुद्धकाले॥ २४॥

गाढं श्लिष्यति माधवे सकुतुकं क्रीडावनीं त्वां तदा
युक्तं चम्पकगर्भसौरभशुभैरस्पन्दि मन्दानिलैः।
राजीवोपरि पर्यपाति सहसा लोलैरलीनां कुलैः
आसीदम्ब कदम्बकोरकचयो यस्मादतो विस्मयः॥ २५॥

प्रसभमरुणबिम्बं ग्रस्तमासीदकस्मात् परिपतितमुडूनां पङ्क्तिभिर्मेरुशृङ्गात्।
अपि तिमिरवृताभूदिन्दिरे चन्द्ररेखा तव च मधुजितश्च द्वन्द्वयुद्धे प्रवृद्धे॥ २६॥

वपुषि मृदुतमे ते वेदना मा जनीति
प्रतिशमयिषतापि प्रेयसा माधवेन।
विपुलपुलकपाली विश्वमातः स्वकाङ्गे
तव दृढपरिरम्भात् स्वैरमुन्मेषिताहो॥ २७॥

मधुमथनमनःप्रहर्षहेतोः मनसिजयज्ञमनेकधा विधाय।
ध्रुवमवभृथमज्जनं भवत्या जननि कृतं शुचिभिः श्रमाम्बुपूरैः॥ २८॥

सायासायाः सुरतविरतौ कान्त बाहान्तराळे
विन्यस्यास्यं तव भगवति स्वापसौख्यं भजन्त्याः।
फालोत्पन्नश्रमजलमिलच्चित्रकप्रस्रुतोऽस्मिन्
श्रीवत्सोऽन्यः स भवतु रमे यस्तु कस्तूरिबिन्दुः॥ २९ ॥

सञ्जातं नयनयुगे निरञ्जनत्वं नीरागः स्फुरमभवत्तवाधरोऽपि।
सम्पन्ना जननि कचेऽपि बन्धमुक्तिः सानन्दं रहसि हरेरुपासनेन॥ ३० ॥

मलयमुकुटीवाटीपाटीरकोटरनाटिनः
सरसिजमधुस्पन्दामन्दाघमर्षणहर्षिणः।
तव रतिभवं लुम्पन्त्यम्ब श्रमं शयनीभवत्
फणिपतिभिया मन्दं मन्दं चरन्त इवानिलाः॥ ३१ ॥

वनजनिलये वारिक्रीडादशासु दशानन-
द्विषि तव शनैरातन्वाने कुचे नखचेष्टितम्।
क्षुभितमनसा दत्ता नाथे त्वया शफरीभिया
सरभसपरीरम्भारम्भा जयन्ति निरन्तराः॥ ३२ ॥

सरसिजवने संलीनायाः सकौतुकमिन्दिरे
सलिलविहृतौ शौरेर्लेलिक्षणस्य मुखस्य ते।
अलिकवलितालोलश्यामालकस्य सरोरुहात्
अळिकबलिताच्छैवालाढ्यादभून्न भिदाग्रहः॥ ३३ ॥

युगपदहिमही भृत्युन्मिषन्तं समन्ताद्
ऋतुगणमपि कृत्स्नं निर्विशन्निर्विशङ्कः।
सह विहरति लीलालाभवत्या भवत्या
मम जननि मुकुन्दो मञ्जुवल्लीगृहेषु॥ ३४ ॥

कुसुमशरधनुर्ज्यातुङ्गटङ्कारशङ्का
करमधुकरसङ्घारब्धझङ्कारहृद्यान्।
फणिगिरिवनदेशान् पद्मनाभः स पद्मे
सफलयति गभीरैस्त्वत्सहायो विहारैः॥ ३५ ॥

साकं लोकपतिस्त्वया विहरते काकोदराद्रौ रमे
सूनेषोरवने वने नयनयोरानन्दने चान्दने।
शम्पाश्लिष्टनवाम्बुदभ्रमजुषामङ्के चिरं केकिनां
नृत्ताडम्बरनुन्नपन्नगतया निर्दोषमन्दानिले॥ ३६ ॥

कान्तो रन्तुमनास्त्वया सह रमे कामेन मुह्यन् हरिः
श्यामां केळिवनीममंस्त रजनीं दूरीकृतार्कद्युतिम्।
सन्ध्यारागमगेषु पल्लवगणन्तत्कोरकांस्तारका-
ण्यन्तः सन्तमसं लसन्मधुकरश्रेणीं च नाणीयसीम्॥ ३७ ॥

त्वन्नाथाख्यावहनविशदीभूततद्दास्यदार्ढ्यं
किञ्चित्कृत्वा कलयितुमिवाकाङ्क्षता माधवेन।
पत्या साकं प्रणयकलहं तावकं छेत्तुकामे
कामे देवि स्वयमुपवने तन्यते बाणदानम्॥ ३८ ॥

सोऽयं गायन् स्मरमनुमलिः शश्वदव्यादभव्यात्
सम्पश्यन्ती यमिह कबरीसौरभादापतन्तम्।
जातोद्वेगा जगदधिभुवे चित्रमप्रार्थितापि
स्वैरं दत्से सरभसपरीरम्भमम्भोधिकन्ये॥ ३९ ॥

मन्दं मन्दं वृषगिरितटीं स्वैरमाटीकमानः
खेलं खेलं विमलहरिणाङ्काननेे काननेषु।
ग्राहं ग्राहं मृदुसुमनसः कौतुकी कैटभारिः
वारं वारं तव वितनुते देवि मूर्धाभिषेकम्॥ ४० ॥

रागेणोपर्यनिशमुषितं पुष्पवत्या लतायाः
प्रीत्या गृह्णन् कमपि कुतुकी पल्लवं फुल्लवक्त्रः।
सान्द्रामोदं चिकुरसुमनः सन्निधानेन नीत्वा
शार्ङ्गी हन्त श्रुतिशिरसि ते स्थापयत्यब्धिकन्ये॥ ४१ ॥

दत्ते मातस्तव किल मुखे पाणिना दुर्निवार
स्वेदेनासौ कमपि तिलकं कौतुकी श्रीनिवासः।

त्वं तु स्वेदस्नुतिविघटितस्थानविन्यासमेनं
    वीक्ष्यादर्शे हससि दयितं मोघयत्नं विदग्धा॥ ४२॥

शेषक्ष्माभृत्तटवनचरश्यामजीमूतसङ्घे
    संलीय त्वां भ्रमयितुमनाः कल्पिताभेदमोहः।
तस्मिन् विद्युत्पटलजटिले तं विचेतुं विशन्त्या
    ज्यावृत्तिं ते विशदमविदन् स स्वयं वञ्चितोऽभूत्॥ ४३॥

बाले देहि पयोधरं करतले प्रावृट् त्वया याच्यताम्
    आश्लेषाभिरुचिं विधेहि न शशी तस्यास्मि किन्तु स्वसा।
आस्तामुत्तरमेतदीदृगधरं याचामि वाचा स्वयं
    नास्त्यर्थोऽधरयाञ्चयेति चटुभिः पद्मे धिनोषि प्रियम्॥ ४४॥

पश्चादुपेत्य परिहासकृते कराभ्यां
    दृष्टी तवाम्ब विपुले स्थगयन् सशेषम्।
पाणिद्वयं मम न कृत्स्नपिधानकेलौ
    पर्याप्तमित्यहिगिरेः पतिरेति लज्जाम्॥ ४५॥

तव लोकमातरवलोकवागुरा मृगजालदृष्टियुगजाड्यकृद्गुणा।
ननु भाति चित्रमनुभावमाश्रिता हरिणापि तत्र हरिणायितं ततः॥ ४६॥

स्मितचन्द्रिकया कयापि देवि स्मरसंवृद्धिपुषा सदोन्मिषन्त्या।
मधुसूदनमानसेन्दुकान्ते द्रवतां चन्द्रमसः स्वसस्तनोषि॥ ४७॥

तव स्तनं शैलघनं विनोदात् प्रसह्य गृह्णन् प्रभुरब्धिकन्ये।
पुरा मुरारिः स्वकरोद्धृतस्य गोवर्धनस्य स्मृतवान् महाद्रेः॥ ४८॥

वल्ली तमालमिव विद्युदिवाम्बुवाहं
    माहेन्द्रनीलभवनं मणिदीपिकेव।
इन्दोः कलेव गगणाङ्गणमिन्दिरे त्वम्
    आश्लिष्य शौरिमयसे महतीमभिख्याम्॥ ४९॥

मदनतरुपल्लवानां
    मधुसूदनमानसालिकुसुमानाम्।

तत्कृततपः फलानां
तव ललिताना तु जननि कः स्तोता॥ ५०॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे शृङ्गारस्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ ऐश्वर्यस्तबकः ॥

विश्वस्य जननीमेव विश्वस्य शरणं वृणे।
विश्वेश्वरसमैश्वर्यां विदुर्यां ब्रह्मवादिनः॥ १ ॥

अनुपाधिकमम्ब ते मुरारेः अपि साधारणमाहुरीशितृत्वम्।
स्फुटमत्र निदर्शनं प्रतीमो ननु मित्रावरुणादिदेवतात्वम्॥ २ ॥

अविशेषमशेषशेषिभावं युवयोर्यद्यपि वर्णयन्ति सन्तः।
तनये जलधेर्मिथः प्रतीतस्तदपि स्वामिनि शेषशेषिभावः॥ ३ ॥

तुल्येऽपि ते नाथविशेषणत्वे व्यक्तं गुणादस्ति विशेष एषः।
प्रत्यक्त्वमब्धेस्तनये भवत्याः प्राज्ञा गुणानां च पराक्त्वमाहुः॥ ४ ॥

संसाराब्धौ मज्जतां सज्जनानां रक्षायज्ञे दीक्षितो राक्षसारिः।
अम्भोराशेः पुत्रि पत्न्यास्तवासावन्वारम्भं नित्यमेत्यम्बुजाक्षः॥ ५ ॥

अस्येशानेत्यागमस्तावदास्तामैश्वर्येऽस्मिंस्तावदम्ब त्वदीये।
जागर्त्येव व्यासतातप्रणीतं श्लाघ्यं विष्णोस्तत् पुराणं प्रमाणम्॥ ६ ॥

जल्पाकास्ते जीवकोटिप्रवेशं स्वल्पप्रज्ञा ये रमे कल्पयन्ति।
विश्वं व्याप्तं विष्णुनाम्ब त्वया चेत्युक्तिस्तान् प्रत्युत्तरं शक्तिसूनोः॥ ७ ॥

वेदोद्याने पारिजातायमानं श्रीसूक्तं तज्जायतां श्रेयसे नः।
पारेवाचां भासुरे त्वत्प्रभावे चक्षुष्मन्तो देवि येनैव सन्तः॥ ८ ॥

दम्पत्योरिह युवयोरधीश्वरत्वं व्यासज्य स्थितिमिति संमतं मतं नः।
विश्वाम्ब श्रुतिविहितं विहाय पत्नीं कर्तृत्वं क्रतुषु न केवलस्य पुंसः॥ ९ ॥

दत्ताशयासु भवतीमहिमोपदेशे तत्तादृशीषु निगमान्तसरस्वतीषु।
नारायणप्रियतमे निखिलाभ्युपेतं रामायणं ननु जयत्युपबृंहणं नः॥ १० ॥

एका श्रीर्वै निगमशिखरैरिन्दिरे निर्विशेषं
विश्वव्याप्तिर्जननि युवयोर्व्यक्तमुद्घुष्यमाणा।
ज्ञानद्वारा तव मधुरिपोरात्मनैवेत्यलीका
वैषम्योक्तिः कुत उपनता हन्त केषाञ्चिदेषा॥ ११ ॥

वैभवं तव मुकुन्दपत्नि यो वेद वेदशिखरानुवर्णितम्।
वैभवं भुवि स विन्दति स्थिरं दुस्त्यजं त्यजति वै भवं ततः॥ १२ ॥

ऐश्वर्यमात्र मधुहन्तुरपह्नुते यो
यो वा तवापि जगदम्ब तयोः प्रतीच्यः।
प्राच्यात् प्रदुष्यति विशिष्य पितृद्विषोऽपि
मातृद्विषस्त्रिभुवने महती हि गर्हा॥ १३ ॥

श्रीमद्रामावरजसरणिं श्रेयसीमाश्रितानाम्
आचार्याणामिह च कुहचिद्यस्तवाणुत्ववादः।
तस्याकूतं परमपुरुषप्रेप्सया तेऽब्धिकन्ये
शेषत्वेन स्वत उपनतन्यूनतायां प्रतीमः॥ १४ ॥

राजन्वन्ति जगौ जगन्ति निगमो द्वाभ्यां युवाभ्यामपि
द्वैराज्यं न हि तावता प्रसजति क्षीराम्बुधेरात्मजे।
आग्नावैष्णवशब्दभाजि यजनेऽधिष्ठानयुग्माश्रिताम्
एकामेव हि देवतां सुमनसः शंसन्ति मीमांसकाः॥ १५ ॥

रामाकारे जनकतनया रुक्मिणी कृष्णरूपे
भर्तुः कृष्णाजिनमुपगता ब्रह्मचर्येऽपि पद्मे।
अन्तर्यन्तुः सकलजगतामच्युतादच्युतां त्वं
धत्से मूर्तिं तदिह युवयोः प्रस्फुटो नित्ययोगः॥ १६ ॥

क्रियायां भव्यायां कृतरुचिरमार्गं परिहरन्
अकम्पं विश्रम्भं विदधदभिरक्षेदियमिति।
व्यवस्यन् गोप्तृत्वं व्यपसरदुपायान्तरकथो
भवत्या संश्लिष्टे भगवति निदध्यान्निजभरम्॥ १७ ॥

न्यासक्रियाकरणमन्त्रपदानुरोधात्
उद्देश्यमात्महविषि स्वयमर्प्यमाणे।
वाराशिपुत्रि भवती विशिनष्टि नाथं
यागे महेन्द्रमखिलाम्ब यथा महत्त्वम्॥ १८ ॥

इच्छार्जितबहुदेहामिन्द्रादिपदप्रदावलोकलवाम्।
ईशानां लोकानामीडीमहि नियतमिन्दिरे भवतीम्॥ १९ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे ऐश्वर्यस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ क्षान्तिस्तबकः ॥

त्रायतामायताक्षं तद्धाम तामरसालयम्।
मदागसां प्रतीकारे महतामपि यत्क्षमम्॥ १ ॥

अपराधपरम्परामपारामहमेवं यदि नाम नारचेयम्।
कमलायतने क्षमागुणस्ते कथमात्मानमसौ लभेत मातः॥ २ ॥

फणिशेखरशैलनाथकान्ते भवती मूर्तिमती क्षमैव नूनम्।
अभवत् कथमन्यथा न पापस्तव कोपप्रभवाय वायसोऽपि॥ ३ ॥

महतां मम घोरकिल्बिषाणां इह निःशेषगवेषणापि दूरे।
पततामवलम्बनाय मातर्भवपङ्के बत नस्तव क्षमातः॥ ४ ॥

भवतीं प्रति विश्वमातरं भवसिन्धोस्तरणार्थमातरम्।
स्वमहं प्रदिशामि रक्ष मामपराधेषु समाचर क्षमाम्॥ ५ ॥

नित्यं त्वकृत्यमवशादपि न त्यजामि
कृत्यं घुणाक्षरनयादपि नाचरामि।
अत्यन्तमित्थमपराधमहोदधेर्मे
सत्यं शपे शरणमम्ब तव क्षमैव॥ ६ ॥

मातः क्षमा तव सखी मधुवैरिकान्ते
ख्यातः क्षमाधरतया निलयश्च शेषः।
त्वं तु क्षमानिधिरतः शतमागसां मे
क्षन्तुं तवोचितमशेषत एव तावत्॥ ७ ॥

अस्मत्कृतामतितरामपराधपङ्क्तिं
यन्मृष्यसे जननि तत्र न विस्मयो नः।

एवंविधोऽपि विलिलङ्घयिषे भवं यत्
तत्र क्षमा हि तव कस्य न विस्मयाय॥ ८ ॥

तत्तद्विचित्रचरितानुगुणानि तीक्ष्णे
दातुं फलानि दयिते तव बद्धदीक्षे।
कस्येह जीवितकथा कलशाब्धिकन्ये
क्षान्तिं न चेन्नयसि तं विविधैरुपायैः॥ ९ ॥

अक्षान्तकारिणि दशास्यवधोक्तिदृप्ते
भक्षाय राक्षसवधूरभियाचमाने।
हन्त क्षमोदयजुषोऽप्यनुकम्पयैव
नक्षत्रनाथसहजे तव न क्षमाभूत्॥ १० ॥

धनपतिपुरुहूतस्थाणुवेधोमुखाना-
मपि च दधति शापं सम्पदः सम्परायम्।
इति गतिमवबुध्याप्यर्थकामाभिलाषा-
दजहदघशतं मां रक्ष मातः क्षमातः॥ ११ ॥

अनिशमुपचितानागसां भूयसां मे
निगमविततिरीष्टे निष्कृतिं नाभिधातुम्।
प्रभवति फलमेषां पद्मनाभो न दातुं
कलशजलधिकन्ये क्षान्तिरेवेह युक्ता॥ १२ ॥

अमितदुरितकृद्भ्यो नित्यमस्मादृशेभ्यो
हतहितचरितेभ्यो हन्त कुप्यन्तमुच्चैः।
नियतमनुगुणेन न्याययुक्तेन पद्मे
कलयसि वचनेन क्षान्तिमन्तं प्रभुं तम्॥ १३ ॥

कलयति मनसा वा कर्मणा वा गिरा वा
मधुरिपुमहिले यन् मादृशो नित्यमागः।
तदिदमगणयन्ती त्रायसे संसृतेर्नः
शरणमिति गिरैव स्वामिनं क्षामयन्ती॥ १४ ॥

नवनवमपराधं साधयित्वा खलत्वात्
    जननि कृतवतो मे माधवं क्रोधवन्तम्।
वरुणनिलयकन्ये क्षामयन्त्या भवत्याः
    शरणवरणतोऽन्यत् केवलं नावलम्बः॥ १५ ॥

प्रथित तमसि वर्गैरागसां रागसान्द्रे
    मयि यदि तु विधत्से नानुकम्पामकम्पाम्।
उपचितिमतिचित्रामेनसो मे न सोढुं
    प्रभवति स भवत्या नायकोऽजेयकोपः॥ १६ ॥

रचयति यदयं ते नेतरागः सरागः
    तदखिलमपि मृष्यं रक्ष दीनं त्वमेनम्।
ननु क इह विमर्शे नापराधीति शौरेः
    कलशजलधिकन्ये कर्णयोर्वर्णयोच्चैः॥ १७ ॥

जलजटिलतडित्वद्दीप्तिकृष्णोपलाल्या
    कृतिरुरुकटकश्रीरुज्ज्वलन्मेखलाभा।
वरतमवनमालालङ्कृतस्थानजुष्टा
    वहसि हरिपुरन्ध्रि त्वं क्षमाभृत्त्वमर्हम्॥ १८ ॥

पापारण्य हिरण्य दानववपुर्व्यापाटनप्रज्वलत्
    कोपाटोपकृपीटसम्भवनवज्वालाकराळाननम्।
देवाद्यैरपि दुष्करप्रसदनं देवं नृसिंहं रमे
    क्षान्तिं नीतवती क्षणेन भवती किं ते परं दुष्करम्॥ १९ ॥

नियन्ता यः पद्मे निरवधिदुरागःशतकृताम्
    अपर्याप्तं जानात्यखिलनिरयव्रातमपि नः।
स एष त्वद्वाचा निखिलमपि सोढ्वापरिमितं
    फलं वेत्ति स्वल्पं तदपि शरणोक्तेर्निजपदम्॥ २० ॥

क्षमां मूर्तामुद्यत्करचरणयोगां च करुणां
    हतावद्यां विद्यामवयववतीमम्ब भवतीम्।

समाश्रित्यापत्याभ्युदयधनधान्यादिनिबिडो
    बिडौजःसम्पत्तिं परिहसति भूमावपि जनः॥ २१॥

क्षान्ते मन्तौ जननि सकले क्षम्यतां शब्दमात्रात्
    भूयो भूयः कमपि निचयं पाप्मनां निर्मिमाणः।
वक्तुं लज्जे पुनरपि सहस्वेति वाराशिकन्ये
    क्षान्तिं सा त्वां तदपि नयते काप्यकम्पानुकम्पा॥ २२॥

कादाचित्कप्रपदनजुषां काङ्क्षतां पूरुषार्थान्
    अत्रामुत्राप्यखिलजननि प्राणिनामर्पयन्तीम्।
संत्यज्य त्वामपकृतिशतैरप्यशुष्यत्कटाक्षां
    कृच्छ्राराध्यां प्रसभमपरां देवतां सेवतां कः॥ २३॥

कृत्याकृत्यत्यजनकरणोत्साहिनां मादृशानां
    को वा दोषः कमलनिलये त्वत्क्षमायाः स दोषः।
येनैतस्याः क्वचिदविषयो नापराधः स मेऽस्ती-
    त्युद्यद्धैर्या वयमिह बहूनाचरामोऽपचारान्॥ २४॥

अशेषैर्निर्वेशैरखिलनरकावल्यभिभवैः
    अघौघानास्माकानपि भृशमशक्यापनयनान्।
क्षमस्वेत्युक्त्यैव क्षपयसि मधुध्वंसिदयिते
    क एष क्षान्त्यात्मा कथय निरुपाख्यस्तव गुणः॥ २५॥

निर्मातुं प्रभवेम कर्म न वयं नित्यं किमप्यन्ततो
    यत्खल्वाचमनं तदप्यकुशलाः कर्तुं यथाचोदनम्।
दूरे ज्ञानकथा तथापि तु तवाक्षामक्षमावेदिनो
    जानीमो मनसैव देवि सुगमौ स्वर्गापवर्गावपि॥ २६॥

कथयामि सारमिह किं कथया परमन्ययार्थितभवोपरमम्।
क्षमया त्वमेतमभिरक्ष मया विहितानि मा गणय देवि हिता॥ २७॥

निगमविहितं प्रायश्चितं मदीयमहांहसां
    निरसनकृते नालं मातस्तव क्षमया विना।

गुरुतरमयःपिण्डं गर्वान्निगीर्णमहो रमे
　　किमु जरयितुं शक्तं शुण्ठीकषायनिषेवणम्॥ २८॥

भगवति वपुश्चेतोवाग्भिः प्रतिक्षणमर्जितं
　　नवनवमिमं पापस्तोमं क्षमस्व मम स्वयम्।
कटकटरवक्रीडद्दंष्ट्राकरालकमाननं
　　पुनरपि यथा नो पश्येयं भयङ्करमन्तकम्॥ २९॥

सहमानाहरहर्मे सहस्रमागांसि सागरेन्द्रसुते।
स्थापयसि मां दयालो शरणव्रज्याधिराज्यपीठे त्वम्॥ ३०॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे क्षान्तिस्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ उत्सवस्तबकः ॥

विख्यातविभवा सा मां विष्णुपत्नी विलोकताम्।
विपुलानुत्सवान् यस्या विरिञ्च्याद्या वितन्वते॥ १ ॥

विधिशिवप्रमुखा विबुधेश्वरा विविधमच्युतपत्नि तवोत्सवम्।
अकलयन् सकलस्य शरीरिणो निरवधीरवधीरयितुं व्यथाः॥ २ ॥

निरुपमं युवयोः शुभमुत्सवं जननि लोकयितुं धृतकौतुका।
उपगता किल कापि परा त्वरां पुरवधूरवधूतगृहक्रिया॥ ३ ॥

जननि सत्वरचङ्क्रमसम्भ्रमे चरणतः पतितौ मणिनूपुरौ।
तव महोत्सव भूमजनोन्मिषत्कुतुकया तु कयाचिदनादृतौ॥ ४ ॥

तव महे गतिमान्द्य कृतौ कुचाविति रुषा चलिताशु रमेऽपरा।
अनुगृहीततदञ्चलनिर्गलन्नवसरावसरात्ययभीरुका॥ ५ ॥

श्रुतभवन्महवाद्यरवा जवात् पथि रमे चलिताभरणस्वनैः।
श्रुतरुतेऽन्तरितेऽसि सुवञ्चितेत्यपरयापरया हसिता वधूः॥ ६ ॥

महमहीभजनोत्कलिकाकृत द्रुतगतिः श्लथपुष्पपरम्परा।
कृतवतीव मुदा कुसुमाञ्जलिं तव रमे वरमेखलमध्यमा॥ ७ ॥

महजुषस्तव देवि सिसेविषा दिशति मन्दगतेरपि सद्गतिम्।
तदिह दिव्यगतिं वितरिष्यसि त्वममले मम लेखदुरासदाम्॥ ८ ॥

अभिचकाङ्क्ष मनःप्रभवं जवं चरणयोरपि काचन सादरा।
कलयितुं भवतीं कलशाम्बुधेर्दुहितरं हितरम्यमहोत्सवाम्॥ ९ ॥

जननि तामरसोदरसोदर श्रियमेवक्ष्य सविस्मयमुत्सवे।
न ततृपुर्नरदैवतयोषितः शुभवतीं भवतीं सह शौरिणा॥ १० ॥

प्रियतमार्पित यावक पादया तव महोत्सवभूर्न यया रमे।
द्रुतमगामि पदोर्न परं धृतः कुपितयापि तयारुणिमा दृशोः॥ ११ ॥

अभिवृषाचलमापततां द्रुतं तव रमे परमोत्सवलिप्सया।
अजनि नो पथिभिः समयात्ययो दिविषदां विषदान्तरितैरपि॥ १२ ॥

प्रसृमरागरुधूपपरम्परा सुरभिताः शुभदीपशतावृताः।
त्रियुगपत्नि महोत्सवभूमयः सुरचयं रचयन्ति सविस्मयम्॥ १३ ॥

तव महं प्रति यज्ञनकम्पितैः सुरतरोः शिखरैः स्वयमीरिताः।
जननि वेङ्कटशैलमभूषयन् सुमनसो मनसो हरणक्षमाः॥ १४ ॥

शुभतराभरणाभरणात्मना रुचितरङ्गपिशङ्गितसद्मना।
जननि सार्थयसे मरुतां महोत्सवपुषा वपुषानिमिषा दृशः॥ १५ ॥

मधुजिता सममुत्सवमण्डपे स्थितवतीं भवतीमवलोकितुम्।
अभिरुचिः पुनराप्तकुतूहलैर्निजगृहे जगृहे न वधूजनैः॥ १६ ॥

अधिमहोत्सवमर्णवकन्यके परमभक्तिजुषा प्रणतिस्तव।
तनुधनुर्लतया सुदृशां गुरुस्तनतया नतया सुकराभवत्॥ १७ ॥

भजनहर्षजनाट्यजवोज्ज्वलन् मुकुटलोलमरुत्सरिदुज्झितैः।
जलकणैर्भवदुत्सवमेदिनीः शशिशिराः शिशिराः कुरुते रमे॥ १८ ॥

त्रिनयनेन विनम्रशिरः क्षरत्त्रिदशसिन्धुमहोर्मिभिरुत्सवे।
किमपि पाद्यमदायि पदाब्जयोर्नतवता तव तामरसानने॥ १९ ॥

तव महे मिलितात् त्रिदशीगणान्न बिभिदे नरलोकवधूजनः।
त्वदवलोकनविस्मयतो यतो जननि मे न निमेषमवाप सः॥ २० ॥

प्रणयिना सममुत्सवमण्डपे स्थितिमतीं भवतीं प्रणिनंसवः।
अहिगिरिं हरिपत्नि समाश्रितास्त्रिदिविनो दिवि नोपययुः स्पृहाम्॥ २१ ॥

अधिमहं कमले भवतीं स्तुवन्नभिमुखः स्तिमितेक्षणमग्रतः।
अपि सुरेष्वसुरेषु नरेषु वा शिरसि को रसिको न दधेऽञ्जलिम्॥ २२ ॥

अधिमहोत्सवमप्सरसां गणैः सह रमे परभक्तिजुषस्त्वयि।
पुलकिनः कलगद्गदगीतयो मुनिजना निजनाट्यमदर्शयन्॥ २३ ॥

उपनतोत्सवदिव्यगृहाङ्गणः कमलवासिनि संयमिनां गणः।
निगमसौरभशोभनया स्तुतिं स हि गिराहिगिरावकरोत्तव॥ २४ ॥

मधुविरोधिपुरन्ध्रि महोत्सवे शुभगुणग्रथिता किल मालिका।
स्तवमथी स्तबकैस्तव कैर्गिरा न कलिता कलिताडन काङ्क्षिभिः॥ २५ ॥

तव महे स्तवकोटिचिकीर्षया दृगधिका रसनाश्चकमे रमे।
रचयितुं स्तवमेकरसज्ञया कृशतमं शतमन्युरतित्रपः॥ २६ ॥

तव हरेर्दयिते दृढभक्तितश्चतसृभिः श्रुतिभिश्चतुराननः।
अभिनुतिं तनुते स्म महोत्सवेष्वहरहर्हरहर्यभिनन्दिताम्॥ २७ ॥

जननि गन्धवहैर्भवदुत्सवे खगपतिः श्रुतिसौरभशोभनैः।
श्रमहरैर्जनितैर्निजपक्षतिव्यजनतो जनतोषणमातनोत्॥ २८ ॥

तनुभृतां तव देवि महोत्सवे नटनगाननतिस्तवनादयः।
परमभक्तिभरादिह नाभवन् श्रमकरा मकरालयकन्यके॥ २९ ॥

पदयुगं तव भक्तिभरादहं प्रथमिकामुपगम्य सुरस्त्रिया।
हरिपुरन्ध्रि महेऽङ्गजितस्फुरत्कनकया न कया परिचर्यते॥ ३० ॥

दिनकरं तमसामिव राजयः कमलवासिनि कल्मषपङ्क्तयः।
अपि विलोकयितुं प्रभवन्ति ते जनमहो न महोत्सवदर्शिनम्॥ ३१ ॥

तव महे सुरमानवदानव प्रभृतिपादहतिप्रभवै रमे।
क्षितिरजोनिचयैः स्थगितातपो दिनकरो न करोति जनव्यथाम्॥ ३२ ॥

अथ तवास्यविधोरवलोकनात् सुरकराम्बुरुहाणि महोत्सवे।
मुकुलितान्युडुपङ्क्तिपरिस्फुरन्नवरदे वरदे कमलालये॥ ३३ ॥

मुकुलितं लपनेन कराम्बुजैर्मुदितमक्षिचकोरकुलैः सताम्।
तव महेऽम्ब हरौ नयनीभवद्रविविधौ विविधौजसि भात्यपि॥ ३४ ॥

तवसिषेविषया विषयान्तरत्यजननिश्चलचेतस उत्सवे।
प्रजहुरम्ब तपोऽपि पराशरप्रभृतयो भृतयोगकलाः स्वयम्॥ ३५॥

सुमनसो मुनयश्च तवोत्सवे त्रिदिवधेनुपयोरसधारया।
विरचयन्त्यभिषेकविधानमुच्छ्रयजुषां यजुषां प्रकरै रमे॥ ३६॥

विधिशिवादिसुरेषु तवोत्सवे विरचयत्स्वभिषेचनमिन्दिरे।
मनुशतं मुनिमाणवकाः स्फुटध्वनि जगुर्निजगुर्वभिचोदिताः॥ ३७॥

तव महेष्वभिषेकविधौ कृते जगदशेषमगादपतापताम्।
तदिदमद्भुतमम्ब फलिस्थलात् फलगतिर्लगति स्म परत्र यत्॥ ३८॥

अथ तवोत्सवधाम्नि बुधाः सुधाकरसहोदरि सादरमर्चयन्।
सुरहिते भवतीं श्रुतषट्पदारवकुलैर्वकुलैरपि चम्पकैः॥ ३९॥

मधुलिहां भवदङ्घ्रिसमर्पितप्रसववासवतां कमले तदा।
सुरकिरीटगताज्जगृहे भिदा रवलवैर्वलवैरिशिलाकुलात्॥ ४०॥

सुमनसो भगदङ्घ्रिजुषां रमे सुमनसामनुषङ्गत उत्सवे।
तव पदाम्बुजभाजमपूजयन् सुमलिनामलिनामपि मण्डलीम्॥ ४१॥

स्वशिरसा दधतः कुसुमं मुदा सुमहिता इति नाद्भुतमुत्सवे।
चरणयोः सुरपङ्क्तिभिरर्पितं तव नरा वनराशितनूभवे॥ ४२॥

पनसचूतफलादिभिरुज्ज्वलं सरससूपमपूपशतावृतम्।
अथ निवेदनमम्ब सुरैःक्षरद्घृतवरं तव रम्यमकल्प्यत॥ ४३॥

जननि शेषतया भृशमुत्सुकैस्तव निवेदितशेषमभुज्यत।
सुमधुरं सुमनोभिरथोत्सवापवरके वरकेतनभूषिते॥ ४४॥

अथ सुधान्यभवं जनमोदनं जननि मानसरञ्जनमोदनम्।
भवदवेक्षण संस्कृतमत्ति यो रसनया स न याचति तां सुधाम्॥ ४५॥

अधिभवद्भवनाग्रवितर्दिकं जननि जाग्रत एव जयादयः।
अगणयन्नमरानपि तावके घनमहे न महेन्द्रपुरःसरान्॥ ४६॥

जनविमर्दशमोद्यतनिर्दयोन्नटचमूपतिवेत्रहतिस्पृशाम्।
प्रहृतिरस्ति मदम्ब महे तवार्चनकृतां न कृतान्तकृतान्ततः॥ ४७ ॥

तव महोत्सववैभवदर्शिनां तनुभृतां विविधैः स्तवनादिभिः।
प्रमुदिता कमले भवती सतीरपरिपूः परिपूरयति श्रियः॥ ४८ ॥

जननि तस्य जनस्य वृथा सुधासहभवे विदधे विधिरीक्षणे।
य इह नानुभवेदलसस्तवोत्सवरसं वरसंमदकारणम्॥ ४९ ॥

भवदीयोत्सवविभवं फणिपतिवाचस्पतिप्रभृतिवर्ण्यम्।
कथमल्पधियः कवयः कथयन्तु क्षीरनीरधेः कन्ये॥ ५० ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे उत्सवस्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ औदार्यस्तबकः ॥

वाराशिदुहितुस्तस्या वरिवस्यां विदध्महे।
अनन्यजनसामान्यामाहुर्यस्या वदान्यताम्॥ १ ॥

द्वित्वं चेदधिरसनं विलोचनेषु त्रित्वं वा यदि वदनेषु वा चतुष्ट्वम्।
यद्वा स्यादधिभुजमेतदेव वक्तुं दातृत्वं तव कवयस्तदा क्षमेरन्॥ २ ॥

यः पिबेज्जलधिमम्ब यस्तरेद्यश्च तत्र नियतं शयीत वा।
तेन वर्णयितुमर्णवात्मजे शक्यते तव वदान्यता न वा॥ ३ ॥

अम्ब त्वमेवाश्रितमृत्युहन्त्री सनातनी सर्वफलप्रदासि।
स्वयं च पञ्चत्वमुपाश्रितेभ्यो देवद्रुमेभ्यो लभतां फलं कः॥ ४ ॥

तामत्युदारां कमले भजे त्वां यया सुधाब्धौ सहजन्ममात्रात्।
एकस्तरुर्लुब्धवतंसकोऽन्यः पशुश्च कश्चित्प्रथितो वदान्यः॥ ५ ॥

त्वमम्ब दात्रीति किमत्र चित्रं त्वद्वासदेशेऽपि न लोभवार्ता।
निदर्शनं तत्र भवन्निवासः सर्वस्वदायी स वृषाद्रिनाथः॥ ६ ॥

औदार्यमास्तां नृहरेर्य एष हिरण्यदानावसरे सरोषः।
सानन्दमिष्टं सकलं ददत्याः स्तुत्यं वदान्यत्वमिदं भवत्याः॥ ७ ॥

देहि देवि दयया निरामयामत्र च श्रियममुत्र च स्वयम्।
सञ्चरेम न यथा वयं मुहुर्याचका इह पिशाचका इव॥ ८ ॥

त्वमेव सर्वकाङ्क्षितप्रदा पदाब्जसेविनां
वदान्यतागुणस्तु ते वदान्यतः क्व दृश्यते।
सुधापयोधिकन्यके मुधा समुन्नतिस्पृशा
न दानवारिदारुणोत्तमेन विद्यते फलम्॥ ९ ॥

श्रीवत्सजुष्टं स्थलमाश्रिता त्वं मनोहराक्षीरचिताश्रितश्रीः।
प्रवालदीधित्यवलम्बिताङ्घ्रिः सत्यं रमे कामदुघास्युदारा॥ १० ॥

ख्यातः कलामात्रद एष चन्द्रो मातः शिबिश्चेत् पलमात्रदायी।
विषप्रदो वारिधरः श्रितानां कल्याणि काङ्क्षाधिकदा त्वमेव॥ ११ ॥

कल्पद्रुमः सुमित एव घनोऽप्रदाता
कर्णोऽप्यपार्थकरुणः स बलिः कुदाता।
नाथस्तवापि कमले स हिरण्यहारी
नातोऽस्ति ते वितरणे प्रतिवस्तुकिञ्चित्॥ १२ ॥

आमोदजुष्टं मधुकालयोगात् फलं ददानं भजतामभीष्टम्।
शाखाशतोदारसुपर्णवाहं देहं रमे कल्पतरुं तवाहुः॥ १३ ॥

मुदा वदान्याश्रितमब्धिकन्ये यं किन्नरेशादधिकं करोषि।
न किं नरेशादधिकः स एष इतीममाहुर्भुवि हन्त सन्तः॥ १४ ॥

विविधविभवदात्रीमिन्दिरे विश्वधात्रीं
भगवति भवतीं यः सेवते देवतेड्याम्।
अधिकृतिलवमात्रादन्तरिक्षोन्मुखाक्षान्
अयमगणितसत्त्वानल्पकान्नोपसर्पेत्॥ १५ ॥

त्वयि सति भगवत्यां सर्वमिष्टं ददत्यां
किमपि नृपपिशाचं याचते यः कुचेताः।
फलवति सहकारे भासुरे सत्यदूरे
श्रयति दुरधिरोहं देवि शाकोटकं सः॥ १६ ॥

प्रपदनजुषां दृष्टादृष्टार्पणैकवदान्ययोः
तव चरणयोः सेवामेवाचराणि हरेः प्रिये।
सकृदपि पुनस्त्रासी नासीय हन्त विवित्सया
परुषवचसां राज्ञां प्राज्ञावमानकृतां गिरः॥ १७ ॥

दृष्टादृष्टदयार्द्रया शिशिरया दत्ताखिलार्थास्त्वया
मातर्वातविधूतवारिदचलश्रीलेशलब्धोन्नतेः।

दर्पोद्रेकविनर्तितभ्रुपरुषं दन्दह्यमानेक्षणं
    दस्योरास्यमुपास्य कस्यचिदमी न स्याम हास्या वयम्॥ १८ ॥

कातर्येण कदर्यवर्यनृपतिप्रीतिप्रतीक्षोदितः
    कष्टं कष्टमपास्त वास्तव चमत्कारो न मे रोचते।
रामे वेङ्कटनेतुरद्भुतगुणग्रामे दयामेदुरां
    त्वामेव श्रितकामधेनुमसकृत् सा मे स्तुतां भारती॥ १९ ॥

भीमानहं न भीमान् राज्ञां निचयान् श्रयेय साराज्ञान्।
कल्पककल्पकटाक्षान् दारान् शौरेर्भजे महोदारान्॥ २० ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे औदार्यस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ यमकस्तबकः ॥

यशस्विनीमुपासीय यदुनाथसधर्मिणीम्।
यमकं कथयन्त्यार्या यत्पदं कल्पशाखिनः॥ १ ॥

दयासंपूर्णहृदया मया कृतमनामया।
रमा गुणेन परमा स्तवं गृह्णातु वास्तवम्॥ २ ॥

मातस्त्वदङ्घ्रौ मम देहि भक्तिं मातः परस्मिन् हृदयं प्रसाङ्क्षीत्।
सा कंसशत्रोर्दयिते शुभेन साकं चरीकर्त्यशुभप्रशान्तिम्॥ ३ ॥

रमारमापत्तिमपास्यतां मे दयोदयोपेक्षितभक्तमन्तुः।
मुदामुदारां च दिशेत् समृद्धिं नतानतापान् कुरुते यदीक्षा॥ ४ ॥

रमे पदाब्जे तव ते मनोरमे नमेयमुच्चैरितरा गतिर्न मे।
सुरेश्वरो यद्भजनेन भासुरे पदे पुना राजति दैत्यलोपदे॥ ५ ॥

उदारविभवा भवामयहरा हरादिमहिता हिताय कमला।
सुधौघसदृशा दृशा शुभदया दयालुरधुना धुनातु दुरितम्॥ ६ ॥

घनाघनाभस्य धनाघनाशिनः सदा सदाचारसदा सदार्यधीः।
हिताहिताक्ष्यौ रहिताहिता मनोरमेऽरमेवाचर मे रमे मुदम्॥ ७ ॥

सरोरुहारामगृहां सुमल्लिका सरोरुहारां कमलां मधुद्विषः।
भुजान्तरामोदकरीं नुमः क्षमा भुजां तरामोऽनुसृतिं व्यथाम्बुधिम्॥ ८ ॥

नृपो निरास्थः सुमनोजने यो मनोजनेयो न हि तेन मेऽर्थः।
स्थितां प्रणम्यासमुरस्यहं तु मुरस्य हन्तुः स्वयमिन्दिरे त्वाम्॥ ९ ॥

दृष्टिर्दयैकावनि ते रमे नश्छिनत्तु विष्णोर्वनितेऽरमेनः।
भवे तवास्येयमपीडनेन कुतः क्षतिर्मे यमपीडनेन॥ १० ॥

कुभूभुजां सम्प्रति माननेन फलं सुधांशुप्रतिमानने न।
शुभं प्रयच्छाविकलं कलेशस्वसस्त्वहं स्यां विकलङ्कलेशः॥ ११ ॥

करोतु मोदं कमला समुन्मिषत्कलाविलासा रसिनी विभावसौ।
कृपानिधौ वेङ्कटशैलनायके कलाविला सारसिनी विभावसौ॥ १२ ॥

योगाय यो गायति भावुकेन रामे वरामेव हरेस्तवाख्याम्।
नालीकनालीकसवित्रि धाम तेनाक्षतेनाक्षतमाप्यते तत्॥ १३ ॥

नृणां दृशं सार्थयितुं तवाभूद्रमे यदेहा नरमेयदेहा।
प्राप्ता तदा त्वं फणिराजशैलवनारिकेलां नवनारिकेलाम्॥ १४ ॥

त्वयाश्रितस्यात्र परत्र चोच्चैरकारि रा मे नरकारिरामे।
गोपालकं त्वं नयसे रसं या गवा समेतं नगवासमेतम्॥ १५ ॥

शुद्धया त्वदभिधा सहस्रकं यो गिरा जपति ना समन्ततः।
त्वं विदुर्हरिसखि त्रयीविदो योगिराजपतिना समं ततः॥ १६ ॥

दानश्रिया विहसितामरसालयेतां
तापापहां जननि तामरसालये ताम्।
पादद्वयीं स हि भजेद्रुचिरागमां ते
यस्यास्ति निर्मलधियो रुचिरागमान्ते॥ १७ ॥

वशितसर्वजगत्पतिरक्षया दृगशुभं तव लुम्पति रक्षया।
हृदयमुज्झतु देवि न मामकं त्वदिनमन्यमितोऽपि नमाम कम्॥ १८ ॥

त्यजति यच्छुभलाभवती न तान् जननि मत्प्रभृतीन् भवती नतान्।
मिलति मे न यथा मतिरंहसा मम तथा दयतामतिरंहसा॥ १९ ॥

पद्मेऽस्तुतुभ्यं प्रथमा नमस्या स्थिरं फलं हि प्रथमानमस्याः।
विधाय मान्यामहतामहं तां हराम्यरीणां महतामहन्ताम्॥ २० ॥

भवत्यजेयं तनुतेऽजसेव्या जनाय लोकं दययैव तं श्रीः।
भवत्यजे यं तनुतेजसे व्याध्यघोज्झितं मे कुहृदेऽपि दत्ते॥ २१ ॥

निधाय भवती दृशं नवसरोजपत्रायतां
श्रितं हरिपुरन्ध्रि मां हृतनमद्वित् त्रायताम्।
न मां किल विना त्वयापदि तमःकदम्बादयः
कठोरहृदयो हरिःखलजनेऽस्मदम्बादयः॥ २२॥

न स माधवस्तव गुणानसमायतनेत्र एव कमलायतने।
क्षमतेऽभिधातु मतिदक्षमतेः स्तवनाय कः पटुमतिस्तव ना॥ २३॥

भवती जगदम्ब कृतार्तभवोपरमा परमा परमाप रमा।
कुहृदोऽद्रितटीमवनाय कृपा महिता महितामहितामहिता॥ २४॥

रमार मारमारमाद्युपासितं यमर्णवात्।
धियो हरिं वृषाचलोत्तमेतमेतमेत मे॥ २५॥

त्रातुमप्रच्युता वारिजातेक्षणा
त्वं नतात् ध्वस्तदेवारिजाते क्षणात्।
पातकादिन्दिरे पाहि मां शोभित
श्रीरघध्वान्तलोपाहिमांशोऽभितः॥ २६॥

मन्दारामन्दारामं दारा मन्दाराद्व्याधिघ्ना दैत्यारेः शेषाद्रिं तं प्राप्ताः।
सारावासारावासारावासारावागालीढा शृङ्गाली यस्यार्तान् संभर्तुम्॥ २७॥

शमदमौ मदमौढ्यहरौ वहन् मधुरिपुं धुरि पुण्यकृतां स्थितः।
विनमतीनमतीव तवार्चको निजगदं जगदम्ब जहाति च॥ २८॥

जननि त्वया परिचरत्सुरकिन्नरकान्तया नयजुषा स्तुतया।
हृदि मे विना किमपि क्लृप्तनमन्नरकान्तया न यजुषा स्तुतया॥ २९॥

त्वमेव सेव्या सुदृशां तव स्थिरं रमे यतो यादवनायके बलम्।
उरो हि शौरेरुदधेस्त्वमग्रहीरमेयतोयादवनाय केवलम्॥ ३०॥

सारसं श्रितवती ससारसंमाननां हिमकरोपमाननाम्।
देवतां प्रणमतो मुदेव तां वेदनादमहितां न वेदना॥ ३१॥

सा मयि देयादीक्षां रमार्तरक्षार्थमाददे या दीक्षां।
यत्पदजलजनतानां सुगमं दिव्यधाम जलजनतानाम्॥ ३२॥

कमले राजीवानां कुले स्थिता त्वं गतिः परा जीवानाम्।
जगदाराध्या यन्ति श्रेयस्त्वां ये कृतादरा ध्यायन्ति॥ ३३॥

किमपि महोदारेषु प्रथमं मधुवैरिणो महो दारेषु।
जयति सपर्या यस्य स्थिरफलदात्री सुरद्रुपर्यायस्य॥ ३४॥

विधृतां हरिणाङ्केन त्वां प्रतिवददाननां हि हरिणाङ्केन।
प्रणमन् जननि बिडौजा जनो भुवि स्यात् स्वबन्धुजननिबिडौजाः॥ ३५॥

कलशोदधिकन्या यं पश्यति विद्यात् स तावदधिकन्यायम्।
जितकथकवितानेन त्रयीविदा लभ्यते च कवितानेन॥ ३६॥

श्रीः सेवानरकेषु त्वयार्थ्यतां हरिरिताढ्यवानरकेषु।
मां विनिपात्य न घोराः शुचो यथा नयति किन्तु पात्यनघोराः॥ ३७॥

सततविकाराकल्पं प्राप्तोऽहं देहमम्ब काराकल्पम्।
कुभवादाशु भवत्या स्वयमुद्धार्यो रमे सदा शुभवत्या॥ ३८॥

सारासाराज्ञानस्थानेन किमस्ततेजसा राज्ञा नः।
श्रीस्त्वयि मानसमेतद्न्यस्येम विमुक्तयेऽभिमानसमेतम्॥ ३९॥

व्यक्तिं विन्देमहि तामिन्द्रादिसुरैर्नवारविन्दे महिताम्।
मध्यमतारकवर्णाभिहिता या नखजितोरुतारकवर्णा॥ ४०॥

हृतसदरिद्रव्याधिश्रितमुच्छिन्नदुर्दरिद्रव्याधिः।
अतुलकृपा या देवप्रणुता सा रमात्र पायादेव॥ ४१॥

शोषितभवनदयागस्तन्येशः कचजितोत्प्रभवनदयागः।
सोऽनभिभवनदयागः सोढा प्रभवेत् त्वया भवनदयागः॥ ४२॥

त्वां हि सुधी राजयति स्तुतां स्तवैर्यः प्रमानिधी राजयतिः।
भवति स धी राजयति श्रीस्तं स भुवोऽत्र सोदधीरा जयति॥ ४३॥

भक्ततमानायतया स्वदृशा कमले सुरोत्तमानायत या।
विश्रुतमानायतया शमय भवं श्रेयसेऽसमानाय तया॥ ४४ ॥

श्रीः परभागवती यम्यभिष्टुता सा मुकुन्दभागवती यम्।
फणिवृषभागवतीयं पश्यति भजते पदं स भागवतीयम्॥ ४५ ॥

मिथ्यातनयाचार्यारहितेनान्तस्त्वयाब्धितनया चार्या।
त्वं चित्त न याचार्याप्रभृतीरितरा नमच्छ्रितनयाचार्याः॥ ४६ ॥

मां हरिरामायतया दृशा पुनात्वेनसां विरामाय तया।
प्रथितकरामायतया काकेऽप्यसुरे परां कृपामायतया॥ ४७ ॥

राशेर्वारामस्य श्रीस्त्वं दुहिता नवोत्सवारामस्य।
अवनिभवा रामस्य प्रिया धियं नः सदोषवारामस्य॥ ४८ ॥

हरिसुरदारुण्ये नःस्थितिमुषि वल्लिवदभूद्यदारुण्येन।
भृतवन्दारुण्येनत् त्वीडे दैवतमसङ्गि दारुण्येन॥ ४९ ॥

श्रीर्हितकरवाणी यान् पश्यति तेभ्यो नमांसि करवाणीयान्।
हृतशोकरवाणीयान् हातुमनर्थान्सुमप्रकरवाणीयान्॥ ५० ॥

महोदयासारभुजात्वयातया महोदया सारभुजा त्वया तया।
विलोपकारातिशयास्तदे विभाविलोपकारातिशयास्त देवि भा॥ ५१ ॥

सुरक्षया देवहिता दृशावमासुरक्षयादेव हि तादृशाव मा।
मुदा रमे धेहि गिरा विहानतामुदारमेधेऽहिगिराविहानता॥ ५२ ॥

केवलं तुच्छविमता हरिणा क्षितवामताः।
के वलन्तु च्छविमता हरिणाक्षि तवामताः॥ ५३ ॥

वैरस्य हानिदानेन मान्यासाध्येन साद्य तु।
वैरस्यहानिदानेन मान्या साध्येन सा द्यतु॥ ५४ ॥

वृषाचलेऽशङ्करतोद्यमानवृषाचले शङ्करतोद्यमा न।
वृषाचलेशं करतोद्यमानमम्ब त्यजेर्वष्टि दृशो गिरस्ते॥ ५५ ॥

राजीवायतनागबाहुमहतीं कुर्यान्मुदे नः कृपां
    राजीवायतनागबाहुरघहृत् कृष्णो न देवोऽपरः।
रा जीवाय तनाविहापि सुखदा शुद्धा तवैवाप्यते
    राजीवायत नायकं फणिगिरेर्यासौ दयास्रोतसाम्॥ ५६ ॥

कौमारमारचयतः सफलं तपोऽस्य
    सा मारमारकनुतस्य वृषाचलेन्दोः।
रामा रमा रहितकोपतया कृतास्मत्-
    क्षेमारमारविसुधांशु जयत्यवन्याम्॥ ५७ ॥

कलितमसारमनाशाध्यायामहितं न रामरामान्यम्।
कलितमसारमनाशा ध्यायाम हि तन्नरामतं नरामान्यम्॥ ५८ ॥

सारसेनमहितापहारिकासारसेनमहितापहारिका।
सारसेन महिताप हारिकानन्तगा जयति सानघं रमा॥ ५९ ॥

त्वं गतिं जननि यच्छ वैभवीं मा नयामि तरसामहो दयाम्।
मानयामितरसामहोदयां मानयामितरसामहोदयाम्॥ ६० ॥

मारमातरणिमानमस्यतां मा रमातरणिमानमस्यताम्।
मारमातरणिमानमस्यतां मारमातरणि मानमस्य ताम्॥ ६१ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे यमकस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ नक्षत्रमालास्तबकः ॥

आनन्दमैन्दिराः कुर्युरपाङ्गा यत्प्रसादतः।
अश्विनीहस्तिसंपन्ना सम्पदुज्जृम्भते नृणाम्॥ १ ॥

भगवति सुधाब्धिकन्ये भवतीं भूष्णुः प्रपद्येऽहम्।
परमाभरणीभूतां भुजान्तरे भोगिशैलेन्दोः॥ २ ॥

निजशिरसि निदधदुच्चैः सम्पन्मय्यास्तवाम्ब सोदर्यम्।
अपि सकलविभवदायी हा वस्त्रीभूतकृत्तिको भिक्षुः॥ ३ ॥

तामसह्यभवतापशान्तये स्तौमि तामरसवासिनीमहम्।
वर्णयन्ति यदपाङ्गमालिकां वासुदेवनिलयाधिरोहिणीम्॥ ४ ॥

तुहिनधामजयाभिमुखं मुखं मृगशिरोमणिदर्पमुषौ दृशौ।
विघटकं च वपुस्तडिदुन्नतेर्भुवनमातरतो न तवोपमा॥ ५ ॥

वरुणालयेन्द्रतनये वरुणार्द्रास्तव लोकमातुरवलोकविशेषाः।
परितन्यमानदुरितस्तबकं मामधुना पुनन्तु मधुनाशनकान्ते॥ ६ ॥

शापेन रोषणमुनेः शमितप्रभावो
    देवोत्तमो मधुजितो दयिते विषण्णः।
तन्वंस्तव स्तववचः स्तबकैः सपर्यां
    स्थाने विराजति पुनर्वसुरुद्रसेव्ये॥ ७ ॥

निगमकथितमायुर्निस्तुलारोग्यभाग्यं
    निरवधिकविभूतिं नित्यहृद्यां च विद्याम्।
भगवति गुणपूर्तिं भासमानां च कीर्तिं
    बलिरिपुपदभक्तिं भेजुषां पुष्यसि त्वम्॥ ८ ॥

शेषाचलाधीशाङ्कश्लेषाचलामोदोन्नतिः
    सैषा भवोन्मेषाब्धिसंशोषावहा विश्वप्रसूः।
तोषाय नः कल्पेत दुर्दोषापहं यस्याः पदं
    भाषाशचीमुख्यद्युसद्योषाशिरोभूषायते॥ ९ ॥

इहोपास्ते यस्ते चरणकमलद्वन्द्वममलं
    स पूज्यः स्वाराज्यं जननि कलयिष्यन्नविकलम्।
मघोनः साम्राज्यं मदनमथनस्यापि विभवं
    तृणप्रायं प्रायो गणयति पदं द्रौहिणमपि॥ १० ॥

आर्यसेवितमक्षयं फलमिष्टमार्यमतारकं
    यत् क्षणेन निजेक्षणेन मुदा ददाति सनातनम्।
तत् तडित्समधाम मङ्गलनाम तामरसालयं
    पालयत्विमममानमत्सुरयौवतं परदैवतम्॥ ११ ॥

एकेनाञ्जलिनैव कञ्जनिलये सर्वार्थमुर्वीतले
    सन्दायाथ मुकुन्दमन्दिरगतिं संतन्वतीं त्वां विना।
मा रंस्तातिखले चले नृपकुले वागुत्तरा फल्गुनी-
    त्याशासेऽहमहर्निशं तदितरद्याचामि नो जातु चित्॥ १२ ॥

क्षिपतु क्षिप्रमनल्पमप्रतिहतस्तापत्रयं मामकं
    भवदावाग्नि भयापहस्तव कृपावीक्षासुधानिर्झरः।
व्यथयन् साधुकदम्बमम्ब विहितप्रौढागमव्याहतिः
    शशिनः सोदरि हानिदाघविभवः शान्तिं यतो विन्दति॥ १३ ॥

लोकेपाकारिमेके विरचितयजनश्रेणयः प्रीणयन्ते
    केचित् त्रासापनुत्त्यै विदधति नृहरेर्योगिवर्याः सपर्याम्।
अन्ये पाथोधिकन्ये हरपरिचरणं कुर्वते सर्वदेह
    त्वामेवामेयरूपां मनसि वयममी सर्वदा भावयामः॥ १४ ॥

मयि सर्वापकृतिक्षमेऽपि कलय स्वातीव शीतां दयां
    हरिकान्ते भुवनोपकारनिरतेष्वन्येषु धन्येष्विव।

पनसाम्रादिमहीरुहेषु ददती भूरीणि वारीणि सा
विषवृक्षेऽपि मुहुः प्रवर्षति न किं विश्वाम्ब कादम्बिनी॥ १५॥

पूर्णं वर्णयितुं तवाङ्ग निगमा न प्राभवन् प्राभवं
यस्याः स्वर्गणिका मुदं विदधते दास्येन लास्येन च।
वाणी सापि विशाखदन्तिमुखयोर्मातापि जातादरे
धन्ये चामरवीजनं रचयतो धत्ते कलार्चीं शची॥ १६॥

बहुतरमनूराधारयता मुखैरखिलश्रुतीः
नळिनजनुषा निर्मातुमहो यदम्ब न शक्यते।
कथमिह तव स्तोत्रे कवयः शक्ता स्वयमिन्दिरे
जगति शिशवः शक्यार्थकृतोऽथ वा जननीमुदे॥ १७॥

त्रस्यत्तातामिहितवचनत्राणधर्माय सीते
ज्येष्ठैकार्हं रघुपरिबृढे राज्यमुत्सृज्य याते।
विश्वं त्रातुं त्वमनुचलिता वीरमेनं हि नो चेत्
कस्माद्भस्मीभवतु जगतां कण्टकः पङ्क्तिकण्ठः॥ १८॥

द्विषच्चमूलयेच्छया तवाङ्घ्रिपद्ममिन्दिरे
स्फुरत्सरोजमन्दिरे सुराः पुरा ववन्दिरे।
तदेव संपदे वयं निरापदे तमोभिदे
भजामहे भुजायुगीयुजा नतेन मौलिना॥ १९॥

कलितनियमपूर्वाषाढकाषायचेला
यतसकलहृषीका यद्यतीन्द्रा विशन्ति।
तदपि भजति धाम न्यस्य भारं त्वदङ्घ्रौ
मम जननि नृपाशो मादृशो बालिशोऽपि॥ २०॥

सारापदानशतमोदितविश्वदेव-
तारापतिस्थमपि भानुसुतेन राज्यम्।
त्वत्प्राप्तिकार्यसहकारिगिरैव लब्धं
कार्योद्यमो हि महतां कमले शिवाय॥ २१॥

दुरितं विषह्य निखिलं दयानिधे परिपात्वकिञ्चनजनं भवानिति।
जगदुद्भवादिनिरतस्य शार्ङ्गिणः श्रवणेऽभिधेहि रहसि स्वयं रमे॥ २२॥

अशक्तोऽस्मि दुःसाधनिष्ठासहस्रेष्वहं कर्मबोधाद्युपायान्तरेषु।
अतस्तावकीने सुरद्रोरनूने पदे लोकमातः प्रपद्येऽतिभीतः॥ २३॥

त्वत्परिग्रहजुषं द्विषन् रमे क्षीयते बहुसहायवानपि।
तन्निदर्शनमपास्तवारिजश्चन्द्रमाः शतभिषङ्निषेवितः॥ २४॥

भगवति यस्य भवद्गुणकीर्तनकम्प्रौष्ठपदमास्यम्।
भवति हि जगति गतिस्तच्चरणाम्बुजरेणुरस्माकम्॥ २५॥

त्वत्पदमरविन्दगृहे वन्दन्ते जन्तवो भुवि ये।
भुवनोत्तरभाद्रपदक्षुण्णममीषां गृहद्वारम्॥ २६॥

शिशिरेऽवतीर्य सिन्धौ साकं शीतांशुना पद्मे।
करुणार्द्रे कान्तहृदि स्थास्नुर्मुष्णासि तापं मे॥ २७॥

संग्रथ्य चित्रैः पदरत्नखण्डैः समर्पिता दास्यजुषा मयैषा।
नक्षत्रमाला नदराजकन्ये हृद्या त्वदीये हृदये चकास्तु॥ २८॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे नक्षत्रमालास्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ विचित्रस्तबकः ॥

पवित्रं पद्मनाभस्य कलत्रं तत् पुनातु नः।
विचित्रं त्रिषु लोकेषु चरित्रं यस्य गीयते॥ १ ॥

अप्राकृतेऽपि भगवानवताररूपे
प्रायः प्रजानुगुणमेव करोति जन्म।
मातस्त्वया हि मथिते प्रथमे हि भूते
चित्रं पुरा जनिरकारि तथा द्वितीये॥ २ ॥

ख्यातो भुवि ज्वलनशीतलिमानुमानं
बाधानुविद्धमिति तार्किकसम्प्रदायः।
बालानले कमलवासिनि वायुसूनोः
चित्रं चकर्थ कृपया शिशिरं त्वमेव॥ ३ ॥

निमग्नमग्नौ किल वस्तु भूयोऽप्युन्मज्जतीति क्व नु देवि दृष्टम्।
वपुर्विचित्रं तव वह्निमग्नमुन्मज्जनं मज्जननि प्रपेदे॥ ४ ॥

स्वबाधकान् साधुजनोऽपि शक्तौ बाधेत पाथोधिसुते जगत्याम्।
बाधाविधात्रीर्भवती ररक्ष रक्षःस्त्रियः प्रत्युत वायुपुत्रात्॥ ५ ॥

शोकादपेतः स तवावलोकात् पाकारिपाकः किल काक एकः।
लोकाननेकान् लभते स्म चित्रं नाकाधिपार्थ्यानपि वृद्धगृध्रः॥ ६ ॥

प्रायः स्त्रियः पत्युरतिप्रियाश्चेत्पद्मे सदा पार्श्वमुपाश्रयन्ते।
निरन्तरन्त्वन्तु विधीयसेऽहो भुजान्तरे भोगिनगेश्वरेण॥ ७ ॥

कान्तः प्रियां वहति कामवशाद् दृशीति वाङ्मात्रमेव भुवि शुश्रुम वार्धिकन्ये।
आश्चर्यमब्जनयनो हरिरब्जवासा त्वं यत्ततो दृशि बिभर्ति तव प्रियस्त्वाम्॥ ८ ॥

सर्वे किञ्चित्कुर्वतः स्वानुकूलान् संरक्षन्तः प्रेक्षिताः सिन्धुकन्ये।
अज्ञल्यज्ञानर्जितागः प्रपञ्चानस्मादृक्षानप्यहो रक्षसि त्वम्॥ ९ ॥

दृष्टा वेणुं जडमपि जना देवि वाचालयन्तः
कृष्णोऽप्येनं मुखरयति चेत्किं पुनस्तत्र चित्रम्।
श्लोकान् मूकानपि च भवती वादयत्यप्रयत्नात्
चित्रं शौरेः सखि वयममी तत्र दृष्टान्तभूताः॥ १० ॥

मादृक्षरक्षणकृते मकराङ्कमातर्वाहान्तरे करुणया भवती निविष्टा।
अर्चात्मना ध्रुवमवस्थितमञ्जनाद्रौ विश्वम्भरं विविधकार्यकरं करोषि॥ ११ ॥

विश्वप्रसूरपि त्वं विचित्रमुरगेन्द्रशैलपतिकान्ते।
मन्मात्रासाधारणमातेव विशिष्य पुष्यसि रमे माम्॥ १२ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे विचित्रस्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ नामवैभवस्तबकः ॥

धाम्ना दृश्येय राजीवधाम्ना तेन दयालुना।
आम्नानं जातु चिद्यस्य नाम्नां ज्ञानैर्युनक्ति नः॥ १ ॥

अर्णवेन्द्रतनयेऽतिदुःसहैर्दुर्नरेशगुणवर्णनातपैः।
आर्तया रसनयाद्य शीतलं कीर्तयामि तव नाम केवलम्॥ २ ॥

राजीवगेहे तव मर्त्यराजीराजीवयन्ति व्यसनाग्निमग्नाः।
नामानि यः कीर्तयते स धन्यो वैमानिकानामपि माननीयः॥ ३ ॥

पञ्चेषुचापलपलायनसिद्धमन्त्रं घण्टाविशेषनिनदं कुहनापिशाच्याः।
कोपानलप्रशमसान्त्ववचो मुरारेः के नाम नाम न जपन्ति तवाब्धिकन्ये॥ ४ ॥

आम्नायदुग्धजलधेरमृतं मदम्ब नित्यद्विषां प्रहरणे द्रुहिणास्त्रमन्त्रः।
नारायणस्य किल नित्यजपस्त्वदीयं नाम प्रगल्भतममभ्युदयं तनोतु॥ ५ ॥

नामरक्षणपरस्तवोचितं नामरक्षणपरःक्षितौ रमे।
यस्तनोति तव नामयोजनं सोऽयमद्भुतमनामयो जनः॥ ६ ॥

साम्नां जन्मान्तरमखिलऋग्वर्गसर्गान्तरं वा
पर्यायो वा सकलयजुषां प्रक्रियाथर्वणानाम्।
वेदान्तानां किमु विनिमयो विश्रुतं विश्वमातः
दिव्यं भव्यं दिशति जपतां देवि नाम त्वदीयम्॥ ७ ॥

त्रय्यन्तैकप्रणयिमतयस्तापसाः पापसार्थ
प्रत्यादेशप्रमुदितमहाचेतसः स्फीतसत्त्वाः।
नाम श्रीमत्तव किल लसत्कीर्तयः कीर्तयन्तो
मातर्मुक्तौ विहितकुतुका मोदयन्ते प्रियं ते॥ ८ ॥

भास्वद्वर्णं वृषगिरिपतेर्भावुकं तन्वता ते
    धाम्ना धाम स्फुरति जलधेः पुत्रि नाम्ना च नाम।
रम्यं हर्म्यस्थलमपि महीरक्षिणः शैलतुङ्गं
    दीपारोपं रजनिषु विना देवि देदीप्यते किम्॥ ९॥

अप्यस्माकं वचनमचमत्कारि कंसारिकान्ते
    प्राज्ञास्वाद्यं प्रभवति भवन्नामधेयानुषङ्गात्।
कर्पूरादिस्थिरपरिमलद्रव्यसाचिव्यभूम्ना
    निर्गन्धे स्यादपि सुरभिता निम्बकाष्ठस्य चूर्णे॥ १०॥

अम्बा लक्ष्मीरमृतसहभूरब्धिराजन्यकन्या
    पद्मा विश्वम्भरसहचरी पद्मसद्मा रमेति।
यो नामैवं प्रपिबति भवन्नामनामामृतौघं
    तस्यैवाहुर्जननि सुलभां संसृतिश्रान्तिशान्तिम्॥ ११॥

न बहून् बहु मन्महे मनून् न च वाचो जरतीरधीमहे।
प्रयताः प्रयतामहे वयं तव नाम्नां हरिपत्नि कीर्तने॥ १२॥

अनिरास्यमधोक्षजप्रिये भवरोगं बहुलङ्घनैरपि।
तरितुं प्रभवन्ति लीलया तव नामौषधसेविनो नराः॥ १३॥

न हि नन्तुमनन्तमीश्महे न च निर्माणकथापि कर्मणाम्।
कमले कुलहीनवर्तिनः कलयामस्तव नामकीर्तनम्॥ १४॥

विविधानि तवाधुना तु नाम व्यसनान्यब्धिसुते धुनातु नाम।
अपि यज्जपतः कलावहानि स्युरमून्युज्ज्वलधीकलावहानि॥ १५॥

राष्ट्रप्रसङ्गकुजनस्तुतिराजकार्य दुस्तर्कवादपरदूषणदोषशान्त्यै।
नारायणप्रियतमे ननु पावनानि नामानि कीर्तयतु ते रसना मदीया॥ १६॥

प्रादेशसंमितनिजोदरपूरणार्थैरत्यर्थमेभिरनृतैरभिदह्यमाना।
निर्वातु नीरधिसुते रसना त्वदीयैराख्याशतैरभिमतैरमृतैरिवासौ॥ १७॥

अगतिकदेहिदेहिवचनश्रुतिदुःखदशा
कुपितमितम्पचस्तवन दुष्कृत निष्कृतयः।
भवदभिधासुधा भवदवानलतापमुषो
जननि पुनः पुनः परिपुनन्ति जगन्ति रमे॥ १८ ॥

श्रुतिफणितिस्थितिस्मृतिपुराणततिश्रवणे
भगवति मादृशां जगति न प्रतिभाति गतिः।
तदपि तव त्वदीयदयितस्य च नामजपो
जयति कलौ युगे जडधियामपि कामदुघा॥ १९ ॥

मनसिजतातपादमनसः परितुष्टिकरं
जननि समानमेव ननु साम च नाम च ते।
अतिशयमादिमादपरमेव तथाप्ययते
निधनमुपद्रवं च न कदापि यतः सहते॥ २० ॥

पापाटोपनिदाघवर्जनकृते पर्जन्यगर्जायते
व्याधिव्यालकुले पतत्पतिगरुद्वातूलनादायते।
दारिद्र्यद्विरदेन्द्रवारणविधौ सिंहाट्टहासायते
पद्मे तावकनाम संसृतिनिशि प्रत्यूषकालायते॥ २१ ॥

राजीवायतनेति दैत्यजिदुरोरक्षेति लक्ष्मीरिति
क्षीराब्धेर्दुहितेति कैटभरिपोर्दारा इति श्रीरिति।
श्रेयः साधनदेवतेति जगतां मातेति सीतेति च
प्रातर्मातरुपास्महे कृतशुभस्थेमानि नामानि ते॥ २२ ॥

अञ्चत्पञ्चषवर्णमर्णवसुते त्वन्नामकर्णामृतं
मत्पापानि महत्तराण्यपि मुहुर्मुष्णाति कृष्णाङ्गने।
अक्षीणि प्रतिरुन्धदन्धतमसं गेहेषु भूयिष्ठम-
प्यङ्गुष्ठप्रमितैव दीपकलिका हा हन्त नो हन्ति किम्॥ २३ ॥

अवितुमुदधिकन्यकेऽचिकित्स्याद्मरणजरादिमयान्महामयान्माम्।
परमविषममान्तरं कषायं पचति शुचिर्भवदीयनामवर्गः॥ २४ ॥

कृतशुभतति धारितं कृतार्थैर्भगवति भोग्यमतीव पावनं च।
अभिदधति सुवर्णमात्मवन्तः प्रशमितदुर्गति नाम तावकीनम्॥ २५ ॥

हरिसखि तव धूतक्लेशभूमानि नामा-
    न्यहरहरहमुद्यद्भक्तिराकर्ण्य धन्यः।
जहि दलय बधान च्छिन्धि भिन्धीति घोरं
    यमभटरटितं तद्भूरि दूरीक्रियासम्॥ २६ ॥

स्वपदन्यसनेन चारुवर्णा सुरवागोष्ठविशुद्धिहेतुभूता।
कमले मम काङ्क्षितानि दुग्धे स्तवनार्हा तव नामकामधेनुः॥ २७ ॥

तव दिव्यनाम्नि मधुरे निराकृतव्यसने स्थितेऽपि रसनेन्द्रियं मम।
रमते रमे कथमहो रसान्तरेष्वथ वा तदस्य घटते जलात्मनः॥ २८ ॥

त्वन्नामदिव्यकुसुमानि दृढैर्गुणैस्ते संग्रथ्य सौरभविशेषपरिष्कृतानि।
आमुञ्चतादिह मदीयसरस्वतीयं मातर्महापुरुषमानसरञ्जनाय॥ २९ ॥

मन्वन्तराण्यम्ब फलं तनीयस्तन्वन्ति मन्वन्तरमात्रवर्ति।
आमुष्मिकं शाश्वतमैहिकं वा त्वन्नाम किं नाम फलं न दत्ते॥ ३० ॥

वर्णत्रयात्मा प्रणवः स्वनिष्ठां वर्णत्रयीमेव पुनाति युक्तम्।
एकद्विवर्णापि रमे तवाख्या चित्रं पुनीते चतुरोऽपि वर्णान्॥ ३१ ॥

व्याजादुपात्तमपि वारिधिराजकन्ये त्वन्नाम कामपि ददाति मुदां समृद्धिम्।
आपीतमुल्बणतपातपतापशान्त्यै दूरीकरोति दुरितान्यपि वारि गाङ्गम्॥ ३२ ॥

यो वक्ति देवि पदमेकमपि त्वदीयं
    सर्वाणि तस्य हृदि भान्ति सदा पदानि।
नित्योन्नतो नृपतिरेव वशीकृतश्चेत्
    किङ्कुर्वते पुरजना इति कः प्रयत्नः॥ ३३ ॥

क्षमानिधे यम्यधिपाभिधेयं वाचो विधेयं तव नामधेयम्।
पद्मालये यस्य गुणोदधेऽयं पचेलिमं विन्दति भागधेयम्॥ ३४ ॥

स्वनाथनाम्नः स्वयमुत्तरं सत् तवाभिधानं गुणमादधाति।
पद्मेक्षणप्रेयसि निर्विगानं प्रमाणमत्र प्रणवं प्रतीमः॥ ३५ ॥

पद्मे नाम्नां पामरास्तावकानां प्रौढिं विद्युर्नैव नामान्तरेभ्यः।
चक्रीवन्तश्चारुकर्पूरचूर्णे भस्मभ्यः किं विस्मयं प्राप्नुवन्ति॥ ३६ ॥

जहदिह जननि त्वन्नामधेयं विधेयं
　　जडमतिरतिरिक्तं शर्मणे कर्म कुर्यात्।
निधिमनवधिमुच्चैर्निष्कुटस्थं विहाय
　　प्रतिभवनमशङ्कः पर्यटेद्विक्षितुं कः॥ ३७ ॥

दयोदधे यं तवनामधेयाभिधा सुधेयं यदि तां धयेयम्।
न वाजपेयं कमलेऽजपेयं न वा जपेयं महतोऽपि मन्त्रान्॥ ३८ ॥

शरण वरण मन्त्रे शार्ङ्गिणः प्राणकान्ते
　　परमपुरुषनाम्नः प्रागुपादीयमानम्।
विशदमहिम नाम क्षिप्रमेकाक्षरं ते
　　वितरति जपतामप्येकमेवाक्षरं तत्॥ ३९ ॥

कण्ठे कुण्ठितनिस्वने कफचयैरक्षेषु विक्षेपिषु
　　सुप्ते चेतसि यातनाभिरसुषु क्षिप्रं प्रतिष्ठास्नुषु।
सायासापि समुद्रपुत्रि समयाभिज्ञा रसज्ञा मम
　　त्वन्नामोपहितं हितं जपतु तद्देवस्य नाम स्वयम्॥ ४० ॥

अभ्यासैः पवमानमन्त्रविततेरब्लिङ्गभङ्ग्यन्तरैः
　　आदेशैरघमर्षणस्य यमकैरष्टाक्षरस्येन्दिरे।
गायत्र्याः पुनरुक्तिभिः परिपणैरोङ्कारपुंसूक्तयोः
　　शुद्धिं व्याहृतिसोदरैर्न भजते को नाम ते नामभिः॥ ४१ ॥

प्रायश्चित्तविशुद्ध्यै प्रायश्चितं समस्तपापानाम्।
गायतु तव नामैषा कमले कलितान्यनिरसना रसना॥ ४२ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे नामवैभवस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ सद्मवैभवस्तबकः ॥

अरविन्दवनं वन्दे तदहं यदहर्निशम्।
प्रीतिपूर्वकमध्यास्ते पीताम्बरकुटुम्बिनी॥ १ ॥

सारसात्मनि तवाम्ब मन्दिरे द्वारपालकजना इवेन्दिरे।
चारुकेसरसुवर्णयष्टिकाधारिणः प्रतिवसन्ति षट्पदाः॥ २ ॥

तावकं पदमभिख्यया रमे वारिजं प्रणिगदन्ति सूरयः।
प्रौढशोभनखरांशुवैभवप्राप्तमञ्जिम सदालिसेवितम्॥ ३ ॥

प्रबिभ्रति भवत्पदप्रणयतद्विपर्यासयोः
जना विभवदुर्गती जननि तत्र चोदाहृतिः।
सहस्रवसुरेधते सरसिजानुकूले रविः
स भिक्षुकशिरोमणिः श्रयति तत्प्रतीपः क्षयम्॥ ४ ॥

कपटकिटिदशायां कैटभारिः क्षमाभाक्
प्रभुरकृत यतोऽसौ पङ्कजाते निवासम्।
तदिह भजसि भर्तुर्धर्ममेवानुसर्तुं
परमपुरुषकान्ते पङ्कजातस्थितिं किम्॥ ५ ॥

स्थानं समस्तवसुवृद्धिपुषस्तवापि
पद्मं रमे नवसुमत्वमुपैति चित्रम्।
अप्यन्यदद्भुतममुष्य तु योऽनुकूलः
शश्वद्बिभर्ति वसुमत्त्वमसौ पतङ्गः॥ ६ ॥

सन्मानसोल्लसनदः सदसद्विवेके
शक्तः सरोजनिलये सदनं त्वदीयम्।
शब्दैः शुभैः श्रुतिपथं सुखयन् गभीरैः
संसेवते जननि हंसगणोऽवदातः॥ ७ ॥

कमले कमलेषु सन्निधत्से सकलेषु स्ववशेषु विष्टपेषु।
सहजं जननीजनस्य लोके जलजातेषु विशेषवत्सलत्वम्॥ ८ ॥

कल्हारोत्पलकैरवादिषु तथा कल्याणि माल्यादिषु
प्रायः सत्सु सुमेषु वस्तुषु परं पद्मानि सद्मानि ते।
भाग्यं कुत्रचिदेव नृत्यतितरां भूयःसु तुल्येष्वपि
त्वत्कान्ताय सुगन्धिवस्तुषु तुलस्येकैव सा रोचते॥ ९ ॥

त्वद्गेहं कमलं यतस्त्वदविनाभूतस्य विष्णोः पदं
सूर्यालोकविकासमञ्चति ततः पद्मे मधुस्वादु तत्।
अन्नादोऽहमितीव गीतिनिनदैः श्रुत्यन्तसञ्चारिभिः
कृष्णाकारजुषोऽत्र केचिदनिशं नन्दन्ति लब्ध्वा रसम्॥ १० ॥

सूर्यालोकदशासु हर्षमयते दोषाकरालोकने
सङ्कोचं भजति श्रितालिषु रमे दत्ते परं जीवनम्।
स्थानं पङ्कमधः करोति वहते नालीकशब्दं च ते
कां वा तावकसन्निधानमहिमा कुर्यान्नचर्यां शुभाम्॥ ११ ॥

धत्ते सदैव शिरसा तव पादरेणून्
पद्मे बिभर्ति तव नाम च पद्ममेतत्।
वर्वर्ति धारकतया तव हस्तमेव
तद्युक्तमृच्छति तवोज्ज्वलदास्यलक्ष्मीम्॥ १२ ॥

प्रातः कृताप्लवविधिः पयसां निधाने
ब्रध्नोऽर्चकः शुचिकरो भृततप्तचक्रः।
उद्घाटयत्युदितविष्णुपदैकसक्तिः
विश्वाम्ब पद्ममयसद्मदलान्तरं ते॥ १३ ॥

ब्रह्मा यस्मादजनि वहते चारु पीतांशुकं यत्
सान्द्रामोदं सततममृतस्थानमेवाश्रितं च।
अर्हत्यब्जं तव पदमिदं श्रीनिवासाभिधानं
मातर्दोषो न भवति मधुस्निग्धता धर्मभूम्नि॥ १४ ॥

अहो मुकुन्दसुन्दरि त्वदीयमन्दिराहितः
    स्वयं क्षयं व्रजन्नयं स्वरक्षिणं क्षिणोत्यपि।
सरोरुहद्रुहः शिवः शिरोऽधिरोहदुष्कृताद्
    विदिक्षु दिक्षु भिक्षुकः स्फुटं नटन्नटाट्यते॥ १५॥

त्वद्धाम्नः सरसीरुहस्य च मिथस्त्वत्कान्तधामात्मनो
    मार्तण्डस्य च पुण्डरीकनिलये मैत्री निसर्गोदिता।
कल्याणी युवयोरियं विवृणुते कैमुत्यनीत्या मिथः
    प्रीतिं कामपि भूयसीमविदिता क्षेपामनौपाधिकीम्॥ १६॥

कति न कुसुमंमन्यान्यन्यानि देवि वने वने
    न हि समुदितेष्वप्येतेषु क्षमा कमलोपमा।
भगवति भवत्सान्निध्येन प्रभोः कमलानि यत्
    करचरणदृक्कल्पानीति स्थिरं दधते यशः॥ १७॥

हरेः करस्पर्शनतः प्रहृष्टा पयस्युदीता रुचिरालिकान्ता।
वाराशिकन्ये वसतिस्त्वदीया बिभर्ति युक्तं कमलाभिधानम्॥ १८॥

भृङ्गीसङ्गीत्युदयसुभगं मञ्जुकिञ्जल्कपुञ्ज
    स्फारस्तम्भं किमपि विकसत्पत्रसच्चित्रभित्तिः।
पर्याश्लिष्टं विमलसरसा कर्णिकास्वर्णपीठं
    पद्मं विद्मः परमनुगुणं सद्म पद्मे भवत्याः॥ १९॥

दुग्धाम्बुराशिदुहितुस्तव सन्निधानात्
    स्वर्णस्थितिर्भवति हन्त कुशेशयस्य।
तत्सम्भवोऽप्यभवदम्ब हिरण्यगर्भो
    धन्याः खलु त्वदनुबन्ध्यनुबन्धिनोऽपि॥ २०॥

नवसारसवासमाचरन्त्यास्तव साधर्म्यमिवाम्ब लब्धुकामः।
परमः पुरुषः सदा विधत्ते पुरमध्यस्थितपुण्डरीकवासम्॥ २१॥

अस्ति ते हरिपुरन्ध्रि नीरजस्थानमित्युदितमास्पदद्वयम्।
एकमाहुरिह तु त्रिपात्पदं देवि षड्पदपदं परं पुनः॥ २२॥

सुरादिजीवैरमृतैकनिष्ठैश्चिराय यैरम्ब विभाव्यसेऽन्तः।
आलोकमग्र्यं हरिरेषु तन्वन्नामोदमन्यादृशमादधाति॥ २३ ॥

आदौ दधानं कमलाभिधानमम्भश्च पद्मं च समं तवास्ताम्।
आद्यस्य पुंसः पदमाहुराद्यं वासं द्वितीयं जननि त्वदीयम्॥ २४ ॥

क्षमास्वर्णस्फूर्तिं सततमधिगम्यापि कमले
गुणादाढ्याच्छन्दं कमपि भजते नालमिति यतः।
तदेवालङ्कारं नयति नलिनं स्पर्शनवशात्
तनोति ह्यौदार्यं तव जननि सान्निध्यमहिमा॥ २५ ॥

भगवति परब्रह्माद्वैतप्रसङ्गजुषस्तव
प्रथयति लसद्धर्मालीकत्वमत्र हि दर्शनम्।
त्वमुचितमधिष्ठानं नालीकमाश्रयसे ततः
तव किल सदालोकः सर्वोऽपि कल्पनगो रमे॥ २६ ॥

यत्रोत्तमस्फुरणयन्त्रितचित्तवृत्तौ नित्योल्लसद्रजसि राजति सारसत्वम्।
स्थानं प्रधानमिदमब्धिसुते यतस्ते स्थाने तदत्र रमते महदादितत्त्वम्॥ २७ ॥

सिंहासनस्थितिजुषस्तव वासयोग्यं नित्यं भवेयमिति निश्चयमेत्य नूनम्।
केसर्यभूत् सरसिजं नरसिंहकान्ते तद्द्वेषमेष तनुते तत एव पद्मः॥ २८ ॥

अब्जं विधौ द्विषति देव्यमृतैकवृत्ति कामेन हन्त यदनीयत मार्गणत्वम्।
तस्य स्वतोऽम्बरमणिस्फुटवस्ववाप्तिः उल्लासहेतुरभवत्तव सन्निधानात्॥ २९ ॥

उत्फुल्लवारिरुहतल्लजकेलिगेहे सर्वेश्वरस्य दयितां शयितां ननु त्वाम्।
वैतालिका इव गृहीतसुजातगीताः प्रातः शनैर्मधुकराः प्रतिबोधयन्ति॥ ३० ॥

सहंसकासारबहूर्मिकोज्ज्वला पयोजराजिः प्रतिपन्नकर्णिका।
सहस्रवस्वाप्तित एधते रमे श्रियः श्रयन्ते ह्यखिलास्त्वदाश्रयम्॥ ३१ ॥

स ते निवासः शयनीकृतो वा नाथेन नित्यं नयनीकृतो वा।
फणैः सहस्रेण वृतो दलैर्वा शेते बिले वा कमले कुशे वा॥ ३२ ॥

श्रीसूक्तं ते जननि नलिनं स्थानमाख्याति मुख्यं
　　दृष्टान्तं त्वत्प्रियतमदृशोरन्तरादित्यविद्या।
जन्मस्थानं तव तनुभुवो धातुराथर्वणादि
　　त्वत्सान्निध्यात् क्वच न भवति श्रीरनिम्ना महिम्नाम्॥ ३३ ॥

शैवालकान्तरगतं तव सद्म विद्मः सारङ्गलाञ्छितवपुर्मिलितामृतौघम्।
पूष्णा च दत्तरुचि पुंसि नपुंसके च ख्यातस्य मातरिदमब्जपदस्य वाच्यम्॥ ३४ ॥

कान्तः पदत्रयमितस्थलयाचकस्ते
　　त्वं त्वम्ब षड्पदमिते निलये निविष्टा।
स्थानान्यथापि विपुलानि समाश्रितानां
　　चित्रं युवां कलयथश्चिरमुच्छ्रितानि॥ ३५ ॥

त्वत्पादपङ्कजरजः कणधन्यधन्येष्वम्भोरुहेषु वसतामलिपोतकानाम्।
वर्गेषु हन्त जननं वलशासनाद्या वाञ्छन्ति किं पुनरमी वयमब्धिकन्ये॥ ३६ ॥

सरोगमुपसेवितेऽप्यहह पूर्णचन्द्रोदये
　　ज्वरोपहतमम्बुजं तव परिग्रहादिन्दिरे।
विकासयति विज्वरं विरचयन्नसौ भास्करो
　　रवेररुजमाप्नुयादिति न पूर्वभाषा मृषा॥ ३७ ॥

कल्याणधर्मा कमलासनाया मूर्तिं हि यस्ते मतिमानुपास्ते।
कन्ये सुधाब्धेः कमलासनत्वं तस्योचितं तत्क्रतुनीतिभूम्ना॥ ३८ ॥

विच्छिन्नमब्दशतकव्यवधानतो यत्
　　सन्दर्शनं सहभुवः शशिनः कदाचित्।
तत्पद्मवासिनि तदीक्षणवर्जनाय
　　तस्योदयेषु निजसद्म किमावृणोषि॥ ३९ ॥

वारिजवनस्य भाग्यं वर्णयितुं नैव वयममी शक्ताः।
कमले तव स्थितौ यद्विकल्पितं वक्षसा समं विष्णोः॥ ४० ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे सद्मवैभवस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ अभीतिस्तवकः ॥

अभयं भयमित्येतदुभयं सर्वदेहिनाम्।
यत्सेवातदभावाभ्यां तामहं श्रियमाश्रये॥ १ ॥

भजामि तां त्वां भवरोगभीतिं पयोधिकन्ये परिहर्तुकामः।
वह्नेर्भयं वायुभुवो ययैव न्यवारि तस्माच्च निशाचरीणाम्॥ २ ॥

प्रह्लादस्य भयं विनेतुमचिरादेकस्य शोकस्पृशो
लोकस्यैव भयङ्करं तव पतिर्जग्राह सैंहं वपुः।
त्रैलोक्याम्ब तदीयकोपदहनज्वालास्तु वेलातिगाः
चाटूक्तैरमृतैर्निवार्य भवती चक्रे जगन्निर्भयम्॥ ३ ॥

अशरणजनक्लेशालोकक्षणोपनतोद्धतेः
स तव हृदयम्लानेर्भीतो जगत्पतिरिन्दिरे।
अहह विहिते क्षाम्यन्नागः सहस्रमजस्रम-
प्यभयमुभयोरारात्तेभ्यः प्रयच्छति लोकयोः॥ ४ ॥

मुक्तस्त्वया मुह्यति साध्वसं गतः सर्वाम्ब युक्तं खलु साध्वसङ्गतः।
यस्त्वामुपासीत भयातिचञ्चलां चित्रं स धन्यो न भयातिचञ्चलः॥ ५ ॥

वन्देत मन्देतरनित्यबोधनन्दे मुकुन्देष्टपुरन्ध्रि यस्त्वाम्।
अत्रासमत्रासनमेति सैंहं चित्राममुत्रापि स याति ऋद्धिम्॥ ६ ॥

कारागारादपि किल भृशं तापदे पापदेहे
हन्ताहन्तामतिमतिविपन्मिश्रितामाश्रितानाम्।
पारावाराधिपतितनये मादृशामीदृशानां
हित्वा हि त्वा त्रिजगति गतिर्नेतरा कातराणाम्॥ ७ ॥

भावी यस्मिन् भगवति भवद्दृष्टिलेशः कृतार्थे
त्रासोऽन्यासोपहतविपदस्तस्य न स्यात् कुतोऽपि।
अस्मिन्नर्थे जननि सुरसासिंहिकादेरभीतो
लङ्कायामप्यविहतगती रामदासः प्रमाणम्॥ ८॥

जनिमृतिजराभीष्माद्ग्रीष्मातपोग्रतराद्भवात्
जननि न वयं वित्रस्यामस्त्वदङ्कमुपाश्रिताः।
सति बलवदालम्बे स्याद्दुर्बलोऽप्यकुतोभयः
त्रसति मृगयोः किं वा पद्मे मृगो विधुमाश्रितः॥ ९॥

अनाघ्राताः श्रौताः स्मृतिभिरुपदिष्टाश्च कमले
समीचामाचारैरपि च विदिता धर्मनिचयाः।
कथङ्कारं घोरं निरयमतियायामिति भयं
जहामि स्मृत्वा ते जगदवनवात्सल्यजलधेः॥ १०॥

विवित्सामात्सर्यस्फुरणदुरहङ्कारकुहना
पिशाचीभ्यो बिभ्यज्जगदभयदानैकनिरताम्।
नुतां भूतेशाद्यैरपगमितरक्षोगणमदां
प्रपद्ये दासस्त्वां परमपुरुषप्राणदयिते॥ ११॥

जन्तोर्हन्त त्रिलोकीजननि तव समाराधनासाधनेषु
व्यापारेष्वाभिमुख्यत्यजनभजनयोर्भीत्यभीती भवेताम्।
सुग्रीवं वालिभङ्गे तदहितदमनानुन्मुखं रामकोपाद्
भीतं पश्चात्तदास्थावहनगतभियं तत्र दृष्टान्तयामः॥ १२॥

रक्षःस्तोमोऽप्यखिलभयकृद् राघवप्राणकान्ते
त्रासोत्पत्त्यै न खलु भवति त्वत्पदाब्जानुकूले।
कष्टं मातस्तृणमपि भिये कल्पते त्वत्प्रतीपे
प्राच्ये साक्षी पवनतनयः पश्चिमे काक एकः॥ १३॥

कान्तारे महतीव संसृतिपथे हन्त भ्रमन्तश्चिरं
विष्णोः प्रेयसि वानरा इव नरा वेलातिगग्लानयः।

सम्पातेरिव सन्मतेरथ गुरोर्बुद्ध्वा स्थितिं तावकीम्
आज्ञालङ्घनभीतिमम्ब जहति प्राज्ञा हरेः स्वामिनः॥ १४ ॥

पादाब्जं भजनादिकर्मणि सुरैर्यस्यैव कर्मीकृतं
यो धत्तेऽर्कयमेन्द्रवह्निमरुतां भीतावपादानताम्।
तस्याप्यम्ब सकृत्कृतप्रपदनस्तेऽस्मीति याचन् जनो-
ऽप्यावासार्पणसांप्रदान्यमयते देवि प्रसादेन ते॥ १५ ॥

आरोढुं किल यत्सनीडममरा बिभ्यत्यहिद्विण्मुखाः
तद्ब्रह्मापि तवाश्रयेण सुलभीकर्तुं न भीतोऽस्म्यहम्।
लेढुं दाडिमकल्परत्नखचितं राज्ञः किरीटं रमे
किं वा सर्वदुरासदस्य दयिता केलीशुकस्त्रस्यति॥ १६ ॥

दातव्या स्वयमेव दाशरथये देवीति यो वीतभीः
अग्रे साग्रहमग्रजस्य कथयन्नार्तो दशास्यानुजः।
तस्मै त्वद्दयितेन दत्तमभयं प्राज्यं च राज्यं रमे
यत्स्वल्पं व्यसनं भवेत्तव कृते तद्भूयसे श्रेयसे॥ १७ ॥

तव साधु वर्ष्म नवसारसालये भवसागरान्तरवसादमेयुषाम्।
अभयाय भात्यशुभयातुदीप्तिहृत्प्रभया सुवर्णनिभया मनोरमम्॥ १८ ॥

प्रत्यासीदति मृत्युरन्वहमहो गत्यागतिभ्यां रवेः
पापीयानहमस्मि पापिनि जने कोपी च वैवस्वतः।
हा किं वा भवितेति वेङ्कटपतेः क्रीडासखि त्रस्यते
मह्यं गर्ह्यतमाय मातरभयं देयं दयालो स्वयम्॥ १९ ॥

परब्रह्मप्राणप्रणयिनि हरब्रह्ममघवन्
मुखानां लेखानामपि भयमभीतिश्च भवतः।
निमेषोन्मेषाभ्यां तव जननि दृष्ट्योरिति महान्
अयं घण्टाघोषः क इह विमृशेन्मानमपरम्॥ २० ॥

घनार्तौ कार्तान्तः कदननिपुणः किङ्करगणो
भ्रमद्भिर्लोकाम्ब क्रुधमिव वमद्भिश्च नयनैः।

प्रगल्भां दुर्भीतिं प्रथयति यथा मे न बहुधा
तथा शीतापाङ्गैः प्रसभमनुगृह्णातु भवती॥ २१ ॥

तत्तत्पापौघजफलतया दारुणैस्तन्यमाना
याम्याः श्रुत्वा मुनिवचनतो यातनाश्चेतनानाम्।
कामं भीतः कमलनिलये कम्पमानाखिलाङ्गो
विश्वस्य त्वामहमशरणो विश्वधात्रीं प्रपद्ये॥ २२ ॥

देशे काले सततविकृते देवि देहस्य वृत्ते
दृष्टे शौरेरघजुषि जने तीक्ष्णकोपे च चित्ते।
भीतिः प्रादुर्भवति महती शक्तिमत्या भवत्याः
कारुण्यार्द्रे मृदुनि हृदये चिन्तिते हन्त धैर्यम्॥ २३ ॥

बाधन्ते विषया बहिः सततमप्यन्तस्तु कामादयः
त्रातुं हन्त विपन्नमर्णवसुते धात्रादयोऽप्यक्षमाः।
शक्तो यद्यपि केशवः स तु दुराराध्यः स्वयं मद्विधैः
इत्युद्वेगवतो मम क्लमहरालोका त्वमेका गतिः॥ २४ ॥

वाल्मीकौ तमसान्वयो बलरिपौ भूयस्तरा मन्यवो
योगस्थे यमसङ्गतिर्दृढगदावाप्तिस्तु नारायणे।
रुद्रे क्षुद्रहितक्रमो भवकृतं दुःखं रतिप्रेयसि
त्रासः कुत्सितमौक्तिकेषु न पुनस्त्वत्संश्रितेष्विन्दिरे॥ २५ ॥

हन्त प्राकृतचक्षुराद्यविषये व्यापिन्यनिर्वाच्यतां
प्राप्ते विश्वजनिस्थितिक्षयपुषि ब्रह्मण्यनन्याश्रये।
मातस्त्वामभयं विधातुमुषितां मन्ये प्रतिष्ठामहं
तस्मिंस्ते दरमन्तरं भवति चेत्कस्यात्र न स्याद्भयम्॥ २६ ॥

दशमुखसहजं तं देवि नाम्नार्थतो वा-
प्युदितमुखविकारं भीतमप्यूष्मणाप्तम्।
अकुरुत रघुवीरस्त्वत्प्रसादप्रभावात्
अभयवितरणेन क्षिप्रमानन्दसान्द्रम्॥ २७ ॥

अल्पश्रुतेभ्य इव राशिमनादिवाचामंहस्ततिभ्य इव बिभ्यतमर्भकं ते।
पुण्यैः पुराणवचनैरिव वीक्षणैस्त्वमुच्चैर्नृसिंहसखि मामुपबृंहयेथाः॥ २८ ॥

दुष्कालानुगुणक्रमैः श्रुतिपथाविष्कारनिष्कासकैः
निष्कारुण्यतमैस्तुरुष्कयवनैर्निष्कारणत्रासिभिः।
कञ्जावासिनि तत्समैरपि जनैः सञ्जायमानं भयं
त्वं जालेन दृशां हि तारयसि नः खञ्जानिवाम्भोनिधिम्॥ २९ ॥

का काभयप्रदेति प्रश्नो यद्वाचकः समस्तपदः।
स्वयमुत्तरतां धत्ते रमा समस्तोत्तरा विराजति सा॥ ३० ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे अभीतिस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ परिसङ्ख्यास्तबकः ॥

वन्दारुरक्षणे दक्षां वन्दे गोविन्दसुन्दरीम्।
यत्प्रसादादृते देवाः सर्वे रक्षितुमक्षमाः॥ १ ॥

अम्ब त्वया हन्त शरीरभाजामरक्षितानामपि रक्षितानाम्।
देवा मुदे वा पुनरापदे वा भवन्ति किं ते बकवैरिकान्ते॥ २ ॥

शीतस्वभावां भवतीं श्रितेभ्यो दिव्यां समृद्धिं ददतीमतीत्य।
उपाश्रितध्वंसकमुष्णमग्निमुपासते के जगदम्ब लोके॥ ३ ॥

अज्ञाततृप्तिममिते विभवेऽपि दीन-
    बन्धुं विहाय भवतीं भवतोऽप्यवन्तीम्।
सख्युः शुचेरपि समाप्तिदमम्ब कार्श्ये
    कस्त्वं प्रभञ्जनमिहार्चतु गन्धवाहम्॥ ४ ॥

यमविषयगतिः स्याद्यद्गृहीतस्य जन्तोः
    अमतिरमुमुपास्तामप्रभुं पाशहस्तम्।
जननि परिगृहीतत्राणजातादरां त्वाम्
    अहमखिलनियन्त्रीमब्जहस्ताम् प्रपद्ये॥ ५ ॥

कुर्वाणं परुषैः करैः कुवलयक्लेशं भृशं सद्गुण-
    श्रीहार्यभ्युदयं तमम्ब तपनं केचिन्नमस्कुर्वताम्।
विश्वानन्दकरीं वयं तु विदुषां विश्वाधिकां संपदं
    तन्वानां प्रणमेम तत्रभवतीं तापत्रयध्वंसिनीम्॥ ६ ॥

हरिसखि शतमन्युं वायसस्य स्वसूनोः
    अपि विपदपनीतावक्षमं नो यजेय।
अहमविदितमन्युं हन्त तस्य स्वशात्रोः
    अपि परिहृतभीतिं त्वां शुभामाश्रयेयम्॥ ७ ॥

प्रौढैश्वर्यजुषोऽपि यस्य सुहृदा भिक्षाशिता नोज्झिता
यत्र श्रीदपदं वदन्ति विबुधा रूढ्याश्वकर्णादिवत्।
यक्षं तं यजतामधीर्वयममी त्वामिष्टदात्रीं स्तुमो
मातर्लक्ष्मि महाविभूतिरनघो यस्याः सखा ते हरिः॥ ८ ॥

प्रौढिर्यस्य हि पूर्वपक्षविदिता यो लुब्धचूडामणिः
यश्चाहीनमुखेन दूषितकलस्तं कः कलङ्काश्रयम्।
अञ्चेत्सोममपामरः श्रुतिशिरः सिद्धान्तसिद्धोन्नतिं
पद्मे काङ्क्षितदां बुधस्तुतकलां त्वां निष्कलङ्कां विना॥ ९ ॥

पद्मे येषामुच्चभावो न नित्यो ये सर्वेऽपि स्थानभेदेन तीक्ष्णाः।
यष्टुं तुष्टिर्न ग्रहांस्तानतस्त्वां नित्यौन्नत्यां नौमि सर्वत्र मृद्वीम्॥ १० ॥

शाखावृन्दप्रथितविभवां सत्सुपर्णाधिरोहां
त्वामस्तुत्वा जलनिधिभुवं कल्पवल्लीमतल्लीम्।
आकाङ्क्षन्तः फलमविकलं देव्यपर्णोद्भवं के
संसेवेरन् शरवणभवं स्थाणुजातं विशाखम्॥ ११ ॥

त्वां कृतश्रुतिपथप्रवर्तनां सज्जनादरकृताननां विना।
निर्मितश्रुतिविकम्पनं रमे साधुवारणमुखं श्रयेत कः॥ १२ ॥

दुर्गां परे गाढभवानुषङ्गा शिलोच्चयादभ्युदितां श्रयन्ताम्।
भक्त्यैकलभ्यां भवसिन्धुनावं सुधाब्धिजे त्वां वयमाश्रयामः॥ १३ ॥

स्थानं यस्य श्मशानं सततमनुचरो भूतवेतालवर्गः
चेलं चर्म स्रगस्थ्नां ततिरहह तमप्युग्रमेके भजन्ताम्।
पद्मे पद्मे स्थितां त्वां सततमनुसृतां देवतायौवतेन
ध्यायेम क्षौमभाजं वयमनुदिनमामुक्तमुक्ताकलापाम्॥ १४ ॥

नाभिजातमधरीकृतहंसं जन्तवः कतिपये कलयन्ताम्।
सेवते जगति हंसगतिं त्वां सिन्धुनन्दिनि सुधीरभिजाताम्॥ १५ ॥

चित्तवृत्तिरिह कञ्जमन्दिरे धुन्वतीं दुरितपुञ्जमिन्दिरे।
सिद्धये जननि सेवतान्तरां त्वामनाकलितदेवतान्तराम्॥ १६ ॥

यद्यादधासि करुणां यदि वा न पद्मे
किं दैवतैस्त्वदितरैरपवर्गलिप्सोः।
तुष्टो यदि क्षितिपतिर्यदि वा न तुष्टः
किं नाम शौरिसखि पारिषदैर्विवित्सोः॥ १७॥

दृष्टादृष्टेप्सितपुषि भवत्पादपद्मावलम्बे
दिष्ट्या लब्धे क इह भजतां देवतां भूष्णुरन्याम्।
दृष्टे स्पष्टं ननु दिनकरे दृश्यसन्दर्शनार्थं
दीपारोपव्यसनमजडो देवि कः स्वीकरोति॥ १८॥

त्वयि जननि जयन्त्यां शाश्वतैश्वर्यदात्र्यां
परिमितफलदात्रीर्देवताः सेवतां कः।
फलभरनतसस्यां प्राप्य चोलक्षितिं किं
प्रकटमटति विन्ध्यप्रान्तभूमीरमूढः॥ १९॥

तव जलनिधिकन्ये दैवतैः पामरोऽन्यैः
कलयतु समतामप्यन्ततः किं ततस्ते।
दरमपि गरिमाणं दर्दुरोऽकर्दमाया
विबुधपुरतटिन्या वेत्ति किं पल्वलेभ्यः॥ २०॥

विष्णोः पत्नि भवत्प्रसादविरहव्यावर्त्यमानश्रियां
संपत्तिष्ठति सा न दीर्घमुदिता या क्षुद्रदेवार्चनैः।
अन्नालाभत एव शुष्कवपुषां कुक्षौ पुनः पीनता
कष्टं श्वासनिरोधनैरुपनता कालं कियन्तं वसेत्॥ २१॥

कल्याणं भवती करोति भजतामेकापि लोकाम्ब यत्
संभूयापि च देवतान्तरशतैर्नैतद्विधातुं क्षमम्।
राकाचन्द्रिकया कयापि सुकरं विश्वप्रजाह्लादनं
नैकाभिर्ननु तारकाभिरपि वा नो शक्यनिष्पादनम्॥ २२॥

ननु तव पदाम्भोजद्वन्द्वे निविष्टमना मना-
गपि वितनुते देवेष्वन्येषु मेदुरमादरम्।

ललितमृदुलेलब्धास्वादो रसालकपल्लवे
    स्पृहयति पिकः कञ्जावासे करीरदलानि किम्॥ २३ ॥

मातः पद्मे मृत्युमत्येतुकामो
    मुक्त्वा कस्त्वां मानयेत् क्षुद्रदेवान्।
प्रौढां नावं प्राप्य सिन्धुं तरिष्य-
    न्काशस्तम्बालम्बनं कश्चिकीर्षेत्॥ २४ ॥

संदत्ते सकृदर्चितापि भवती साम्राज्यमत्यूर्जितं
    त्वद्भिन्नैस्तु किमस्ति देवि बहुधाप्यासेवितैर्दैवतैः।
सत्सिद्धिं सकृदीक्षितोऽपि दिशति श्रीरामसेतुर्नृणाम्
    अर्थः कोऽस्ति तटाकसेतुशतकैरश्रान्तदृष्टैरपि॥ २५ ॥

देवि त्वत्पदपद्मवन्दनधना दुर्दैवतोपासना-
    ल्लब्धं मुग्धवधूकटाक्षतरलं नैवाद्रियन्ते धनम्।
वेधा विष्टपचित्तसृष्टिपटुधीरर्थक्रियादूरगं
    व्यामोहावहमैन्द्रजालिकजगच्चित्रं किमु श्लाघते॥ २६ ॥

सत्यप्यागसि संश्रितान् करुणया संरक्षसि त्वं रमे
    क्षोदिष्ठादपराधतोऽपि भजके कुप्यन्ति देवाः परे।
छेत्तॄणामपि तापमम्ब हरते शाखी निजच्छायया
    गाढस्पर्शत एव पोषकमपि घ्नन्ति क्रुधा पन्नगाः॥ २७ ॥

सुभूयानायासः फलमगुरु दुर्दैवतजुषां
    प्रयासः क्षोदीयान् फलमतिमहत् त्वां तु भजताम्।
लघिष्ठो लाभः स्याल्लवणवणिजां श्रान्तिरधिका
    फलत्यल्पो यत्नः फलमलघु कर्पूरवणिजाम्॥ २८ ॥

स्थास्नुः श्रेयः स भजति रमे यः पदं त्वत्कृपाया
    बाधोदर्कं विभवमुपयात्यन्यदेवोपसेवी।
दृष्टान्तोऽन्त्ये गिरिशभजनप्राप्तभूतिर्दशास्यः
    तद्भ्रातादौ तव करुणया लब्धनिष्कम्पसम्पत्॥ २९ ॥

त्वां मातरुपासीना न देवतान्तरमुपासते सन्तः।
लब्धे निधौ निरवधौ कदर्यसेवाव्यथां सहन्ते के॥ ३०॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे परिसङ्ख्यास्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ दशावतारस्तबकः ॥

दशस्वप्यवतारेषु देवो यद्रूपसंश्रयात्।
साधयामास कार्याणि सतां तस्यै श्रियै नमः॥ १ ॥

देवि त्वदालब्धदयारसेन देवेन मात्स्यं वपुराश्रितेन।
आश्चर्यमष्टश्रुतिरप्यनष्टश्रुतित्वमापद्यत पद्मजन्मा॥ २ ॥

भूयिष्ठां तव दृष्टिरेव कमले भूतिं चिरात् प्रोषितां
    भूयोऽप्यानयति क्षणादिति नृणां व्यक्तं घृणावारिधिः।
देवस्तावकदृष्टिरूपमनघं मीनावतारे वहन्
    धात्रेऽदत्त सतां श्रियं श्रुतिमयीं दैत्यापनीतां पुनः॥ ३ ॥

सा हि श्रीरमृता सतामिति ननु त्वन्नामधेयाश्रया
    त्वद्दास्यं भजति श्रुतिः स्वयमिति प्राप्तादरः श्रीधरः।
तां मग्नां पुनरुद्धरन् जलनिधौ तापार्णवादुद्धरेत्
    त्वद्दास्यैकधनाञ्जनानिति रमे धैर्यं चरीकर्ति नः॥ ४ ॥

देवो देवि त्वय्यसौ दानवानां हन्ता हन्तामन्दरागं दधौ यः।
धर्मं कौर्मं धारयंस्त्वत्सहायो मातः सोऽयं मन्दरागं दधाति॥ ५ ॥

उरसि सरसिजालये वहंस्त्वां शिरसि दिधीर्षुरिलां त्वदंशभूताम्।
स्वयमयमचिराद्धुतामरारिः स हरिरुवाह वराहदिव्यरूपम्॥ ६ ॥

दैतेयेन बलात् पयोधिजठरं देवी मही प्रापिता
    मातस्ते स्वसृभावमेव यदगादेकोदरस्थानतः।
तस्मादेव कृतादरेण तरसा दामोदरेण स्वयं
    दध्रेऽसौ कुहनावराहवपुषा देवेन दंष्ट्राञ्चले॥ ७ ॥

पद्मे चक्रभृतो नृसिंहवपुषः प्रह्लादसंक्लेशन-
क्रूरापुण्यहिरण्यदेहदलनावेलातिवेलोदयः।
रोषाग्निः शमितस्त्वया बत पयोराश्येकशोष्योऽपि तत्
पुत्र्या शक्तिरुदेति कारणगता प्रायेण कार्येष्वपि॥ ८ ॥

शरण्यभूतां श्रुतिरिन्दिरे यां हिरण्यवर्णां हरिणीमभाणीत्।
सा दिव्यसिंहस्य हिरण्यभेत्तुर्निःशङ्कमङ्के रमसे कथं त्वम्॥ ९ ॥

अवनमेव सदा कलयन् गजव्यसनभङ्गकृदद्भुतकेसरी।
हरिणलक्षणदृष्टिरयं त्वयाप्यबलयाम्ब गुणेन वशीकृतः॥ १० ॥

हर्यक्षोऽयं हरिरिति वचस्त्वस्य नाभूतपूर्वं
न प्रह्लादोपचयकरता नो हिरण्याङ्गदत्वम्।
तस्मादस्मज्जननि परमं विस्मयं ते विधातुं
नाथोऽपूर्वं किमिह जगृहे नारसिंहं शरीरम्॥ ११ ॥

तत्तादृक्षहिरण्यदाननिरतौ भक्ताभिरक्षाकृते
सत्कीर्तिं हरितां मुखे खलजनत्रासावहामाश्रितौ।
किञ्चोदञ्चदनेकपापहरणक्रीडोचितालोकनौ
देवि स्तौमि मिथः समानचरितौ दिव्यौ युवां दम्पती॥ १२ ॥

वक्षःस्थामपि वर्णितानुसृतये कृष्णाजिनेनावृणोत्
देवस्त्वामिति वर्णयन्ति कतिचिद्ब्रूमो वयं त्विन्दिरे।
भव्यं वामनरूपमेत्य भगवान् भाग्यं हरिष्यन् बलेः
एनं कर्तुमगोचरं शुभपुषां त्वद्दीक्षितानामिति॥ १३ ॥

वर्णित्वमर्णवसुते वहतापि गूढं
वक्षःस्थले न निहिता वनमालिना चेत्।
कस्त्रीण्यदास्यत पदान्यपि याचतेऽस्मै
कस्माज्जगत्त्रयतया च विवृद्धिरेषाम्॥ १४ ॥

दैत्यादेत्य हि कुप्रतिग्रहमहो वृद्ध्या च पुष्णंस्तनुं
गोत्रघ्नावरजो मृषावटुरधःपातं च दातुर्दिशन्।

वामाकारमगादघावलिहृतो हृद्यम्ब ते धारणाद्
धात्रा सञ्जगृहे तदस्य शिवतासम्पादकं पादकम्॥ १५ ॥

वासस्ते क्व वटो गुहास्वशनमप्याकाङ्क्षितं ते घनं
मां जानीह्यघनाशनादरमये किं ते विवाहे स्पृहा।
मा स्त्री मे दिश गां पदत्रयमितां लोकत्रयी सा ममे-
त्युक्तीर्दिव्यवटोर्निशम्य तदुरस्यम्ब त्वया सिष्मिये॥ १६ ॥

श्रीमान्निःस्व इवैष वामनतनुः प्रत्यग्रहीद्गां कृता-
वित्थं दुग्धपयोधिजे तव परीहासोक्तिभिर्लज्जितः।
अंशेनार्पितसन्निधिर्भृगुपतौ पूर्वावतारार्जितां
तामेनां पुनरध्वरे स भगवान्नूनं ददावृत्विजे॥ १७ ॥

बाहाकल्पे भृगुकुलपतेर्वज्रकल्पे कुठारे
सङ्ग्रामेषु त्रियुगसखि ते सन्निधानं भजन्त्याः।
क्रोधोन्मेषक्षपितविमतक्षोणिपश्रेणिलक्ष-
ग्रीवोत्थासृग्घुसृणमसृणं गात्रमत्यर्थशोणम्॥ १८ ॥

बिभ्राणे स्वधितिं समिद्धरणतो मन्युप्रपोषक्षमं
लोकेशास्त्रविचक्षणे नृपकुलेज्याकर्मसंस्थाकरे।
भेजाते ननु दुर्घटार्थघटिनि त्वद्वीक्षणाद्भार्गवे
सामानाधिकरण्यमर्णवसुते ब्राह्मण्यराजन्यते॥ १९ ॥

पञ्चास्यत्वजुषा पुरा भगवता योऽसौ हिरण्यासुरः
पञ्चत्वं गमितः स एव जननि स्पर्धाभिवृद्धाग्रहः।
भूत्वा तद्द्विगुणाननो जितजगद्भूयस्त्वदागोऽग्निना
दग्धो हन्त चतुर्मुखास्त्रनिहतोऽप्येकाननस्य प्रभोः॥ २० ॥

सप्ताश्वान्वयशालिना दशरथप्राप्तोदयेनापि ते
नेत्रापत्तिविवर्जितेन कमले मुक्तद्विपेन्द्रेण च।
निस्सङ्ख्याश्वकुलो रथायुतयुतो निःसीमपत्तिच्छटः
त्वद्द्रोहादगणेय कुञ्जरगणोऽप्यस्तो रणे रावणः॥ २१ ॥

रघुवरकृतशङ्काभङ्गदम्भेन लङ्काऽऽ-
मिष भुगशुचि सद्मा स्वादनैः कृष्णवर्त्मा।
अशुचिरिह भवत्या पावितो देवि सत्या
स वहति शुचिसंज्ञां तद्वदन्त्यन्यथाज्ञाः॥ २२॥

अखण्डं कोदण्डं प्रभुरदलयत् खण्डपरशोः
अगृह्णाद्रामस्य प्रसभमपि चाखण्डपरशोः।
अबध्नादप्यम्भोनिधिमथ दशग्रीवमवधीन्
महाश्चर्याश्चर्यास्त्वयि कृतधियोऽस्याम्ब सुकराः॥ २३॥

सङ्कल्पतस्तव समीरसुते हि सीते
शीतो बभूव दहनश्चिरमेधमानः।
मातर्जगद्भ्रमनिवृत्तिकृते विशन्त्यां
शीतः कुतः स न भवेत्त्वयि देवि साक्षात्॥ २४॥

नीलाम्बरो हलधरो ननुहन्त भास्व-
द्भूभेदनैकरसिकः शुभशालिवृत्तिः।
श्यामाकलाभरत एष विवृद्धमोहो
भोगी बभूव भुवनाम्ब तव प्रसादात्॥ २५॥

श्यामा त्वमम्ब दयितश्च तवैव कृष्णो
गाङ्गेययोगमुदिता स च रुक्मिणीशः।
त्वं स्वादुवाक् स च युवा मधुरोदितश्री-
र्दाम्पत्यमेतदनुरूपमतो मिथो वाम्॥ २६॥

रामानुषङ्गविहृतौ रचिताभिलाषं
मातस्त्रिलोचनजितं भवती मनोज्ञम्।
पित्रा समानगुणमात्मभुवं प्रसूय
पुष्पायुधं कमपि रुक्मिणि लब्धहर्षा॥ २७॥

गम्भीर भावाहि कृतार्थक्लृप्त सम्पन्नटीका श्रुतिमञ्जुसूक्तिः।
गीतेव कृष्णाननसौरभज्ञा ध्येयासि मातः शुभयोगभाजाम्॥ २८॥

घनमहा नवनीतसुधाश्रितव्रजविपत्तिहरा हरिवल्लभे।
प्रबलभद्रविकासविधायिनी त्वमयसे निजवल्लभतुल्यताम्॥ २९ ॥

प्रायोध्यानगरीयसां सुमनसां मायातमश्छेदिनी
त्वं काञ्चीमधुरावलग्नसरणिः क्षोभादवन्ती जगत्।
सम्भोगैः स्वदसेऽस्य देवि जलधेरुद्वीचिकाशीकरैः
स्वैरं द्वारवतीपुरे विहरतेऽतृष्णाय कृष्णाय तैः॥ ३० ॥

म्लेच्छान् भयानकरवानपि मूर्च्छयित्वा
निर्वापयिष्यति कलिं हरिरध्वरं च।
कल्की तमांसि परिपास्यति भूसुरांश्च
पद्मे भवद्वचनपल्लवितानुकम्पः॥ ३१ ॥

मलिनकलिकालेशैः शाखापरिक्षयदूषितैः
अपगतसदामोदैरत्रासुहृद्यवनैर्वृते।
शमयितुमनाः शाखिग्लानिं भविष्यति माधवो
जलनिधिभुवा वृद्धिं लब्ध्वा त्वया च महावनी॥ ३२ ॥

प्रातर्वात इवावधूतकलिको मातर्महारण्यवत्
खड्गी तापसवत्कृतार्थजननः कल्की मुदे देवि ते।
अम्लेच्छां स्वयमाचरिष्यति महीमान्ध्रीयजिह्वामिव
स्वामी सश्रुतिमार्गगानिहजनान्कर्ताथ शब्दानिव॥ ३३ ॥

मात्स्यज्योतिषि मन्दरक्षणपरेऽनन्तोच्चदर्पावहे
हर्यास्यस्पृशि चारुवर्णिनि कृताशेषाधिकोपक्रिये।
एणश्रीमुषि कामपालविभवे कृष्णे कलिध्वंसने
देवि त्वद्दयितावतारदशकं ध्यायाम्यपाङ्गे तव॥ ३४ ॥

कृष्णः केशो दृगेषा झषतनुरधरोमन्दरागं हि धत्ते
सौकर्यं दोष्णि रेजे किल मुखहरिता मध्यमात्ता वलिश्रीः।
रामाग्र्यत्वं वपुः श्रीः प्रथयति यमुनादर्पहृद्रोमवल्ली
धत्ते जङ्घाभिरामश्रियमिह कलिहृत्पादपद्मं तव श्रीः॥ ३५ ॥

विदितगुणालङ्करणं विशिष्टरचनाविचक्षणप्रेक्षम्।
कविमिव कृतदशरूपकमरविन्दगृहेऽभिनन्दसि मुकुन्दम्॥ ३६ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे दशावतारस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ चित्रस्तबकः ॥

कमलायतनां चित्ते कलये यत्पदाम्बुजम्।
चिरं विबुधसन्मौळिचित्रस्तबकभूषितम्॥ १ ॥

वेदानि सर्वशास्त्राणि विभाव्य भवतीं रमे।
दास्यं यस्यास्तवोपैति देवि सापि सरस्वती॥ २ ॥

कमले देवदेवस्य महिषि त्वं स्तुता रमे।
विमले देवि देहस्य ह्यहिमत्वं नता स्य मे॥ ३ ॥

पाहि देवि कमलोदधेः सुते देहि पापविलयं दयानिधे।
शेषशायिदयिते तमोमुषं शेमुषीं कलय नः सुशोभनाम्॥ ४ ॥

संश्रितानवितुमास्थया दयासारिणीह दिगधीशसेविता।
स्वप्रियस्य कलयत्युरः पदं सम्पदं दिशतु सा हरिप्रिया॥ ५ ॥

श्रीरशेषजगदार्तिहारिणी शेषशैलतटशेखरायिता।
राजसे जननि रक्षणाय नः सागरेन्द्रतनये सनातनी॥ ६ ॥

हरेः प्रिये भगवती हृतसंश्रितसाध्वसा।
अन्वहं क्रियमाणानामंहसां संहतीरयात्॥ ७ ॥

पायान्मामुरसावितः श्रियमुमाराध्यां प्रपद्येतमां
    का वा न स्थिरमश्नुते शमधनोऽप्यालोकितो जातु चित्।
वेदान्तैर्विनुताङ्घ्रये न किमुत श्रेयो नतिं तन्वतां
    सेवामो रचयामि मानस सदा भक्त्यावहावादरम्॥ ८ ॥

कालीनाननालीका राधिता हि हिताधिरा।
या मा सा मम सामाया कापि दीप्रप्रदीपिका॥ ९ ॥

सा रयादरिहाख्यासौ सौख्याहारिदयारसा।
मेयकायधरा माता तामाराधय काय मे॥ १० ॥

कारिताभिमता चित्तावासे हारितमा रमा।
मारमातरिहासेवात्ता चित्तामभितारिका॥ ११ ॥

कापि मा सरसा सा त्राभिलापाकरनामका।
कायिनारिहरा सेव्याग्र्यनावा स्तुतिवाचया॥ १२ ॥

या च वाति स्तुवानाग्र्यव्यासेना हरिनायिका।
कामनारकपालाभित्रासासार समापिका॥ १३ ॥

दार्ढ्यदा मम हे देहे सात्रासा लल मेऽपि मे।
खेदिखेऽहह याने या तार्क्ष्र्यताद्य द्य तान्तताम्॥ १४ ॥

अच्छभावा फणिशये जगन्नाथे झषाङ्कदा।
आरूढाघखलापीडोच्चाटा ऋद्धिं हि सौति सा॥ १५ ॥

मयि ते पदभक्तेऽस्मिन्प्रसीद कमले हिते।
तेजसा दह शक्ते त्वं क्षिप्रमुद्यदघं मम॥ १६ ॥

भजेमहि हरेः कान्तां कारुण्यरसपूरिताम्।
भवामयहरां कामं कार्पण्यत्रासहारिणीम्॥ १७ ॥

मावतादत्र परमा मारपस्वाक्षिकालिमा।
मालिकाभिः समेता मा माता मे विधुतावमा॥ १८ ॥

क्षमासमागमाभीमा रामाणामादिमा समा।
क्षमा क्षेमा रमानामा प्रमासीमासु माति मा॥ १९ ॥

रसासारा सामितासासाधुभामतिपालिता।
साभाकारा भावपामिरामरा मा विभाति सा॥ २० ॥

समुद्रजोन्नतान्कुर्यात् सा नः संसारतारिका।
समुद्रजोऽन्वितान्क्रौर्यात् पुनस्त्रासान्वितारिका॥ २१ ॥

इन्दिरा भासुरा पद्ममन्दिराघधरापहा।
हापराधहरा दृष्ट्या सा पराभा सुरादृता॥ २२ ॥

काकाननदे देवि विपापाहह भूभूरारादढरा राममना नाम महे हे।
यायाम मखे खेददनानाघघनाना त्वं त्वङ्ग गदादावविनी नीततमा मा॥ २३ ॥

मारमाताहिमात्युग्ररविमा हितभाग्रमा।
मानिता विधिभीतानां धुतदुर्गत्युरुश्रमा॥ २४ ॥

पामराज्ञानतरिका छाया या संमतातुला।
तापनोदनहासैका रमा नतधुरावतात्॥ २५ ॥

पापसंहारिका रातु मनोज्ञा नतसंमता।
ज्ञानयामा दयाज्ञाताच्छामायापापरादरा॥ २६ ॥

रमा सदा दासमारमानदाननदानमा।
सदाश्रयायाश्रदासदानयागगयानदा॥ २७ ॥

समर्थयस्व सकलक्षितिस्थितिविनिर्मितिम्।
मुमुक्षुद्युद्रुरुमुत्समुद्रदुहितः स्वयम्॥ २८ ॥

पारावाराज्जाता मातापायात्पायात् त्रासाद्धासान्।
साराकाराजास्या ख्यातासाराकारा नागागाप्ता॥ २९ ॥

रमे रामे मुरारातेर्मारमातरतीतरे।
ततं तिमिरमेतत्तु मतितोऽतितरामि ते॥ ३० ॥

काले कालेऽलौकिकैककोले कालालके लल।
कलिकीलालकल्लोलाकुललोकालिला किल॥ ३१ ॥

रुरोररेररुरुरो रुरूरुरुरुरोररे।
रेरेऽरारेराररेरारेरारिरिरारिरः॥ ३२ ॥

मा मा मम ममेऽमामा मामोऽमूमाममेऽममे।
मामा मेऽमी ममेऽमामा मा ममोमममामि मे॥ ३३ ॥

मामानमामानमामामानमाननमानमा।
नमानमामानमानमानमाननमानमा॥ ३४ ॥

मायामायामायामाया मायामायामायामाया।
मायामायामायामाया मायामायामायामाया॥ ३५ ॥

मा सा रक्षा परस्यावनगगगनवत्याघुणस्वाशहेमा
माहेशस्वास्थ्यनाकादिपददपदित्यर्थयन्ती हतामा।
माता हन्तीति सूर्तिं रचिततनचिरस्थानुकूल्यावनामा
मानावल्या प्रकृष्टं परमममरपप्रीतिरक्षारसामा॥ ३६ ॥

वक्त्रावेक्षणकर्म कुक्षितिभुजां नो सर्वथा यद्दृशा
पत्यङ्कस्थितिमत्र विन्दति भयं सा हर्तुमृज्वर्थिनाम्।
भिक्षाटश्रमलास्यसङ्गतिहराजस्रं मता नः परा
राजीवावसथा परर्धिभिदुरा शान्तात्मनां भासुरा॥ ३७ ॥

आर्तं वेदयमीड्यसारमहिमन् श्रीवत्सगौकः स्पृश
त्रेताङ्कस्थिरमातनु त्वमलापात्तङ्गिरिं वीष्टपाः।
यत्राटानलसप्रतापमचलद्वासे हरीन्दुस्थले
वन्द्यार्यव्रजकल्पकक्रमतया ज्ञानप्रदानासिना॥ ३८ ॥

वेषं कलिविकटाशुभहरमार्यत्राणदं वृषाद्रौ त्वम्।
श्रीरयसे करुणरस पालितलोका हरस्यजस्रमकम्॥ ३९ ॥

जयति सा जलधीश्वरकन्यका भवभयातुरमादृशपालिनी।
विकसिता रमणस्य कृपावतो मनसि पालयतो व्यसनानतम्॥ ४० ॥

कायभासा चलद्विश्वमुत्कल्पिका देवता या स्फुरत्यादृता पावनी।
लोकमाता मम त्रस्यतः पापतो ज्ञानमापादयत्वव्यया नाथितम्॥ ४१ ॥

विदिता निगमे विषमेषुतनौ रसिके निरता वृषभाद्रिविभौ।
मम दास्यवतो विमलावसथे कृपया दुरितं सहसे कमले॥ ४२ ॥

समस्तसेव्या सदरिक्षयादिकृल्लसद्विलासा विभवप्रदा मम।
रविप्रभा त्वं वृषरक्षिके स्फुरन्नतस्य मे देवि जगद्धिता भुवि॥ ४३ ॥

नाशितापत्तिना नाकसद्माादिनानादिनेत्राधुना नाथिनीं विष्णुना।
नापचारादिनानामयात्सज्जनानावितुं मां विनानाश्रया नार्थना॥ ४४ ॥

भक्तचिह्नासु या नित्यमिष्टक्रियाकारिका कारिकाकारिकाकारिका।
सा शुभा यासि मे त्वं समृद्धिं रमे नामयानामयानामयानामया॥ ४५ ॥

गृहाण नस्त्वं परमे रमे रमे कृतापराधानधिकाधिकाधिकान्।
जडानपि त्वं नयनायनायनानहोत्र कर्णोत्सवदा वदावदा॥ ४६ ॥

स मा मा पातु दयया शयदा भास्वरालका।
दासावनी वरमहा भाविता नारदादिना॥ ४७ ॥

क्षेमा तापाप्तिदहा या जयदा भासुरालोका।
सासावानीतरसा हा भुवि लूनापदाताना॥ ४८ ॥

आदित्यैरर्च्येताग्र्याभा या मज्जीवस्तावह्लादा।
सा लक्ष्मीः स्वश्रीदा क्लेशग्लायद्व्रातुस्तोमावासा॥ ४९ ॥

मासवासरसाराववरा सारसवासमा।
मासवासरसाराववरा सारसवासमा॥ ५० ॥

पद्मे वासोऽप्यहह सुमनः कोमलं क्लान्तिकृत्ते
    पद्मे वासोऽप्यतिमृदुतनोः साहसेनेति सिद्धे।
आयासि त्वं न कथमधुना चित्रकूटाश्मचारात्
    आयासित्वं तदिह कृपया सह्यतां साहसं मे॥ ५१ ॥

नियतं नमांसि विदधीमहि ते निगमप्रतीपमनसामहिते।
जगदम्ब जम्भरिपुणा महिते मुनयो जपन्ति तव नाम हि ते॥ ५२ ॥

भयानकमलालयं प्रति भयेन जिह्वामिमां
    स्तवैर्न कमलालयं हुतभुगुष्णया तृष्णया।

भजेय कमलालयं त्वहमितः परं तन्महो
ऽधुनाधिकमलालयं न हि भजन्ति यत्संश्रिताः॥ ५३ ॥

हयरूपधरो यतः स मस्ते श्रितलोके कलयाधुना समस्ते।
जुषते धिषणाविकासमस्ते दुरिते देवि भवद्दृशा समस्ते॥ ५४ ॥

जननि तडित्प्रभवपुषे प्रभवपुषे संपदां नमस्तुभ्यम्।
हृषितवृषाचलविभवे विभवेऽस्माकं प्रवर्तयेथास्त्वम्॥ ५५ ॥

हृतसुखवारिजनिलयं वारिजनिलयं रमाभिधं ज्योतिः।
हृदयसदानममहितं नममहितं तदितरेषु पतनं ते॥ ५६ ॥

प्रपदनभारत्यागो भारत्यागोन्मुखस्य सोढा मे।
कमले रक्षसि कलितो रक्षसि कलितोग्रदुष्कृतेऽभयदा॥ ५७ ॥

कृतकंसारम्भान्तं सारं भान्तं रमे तवापाङ्गम्।
अर्थितरक्षोपाये रक्षोऽपाये पटो निधेहि मयि॥ ५८ ॥

जनमनुकम्पारम्या कं पारम्याद्रमे न मोदयसि।
कृतहितयाचित्राणा या चित्राणां निधिस्त्वमखिलानाम्॥ ५९ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे चित्रस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ सङ्कीर्णस्तबकः ॥

समस्तगुणविस्तारसमावेशनिवेशनम्।
वन्देऽरविन्दनिलयं वरदं परदैवतम्॥ १ ॥

औदार्यशेवधिरनिन्दितकान्तिसिन्धुः
    ओजः प्रासादनिधिरुज्ज्वलसौकुमार्या।
वैदर्भरीतिरिव वारिधिराजकन्ये
    श्लाघापदं भवसि सारविदां कवीनाम्॥ २ ॥

आरम्भमेत्य महनीयममोघयत्ना
    प्राप्त्याशया श्रितपदा परमेप्सितस्य।
नित्यं फलं कलयसे नियताप्तिभाजा
    नाथेन नाटककलापरिपाटिकेव॥ ३ ॥

व्याप्त्या प्रसिद्धा श्रितपक्षपाता बाधानभिज्ञा प्रतिपक्षशून्या।
समीहितं साधयसि ध्रुवं नः सद्धेतुवद् दुग्धपयोधिकन्ये॥ ४ ॥

प्रकृतिरुचिरमूर्तिः प्रत्ययानां विधात्री
    समधिकगुणवृद्धिः साधुतामादधाना।
सृजति पदमजाद्यैरीप्सितां द्रागनन्त
    स्थिरफणितिविधेया शब्दविद्येव पद्मे॥ ५ ॥

अधिकरणविचारारम्भसीदद्विपक्षं
    किमपि विशदयन्त्या कृत्स्नवेदार्थतत्त्वम्।
गलति गहनकर्मालम्बनं मोहजालं
    कमलमुखि भवत्या कर्ममीमांसयेव॥ ६ ॥

चतुराकृतिलक्षणाभिरामा परदेवस्य गुणान् प्रकाशयन्ती।
उपदर्शयसेऽपवर्गमार्गं मम शारीरकभारतीव मातः॥ ७ ॥

सुवर्णश्रीरम्यं शुभकरपदर्चं श्रुतिकुलं
भवद्रूपं चेदं भवति महितं ब्राह्मणगणैः।
तयोरित्थं भेदः स्फुरति तटिनीजानितनये
बुधेन्द्रैरध्येयं प्रथममितरद्ध्येयमिति च॥ ८॥

व्याकोचवारिजधरां द्विजराजसेव्याम्
अव्याहताममृतशैवलिनीमिव त्वाम्।
निःसीमसंसृतिनिदाघविदाहतप्ताः
केचित्सुधाब्धितनये कृतिनो भजन्ते॥ ९॥

वात्सल्यं तव राघवप्रणयिनि व्याचष्ट काकासुरः
शक्तिं दुर्घटसाधनीं हनुमतः शीतस्स वालानलः।
औदार्यं त्वदपाङ्गलब्धविभवोल्लासा महेन्द्रादयः
कारुण्यं कृपणा वयं तु विगुणा निर्हेतुकं रक्षिताः॥ १०॥

दोषौघः शरणं जगाम गुणतामादित्सुरङ्गानि ते
कौटिल्यं किमपि भ्रुवौ कठिनता कल्याणि वक्षोरुहौ।
दारिद्र्यं बत मध्यभागमधरं रागस्तमः कुन्तलान्
चाञ्चल्यं दृशमम्ब मन्दगतिता पादौ मुखं मुग्धता॥ ११॥

कृतस्त्वया देवि कृपाकटाक्षलेशैरहं श्लोककृदर्भकोऽपि।
परं त्वहं श्लोककृदित्यभीक्ष्णं कदा नु गायेयमिति प्रतीक्षे॥ १२॥

आगस्ततिं मे किमदृश्यविद्यामध्यापयस्यब्धिसुते तथा त्वम्।
स विश्वतश्चक्षुरधोक्षजोऽपि न पश्यति व्यक्ततमां यथैनाम्॥ १३॥

रक्षेति नाथसविधे तव गाढमुक्तिः
यद्युद्गता मम भवेत्तत एव मुक्तिः।
एतावति श्रितमनोरथपूरणेऽस्मिन्
कृष्णप्रिये ननु तथापि कियान्विचारः॥ १४॥

यद्यम्ब निन्दसि यदूद्वहवल्लभे मां
कर्माणि कारय तदा कलुषोज्झितानि।

नैर्घृण्यमेषि यदि वा न ततोऽपि दूये
नैराश्यमेव हि सुखं निगदन्ति सन्तः॥ १५ ॥

नैवापवर्गमतिदुर्गममर्थये त्वां
न स्वर्गमम्ब न ततोऽप्यपरं च सौख्यम्।
अभ्यर्थये हरिसखि त्वयि भक्तिमात्रम्
अत्रापि चिन्तयसि चेदथ किं करोमि॥ १६ ॥

मा कोपं कुरु मातरेकमधुना जल्पामि धृष्टो वचः
शक्तिः कर्तुमकर्तुमन्यथयितुं जागर्ति येयं त्वयि।
तल्लेशो मम चेदसेत्स्यदमृतं सर्वाननेष्यं क्षणात्
विद्मो नैवमुपेक्षसे घनकृपा कस्मात्त्वमस्मानिति॥ १७ ॥

सौन्दर्यस्य निधिर्मुदामुदयभूः संपत्तिमञ्जूषिका
कान्तीनां निलयः कलाजलनिधिः क्षान्तेर्निशान्तस्थली।
दाक्षिण्यस्य शरण्यसद्म कमले दातृत्वविश्रान्तिभूः
आस्थानी यशसां प्रपासि सतृषामाद्यस्य पुंसो धनम्॥ १८ ॥

मोहोन्मूलनमूलिका भवजुषां मोक्षाध्वनिः श्रेणिका
चेतः शुद्धिविधानसिद्धगुटिका चिन्तातमश्चन्द्रिका।
विद्याविभ्रमशालिकासि कमले निष्णोरुरोमालिका
मातस्त्वं मम पारिजातलतिका मोदाम्बुधेर्वीचिका॥ १९ ॥

विकासः पुण्यानामपि च विकचाम्भोरुहरुचां
विवर्तो हर्षाणां विततिरमृतानां परिणतिः।
विकारः कारुण्यामृतजलधिवीचीपरिषदां
विकल्पः कल्पद्रोर्जननि तव वीक्षा विजयते॥ २० ॥

प्रज्ञालतानां किमुपघ्नयष्टिः पणायतां कामगवी कवीनाम्।
प्रपञ्चमातस्त्वमकिञ्चनानां प्राणप्रतिष्ठा परमासि काष्ठा॥ २१ ॥

अस्मादृशामभ्युदयाङ्कुरो वा नाथस्य पद्मे नयनोत्सवो वा।
दिव्यौषधं वा दुरितामयानां पारं परं वा भवती भवाब्धेः॥ २२ ॥

ताटङ्करक्षां त्रिदशाङ्गनानां तरङ्गिणीजानितपः फलं श्रीः।
दारिद्र्यविद्रावणमूलविद्यां जगुर्जगन्नायकनायिकां त्वाम्॥ २३ ॥

परिष्कृतिं पङ्कजकाननानां परायणं नः शरणागतानाम्।
सन्तः शकुन्तध्वजसुन्दरि त्वां सर्वस्वमाहुः सकलागमानाम्॥ २४ ॥

परिकर्म विनिर्मलं मुरारेः प्रतियत्नं प्रतिबुद्धशेमुषीणाम्।
भवतीं भवतीक्ष्णयातनानां अभिचाराहुतिमाहुरब्धिकन्ये॥ २५ ॥

मुनिमानसराजहंसिका वा मुरभित्कल्पक मञ्जु मञ्जरी वा।
श्रुतिपञ्जरदिव्यसारिका वा जननि त्वं गुणरत्नपेटिका वा॥ २६ ॥

प्रतिसृष्टिरियं तडिल्लतानां परिणामो नु शिरीषमञ्जरीणाम्।
प्रतिभाति हृदि त्वदीयमूर्तिः परिवृत्तिर्हरिपत्नि काञ्चनानाम्॥ २७ ॥

प्रस्तावना भुवनपालननाटकस्य
प्राच्या दिशो धवलिमापि च कालरात्रेः।
दुर्गर्वसर्वरजनीचरधूमकेतुः
दोषद्रुमस्य परशुस्तव देवि रूपम्॥ २८ ॥

आलानयष्टिरसि योगिमनोगजानाम्
आशापिशाचपरिमोचनमन्त्रविद्या।
कार्तान्तलोकगमनप्रतिरोधमुद्रा
कारुण्यपुण्यतटिनी कमलालये त्वम्॥ २९ ॥

शरदं तमोघनानां शाश्वतसुखसम्पदामुपोद्घातम्।
शरणं व्रजामि कमले शौरिवशीकारमूलिकां भवतीम्॥ ३० ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे सङ्कीर्णस्तबकः॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ निर्वेदस्तबकः ॥

शरणीकरणीयाङ्घ्रिं शाश्वत्तापत्रयातुरैः।
सर्वनिर्वेदशमनीं समस्तजननीं नुमः॥ १ ॥

अनुपासिततावकाङ्घ्रिपद्मान्यपरामृष्टपरावरस्थितीनि।
जगदम्ब वृथैव जीर्यतो मे समतीतानि हि जन्मनां शतानि॥ २ ॥

अपवर्गकथापथातिगानामनुदासीनहृषीककिङ्कराणाम्।
दिवसा बहवो वृथैव यातास्तव सानन्दमुपासनं विना नः॥ ३ ॥

अवधीरितसाधुसङ्गमानामपचारेषु च बद्धकङ्कणानाम्।
कथमन्यतमं कृपानिधे मां कमले हन्त वृथा कृथाः खलानाम्॥ ४ ॥

स्मारं स्मारं मलिनविषयान् मानसं मेऽवसन्नं
 चारं चारं प्रतिखलगृहं जातखेदौ च पादौ।
कारं कारं कुजनविनुतिं क्लेशिता हन्त जिह्वा
 वारं वारं वरजलनिधे किं नु विज्ञापयेयम्॥ ५ ॥

विहितमखिलं त्यक्त्वा कृत्वा च गर्हितमन्वहं
 तदुचितफलान्यत्रामुत्राप्यहो कलयन्नहम्।
गुणगणनिधे मृत्वा मृत्वा कियन्ति युगानि वा
 मुरविजयिनो जाये जायेय मोहभयातुरः॥ ६ ॥

तृणत्याजं त्यक्त्वा त्रिजगति कलत्रादिविषयान्
 प्रणत्या ते दिव्यां कति कति गतिं यान्ति कृतिनः।
अहं त्वेवं तावद्विषयविषयन्त्रेषु पतितो
 विषीदन् संसारे विपदवसरे रोदिमि रमे॥ ७ ॥

जननि महति वंशे जन्म लब्धं ततः किं
    विशदमधिगते वा वेदशास्त्रे ततः किम्।
सदसि कथकदर्पः सादितो वा ततः किं
    भवजलधितरिस्त्वं भाविता चेन्न चित्ते॥ ८ ॥

अटित्वा दुर्देशान् सदसि च नटित्वा क्षितिभुजां
    पठित्वा दीनोक्तीरपि फलमलब्ध्वातिचपलः।
अपारैर्व्यापारैरलसतनुराराधनमहो
    भवत्या हित्वाहं बलवदवसीदामि कमले॥ ९ ॥

निरन्तरमरुन्तुदैर्निरयवेदनापादनाद्
    दुरासदधराभुजामलमपावनैः सेवनैः।
रमे ननु रमेत मे दुरितमोचके मेचके
    घनस्तनि मनस्त्वया घटितनर्मणि ब्रह्मणि॥ १० ॥

जननि हृदवसादं शुष्कनिर्वेदवादं
    जननि जहदपार्थं शश्वदालम्ब्य धैर्यम्।
शरणमिह भजेयं संश्रितान्यैरजेयं
    दनुजभिदमुदारं तं भवत्या सदारम्॥ ११ ॥

निर्विण्णमब्धिकन्ये निरीक्ष्य मां शीतलैरपाङ्गलवैः।
अभिषिञ्चसि बलिवञ्चकचरणद्वयशरणवरणसाम्राज्ये॥ १२ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे निर्वेदस्तबकः ॥

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ फलस्तबकः ॥

दुग्धां दुग्धाम्बुधेः पुत्री दुरितापहरा मम।
शार्ङ्गिणश्चरणाम्भोजशरणागतिसंपदम्॥ १ ॥

धावन्तमुच्चतरदुर्विषयाटवीषु
सारङ्गशाबमिव शश्वदपाङ्गजालैः।
मामच्युतस्य महिषि प्रसभं गृहीत्वा
नित्यं विधेहि युवयोरनुकूलवृत्तिम्॥ २ ॥

मातर्हिताहितविवेकविहीनमेतं
मन्दं मुकुन्दवरवर्णिनि मामनार्यात्।
मार्गान्निवर्तयितुमर्हसि मङ्क्षु माता
कूपे निपित्सुमपि डिम्भमुपेक्षते किम्॥ ३ ॥

विश्वस्य धात्रि भवती परिपास्यतीति
विश्वस्य सम्यगभयं तु वयं चरामः।
निःश्रेयसं गमय वा निरयं नयेर्वा
कीर्तिं लभस्व यदि वा महतीमकीर्तिम्॥ ४ ॥

उच्चैरकृत्रिमगिरो यदि नाब्धिघोषा
उन्मादिनां फणितयः स्मृतयश्च नो चेत्।
नारायणप्रणयिनीं नमतो मम त्वां
नैःश्रेयसी न भविता कथमम्ब संपत्॥ ५ ॥

गीतोपदेशगुरुपत्नि कृतागसो मे
गोप्त्री त्वमेव भवताद्भवतापभाजः।
आत्मावनेऽप्यकुशलैरपरैः सुरैः किं
बद्धः स्वयं किमु विमोचयिता बतान्यम्॥ ६ ॥

कर्माहृतिर्मतिरुपास्तिरिति प्रतीतैः
मुक्तो मुकुन्दसुविलासिनि मुक्त्युपायैः।
अस्मादृशस्तव जगत्यनुकम्पनीयो
नानापराधनिधिरम्ब न लभ्यतेऽन्यः॥ ७॥

पापार्थकोपकलुषीकृतनाथचेतः
पाथः प्रसादनविधौ कतकायितोक्तिम्।
योऽहं भवामि सभयो यदुनाथयोषे
तां त्वामनन्यशरणः शरणं प्रपद्ये॥ ८॥

निरतिशयविभूते देवि निष्किञ्चनोऽहं
भवदवपरितप्तो भास्वरानन्दमूर्ते।
त्वदुपजनितबोधस्त्वज्जुषः कैटभारेः
चरणनलिनयोर्मामेनमद्यार्पयामि॥ ९॥

महति भवती मामार्याणां कुले समजीजनद्
भवपथपरिश्रान्तच्छायातरूननयद् गुरून्।
शरणवरणं साङ्गं शौरावचीकरदिन्दिरे
किमिह बहुना संपूर्णो मे चिरेण मनोरथः॥ १०॥

हृद्यं पद्यसहस्रमेतदनघं संशृण्वतः कम्पतां
मोदेनादिमशाब्दिकस्य फणिनो मूर्ध्नां सहस्रं मुहुः।
तत्कालोदितचारुमारुतधुतत्वत्केलिगाढश्रमं
प्रत्नं संप्रति मे प्रसीदतु रमे पक्षीन्द्रवाहं महः॥ ११॥

येयं नाद्रियते कृतिः कतिपयैरीर्ष्यागृहीतैर्जनैः
चित्रं सैव विपश्चितामकलुषे चित्ते विधत्ते मुदम्।
विश्वस्याम्ब मनो दुनोति दयिताविश्लेषिणां या नृणां
नो किं कोकिलकाकली भवति सा तोषाय योषाजुषाम्॥ १२॥

बहुस्तबकभासुरस्तव नवस्तवस्वस्तरुः
प्रशस्तविबुधस्तुतस्त्रियुगनायिकेवस्तुतः।

समस्तमपि वाञ्छितं वितनुते सदानन्दन-
स्थितिः सुरभिलै रसैरपि दिशो दशामोदयन्॥ १३ ॥

श्लोकाः श्लाघावसरतरलीभूतवेधःपुरन्ध्री-
चूडागुच्छप्रसृमरमधुस्रोतसा जातसाम्याः।
विश्वाम्ब त्वद्गुणपरिचये वीततन्द्रान् सुधीन्द्रान्
प्रीणन्त्येते मम परमनोभैरवा धीरवादाः॥ १४ ॥

अम्ब त्वद्गुणलेशपेशलमिदं डिम्भस्य मे जल्पितं
साकं लोकपतिस्त्वया निशमयन्नाकं विधातुः पदम्।
मोक्षं चाननुरूपमेव गणयन् मोदान् महोदारधीः
मन्ये सम्प्रति पारितोषिकमसावन्वेषयन्मे हरिः॥ १५ ॥

समस्तगुणशेवधेरमृतकल्पसूक्तेस्तव
स्तवस्य परिशीलनात् फलमुपैति यः प्रार्थितम्।
लभेत यदि वेतनं सुरभिदुग्धदोहाज्जनः
स काममुपमीयते जननि तेन नैवेतरः॥ १६ ॥

सानन्दं ये सरसमनसः स्वादु लक्ष्मीसहस्रं
जेगीयन्ते जगति जनितश्रीनिवासप्रसादम्।
शान्तत्रासां विततिममितां शर्मणां निर्मिमाणा
तेषामेषा विहरतितरामिन्दिरा मन्दिरेषु॥ १७ ॥

पौत्रेणात्रेयगोत्राभरणनयचणश्रीनिवासाध्वरीन्दोः
श्रीमद्रामाङ्घ्रिभक्तिप्रमुदितरघुनाथार्ययज्वात्मजेन।
वेदान्ताचार्यपादाम्बुजनिहितहृदा वेङ्कटार्येण क्लृप्तं
रम्यं लक्ष्मीसहस्रं पठत दृढतरं नित्यकल्याणकामाः॥ १८ ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे फलस्तबकः ॥